

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 314 • CENA 25,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 3,00 DM
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 19,00 ATS
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 1,00 DEM
Slovenija 250 SIT
5. avgust 2000.

ZATISJE PRED BURU

★ DOK HOLIDEJ ★

314

Frenk Larami

ZATIŠJE PRED BURU

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 314

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

PULLVERAUCH IN ABILENA

Recenzija i adaptacija

Zorka ČIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 27. VII 2000.

Tržište: 5. VIII 2000.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – PULLVERAUCH IN ABILENA

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ČIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Bilo je to jednog popodneva u aprilu. Nebo je bilo mutno, pokriveno tamnim oblacima, neuobičajenim za ovo doba godine u kome je u aprilu sunčano. Ove godine bilo je drugačije, proleće je nastupalo sporo, oklevajući da zakorači u peščane stepe i prostrane prerije. Bufalo trava na pašnjacima bila je siva i isprana, slična oblacima. Goveda su oborila njuške, a kauboji su sedeli na konjima, glava uvučenih u ramena. Četiri čoveka jahala su pored korala prema gradu. Kauboji su podigli poglede i videli jahače. Na čelu im se nalazio Kas Hoster. Odnedavna se ovaj razbojnik proglasio trgovcem stoke. Niko nije znao kako je došao do malog krda goveda koje je pre nekoliko dana prodao u Topeki. Jahačima su džepovi bili puni dolara. Kas Hoster je imao oko četrdeset godina. Bio je visok, koščat i izrazito mršav. Lice mu je nagrdio širok, crveni ožiljak. Indijanac mu je nožem rasporeo lice. Ožiljak se protezao od desnog oka, pored nosa do same brade. No, i bez toga lice Hostera bilo je neprijatno odbojno. I ostala trojica, Kampel, Bentli i Džekson, ličili su na neki način na svoga gazdu. Bili su surovi ljudi, grubih lica i snažnih pesnica. Kada su stigli do prvih kuća u gradu, Hoster se okrenuo u sedlu. – Šta mislite, prijatelji? Ovde bismo možda mogli da ostanemo neko vreme radi predaha. – Da, Kase, to ti je dobra zamisao. Dugo smo gutali

prašinu i treba je sprati viskijem – odgovorio je Kampel. – Neka vam bude! Postavićemo Abilenu na glavu. – Prava reč – umešao se Pat Džekson odeven kao Meksikanac. Bio je Amerikanac od oca španskog doseljenika i majke Indijanke. Njegovo oružje je uvek ubijalo. Bio je to najsiroviji čovek u bandi, srce mu je bilo od kamena. Šake su mu izgledale kao gromade, i avaj onome ko bi se našao između njih. Snage je imao na pretek, što se za mozak baš ne bi moglo reći. Lice mu je bilo široko, a izraz tup. Slušao je naređenja svoga vođe poslušno kao pas. Retko je razgovarao, samo se smešio, ostavljajući sabesednike u nedoumici da li ih je shvatio ili nije. No, Bentli je bio zahvalno oružje u rukama svog razbojničkog vođe. Tako je ova kuga u obličju četvorice lupeža, stigla u grad u kome je puškaranje bilo svakodnevna pojava. U Abileni nikada nije bilo mirno. Mnogi ljudi su ostajali da leže u glavnoj ulici, lica zarivenog u žutu prašinu. Zatim bi ih odnosili do reke, gde se nalazilo mirno groblje.

*

Maršlal u Abileni zvao se Daglas Mejton. Bio je prilično mlad, pepeljastoplave kose i uskog lica. Zvezdu je nosio tek četiri meseca. Srebrna petokraka na grudima postala mu je brzo teška kao olovo. Ipak, nije odustajao. Nosio je i dalje zvezdu zakona. Uvrteo je sebi u

glavu da u Abileni zavede red. To je bio gotovo nerešiv zadatak. Daglas Mejton je stojao u svojoj kancelariji kraj prozora i sa dosadom posmatrao kišu. Vetar je zanosio kapljice, tako da je voda natapala zidove kuća. Bila je to kiša koja obeshrabruje, rastužuje, nagoni ljudi da se predaju sudbini. Čuvar zakona video je jahače kako nailaze i zastaju pred „Metropolitan“ salunom, najozloglašnijom krčmom u Abileni. Nije samo maršal posmatrao jahače. Sa prozora svoje kancelarije gledao ih je i advokat Moris, koji je pre nekoliko godina došao u grad. Mogao je imati oko pedeset godina, ali se to nije primećivalo. Kosa mu je bila crna i, uprkos borama, delovao je mlađe. Iskusnom i dobrom pravniku, kakav je bio, ne bi bilo teško da otvori kancelariju negde na Istoku. Međutim, ovaj hrabar i vitalan čovek želeo je da lično doprinese civilizaciji ovih krajeva.

*

Kas Hoster je kliznuo iz sedla i široko se osmehnuo. To zapravo i nije bio osmeh nego jeziva grimasa. Onda je učinio još nešto što čoveku njegovog kova odgovara, izvukao je iz futrole „kolt“ kalibra 44 i cev uperio na nepomična vrata saluna. – Treba da se najavimo, momci! Mislim, na naš način. – Povukao je obarač. Četiri pucnja! Usijano olovo smrskalo je okna na vratima, oblepljenim šarenim papirom. Pat Džekson je rekao. – Gazda, zaboravio si na lampu! – Odmah je sam povukao „kolt“ i pucao. Lampa, koja je visila na tremu, pala je zveckajući na pod. – Šta će nam svetlost? – zaključio je Džekson i duvnuo u cev revolvera. – U pravu si, bu-

razeru. Svetlost ne ide uz naše poslove. Nama je potrebna noć.

Kas Hoster je poslednji stupio u salun i to tačno u trenutku kada je maršal Mejton zatvorio vrata svoje kancelarije i izašao. Mejtonovo lice je bilo ozbiljno, ogorčeno. Šta li se sada dešava, pitao se. Možda je pogrešio što nije poslušao očev savet i ostao na malom ranču u Misuriju. Lagano je prelazio ulicu, kada je začuo glas iza leđa. – Helou, maršale! – Bio je to advokat Moris. – Mislim, Mejtone, da je opet nastala gužva. Prokletstvo, pa tome nema kraja. Sačekajte trenutak, idem sa vama. – Pustite, Morise, sam ću. Konačno, to je moj zadatak. Ipak, hvala vam. Vi ste jedini koji hoće da pomogne. – Nije to samo vaš zadatak, maršale. U pitanju je mir u našem gradu. Mi građani smo dužni da vam pomažemo ako je to potrebno. – Da svi misle kao vi, uskoro u Sjedinenim Državama razbojnika više ne bi bilo. – Nažalost, istomišljenika advokata Morisa bilo je veoma malo. – Jeste li ikada videli te momke u gradu, maršale? – Čuvar zakona je odmahnuo glavom. – To sam upravo ja vas hteo da pitam. Koliko mi je poznato, vi ste već dosta dugo u Abileni. – Ne, ni ja ih ne poznajem. – Zasada je u pitanju samo jedna lampa – procedio je maršal kroz zube. – No, ko zna gde će se naći sledeći komad usijanog olova. Tako uostalom uvek i počinje – gotovo bezazleno. – Čuvar zakona u Abileni i advokat stajali su neko vreme ćutke i osluškivali. Još uvek je bilo mirno. Još uvek! Bilo je to zatišje pred buru.

Kiša je ravnomerno i monotono dobovala. Moris je počeo da priča maršalu da je krajem prošle godine bio u Bostonu, gde je Dok Holidej nekada imao zu-

barsku ordinaciju. Mračna slava nesrećnog zubnog lekara pronela se i tamo. Građani Bostona su iznenađeni s nevericom čitali u šta se preobratio njihov nekada tako ugledni lekar. Čitali su i verovali svemu što je pisalo u novinama. Samo jedan čovek u velikom gradu na obali Atlantika, znao je pravi razlog koji je Džordžijanca oterao na Divlji zapad. Bio je to lekar Felridž, koji je otkrio da Holidej boluje od opasne bolesti, tuberkuloze. Felridž je ćutao. Kao lekar, bio je obavezan da ćuti. Prema tome, ostala je nerešiva zagonetka šta je ovoga lekara nagnalo da ode na Divlji zapad, zbog čega je sve ostavio, uspeh, bogatstvo, miran život i duboko poštovanje sugrađana. Dok Holidej o tome nikada nije pričao. Slušajući dobivanje kiše, advokat Moris je pred vratima saluna upravo o tome razbijao glavu, jer sećanje na Džordžijanca u Abileni još nije izbledelo. – Ne znam da li je baš istina sve što se o Holideju priča – rekao je. – Novine često preteruju, a ne može se verovati ni svemu što ljudi pričaju u salonu. – Maršal ga je prekinuo odlučnim odmahivanjem ruke. – Ne verujem svemu ni ja, ali znam jedno, gde god se pojavi, barut miriše. Već samo to nam je dovoljno da ga izbacimo iz naših gradova. – A šta je s onim momcima tamo? – upitao ga je Moris, pokazujući glavom prema salonu. – Zar i oni ne donose barutni dim? Zar i njihovi meci ne zvižde našim ulicama? – Da, u pravu ste. Idem u salon. – Ja ću doći za vama.

*

„Metropolitan“ salon bio je najveći u Abileni i jedini lokal u kome se nalazio muzički automat. Osim toga, „Me-

tropolitan“ je imao još jedno preimućstvo nad ostalim lokalima, bar sa stanovita kaubojia i razbojnika: Četiri vesele „dame“ pokazivale su na maloj, improvizovanoj bini, uz muziku, noge prekrivene mrežastim čarapama. Šta je to značilo na ondašnjem zapadu, mogao je da zna samo onaj koji je zaista poznao prilike. U državama Srednjeg zapada bilo je malo žena naročito raspoloženih da sede za stolovima sa ljudima koji mirišu na štale, barut, neštavljenu kožu i jevtini duvan i viski, sa ljudima koji ne umeju pristojno da se izražavaju, ne briju se redovno i pokriveni su čitavim slojem znoja i prašine. Najverovatnije od svega bilo je to što su se sinovi bogatih rančera ženili ovim ženama, jer često drugog izbora nije bilo. Krčmari su uzimali kaubojima s mukom zarađene dolare, i za kratko vreme se bogatili.

Vlasnik „Metropolitan“ saluna Bob Halverson je u svakom slučaju požalio što nije još u proleće prodao salon kao što je nameravao. On je već punu deceniju bio u Abileni i za to vreme se toliko obogatio da je mogao da kupi pola grada. Nekoliko milja severno od Abilene imao je najveći ranč u pokrajini. Lokal mu je bio lepo uređen, a zidovi ukrašeni ogledalima. Kristalni lusteri visili su na tavanici, a kraj zidova su se nalazile sofe tapacirane crvenim plišem. Kas Hoster je mislio da će krčmar pokušati da ga izbaci iz lokala. Međutim, prevario se. Razbijena lampa na tremu i okno na vratima nipošto nisu mogli za većtog trgovca da budu razlog da istera goste. Naprotiv, ako ih izbaci, lampa i okno su izgubljeni. Ovako može sve da naplati. Ali, ovoga puta se prevario u računu. Široko se osmehnuo četvorici

razbojnika. – Dakle, gospodo, već od podneva ste raspoloženi za šalu. – Nijedan od lupeža nije znao šta da odgovori. Prišli su šanku. – Viski! – naručio je Hoster grubo. Za nekoliko minuta, dok su maršal i advokat napolju razgovarali, ispili su punu flašu. – Mnogo fini lokal – primetio je Pat Džekson, čisteći nožem nokte. Vođa bande je pripalio cigaretu i zapaljeno palidrvce nemarno bacio na pod, iako mu se nadohvat ruke nalazila pepeljara. Hoster je posmatrao zidove prekrivene ogledalima i mali podijum.

Cenim da tamo sveštenik ne drži propoved – rekao je svojim prijateljima, pokazujući na podijum. Njegovi pratioci su želeli da se te noći ispavaju, ali, Kas Hoster to nije želeo. Znao je opasnost u kojoj se nalaze. Bio je oprezan. Kradljivce stoke u Sjedinjenim Državama čekao je konopac. – Jahaćemo dalje. Ima i drugih devojaka na svetu, momci. – Iznenada, vođa bande je zviznuo kroz zube. – Dakle, u ovom bednom gradu postoji čak i maršal. – Mejton, koji je upravo stupio u „Metropolitan“ uzvratilo je mirno. – Izgleda da je neophodno, mister. – Pat Džekson, melez, predložio je. – Časti ga jednim viskijem, gazda. Više ne bi mogao da podnese. – Kada je već reč o viskiju – uzvratilo je Mejton mirno – hoću da vam kažem da treba da platite račun. – Kako bi bilo da se sada izgubiš, burazeru? Ne volim ljude koji su tako razmetljivi – drsko mu je uzvratilo Kas Hoster. Mejton je prišao tri koraka napred, a ruka mu je pala na dršku „kolta“. – Sa mnom morate da govorite drugim tonom. – Ovi ljudi su moji prijatelji, maršale – umešao se krčmar. – Kadgod dođu, šale se. Ovoga puta im je meta šale bio fenjer na tre-

mu. – To vi nazivate šalom? – Jeste, šala je. Lampa je moja, i ja ne vidim zašto bi se to vas ticalo? – Ali, ulica ne pripada vama, a na ulici se pucalo. – Mislim da je vreme da zatvorite usta i izgubite se odavde – drsko se obratio vođa bande maršalu. – Ako ovde neko treba da zaveže, da se poslužim vašim izrazom, onda ste to vi. Trebalo bi da znate da kao maršal imam prava da vas isteram iz grada. Budite srećni što vas neću uhapsiti. Mogao bih možda da se raspitam da li se neki čuvar zakona interesuje za vas i vaše prijatelje. – To nisi smeo da kažeš! – ciknuo je Hoster. – To ne! – Čuvar zakona htede da potegne „kolt“, ali se već četiri cevi revolvera bile uperene u njegove grudi. – Vi sigurno znate šta to za vas znači – rekao je šerif napadačima tiho. – Suprotstavili ste se zakonu. – U tom trenutku su se krila pomičnih vrata otvorila. Advokat Moris bio je na pragu. Dve od četiri cevi razbojničkih revolvera bile su sada uperene u advokata. Razbojnici su odmah shvatili da je to čovek koji je došao u pomoć maršalu.

Kas Hoster je razoružao obojicu i rekao. – Sada me dobro slušajte, lupeži! Sa Kasom Hosterom nema šale. Kada budemo napustili ovaj grad, u njemu će postojati samo jedan maršal. Zna li kako se on zove? – Govoreći to, strgao je Mejtonu zvezdu sa grudi i pritom mu je otkinuo parče tkanine sa košulje. To obeležje zakona pričvrstio je za svoje sopstvene grudi. Iako pred uperenim cevima revolvera, Mejton nije hteo da odustane. Zategao je mišiće i neočekivano se bacio na vođu ove razbojničke grupe. Udarac je bio tako iznenađan, da je vođa pao na zemlju. Nastala je neopisiva gužva. Posle nekoliko trenuta-

ka, Kas Hoster se ječeći izvlačio ispod snažnog maršalovog tela, a nadlanicom je brisao krv sa usana. Odjednom mu se pogled prikovao za nepomično advokatovo telo. Pogledao je jednog od svojih prijatelja i upitao. – Ko je to učinio? – Kris Kampel se nasmejao zadovoljno. – Ja sam ga dokrajčio drškom revolvera. – Vođa je kipteo od besa, a njegovi ljudi su gledali u pod, znajući u kakvom se on sada raspoloženju nalazi.

*

Pucnji su se čuli u celom gradu, ali se građani nisu usudili da izađu iz svojih kuća. Uostalom, ono što se moglo videti, videće i kroz prozor. Kroz prozore međutim nisu mogli da vide mnogo. Jednog čoveka kako leži u kaljuzi i advokata Morisa. Gotovo svi su bez razlike mislili da je šerif sam kriv zbog toga. Zašto se mešao u stvari koje ga se ne tiču? Još naravno nisu znali da se ono što se pre nekoliko minuta dogodilo u „Metropolitan“ salunu tiče svih njih. Jedan od malobrojnih, koji je mislio drugačije, bio je nažalost previše star da bi opasao revolver. Doktor Džin Halvers napustio je kuću i prešao na suprotnu stranu ulice. Zastao je ispred advokata bez razmišljanja, lagano kleknuo u blato i okrenuo Morisa na leđa. Stari čovek je odahnuo s olakšanjem kada je utvrdio da je advokat samo onesvešćen. Tražio je pogledom pomoć, jer je bilo nemoguće da advokata sam odnese kući. Brzo mu je bilo jasno da će na tu pomoć morati da pričeka. Nije ni zamerao ljudima što su uplašeni i što se drže po strani. Krajnjim naporom snage nekako je odvuкао Morisa u njegovu kuću. Srećom, advokat se osvestio pre nego što ga je odneo u spavaću

sobu. Moris se odmah setio šta se dogodilo. – Pustite me, za ime boga, dole! Sam ću da hodam. – Ako tako mislite, mister Morise, u redu, da pokušamo. – Hajdemo u moju kancelariju – predložio je advokat. – Čini mi se da bi mi čaša viskija bila neophodna. – Dok je točio piće, lekar je prišao prozoru i odjednom se trgao. – Šta je sada to? Koga to nose preko ulice u šerifsku kancelariju? – Razbojnici su nosili vezanog maršala, njih trojica. Iza njih je pobedonosno stupao Kas Hoster. Moris je hteo da izleti napolje i da to spreči, ali ga je lekar zadržao. – Vi ćete u postelju! I, to je sve, Morise. – Advokat je zaista bio na kraju snage. Pošto je svoga pacijenta smestio u postelju, lekar mu je obećao da će se odmah vratiti i doneti nešto protiv bolova. – Kada vam bude bolje, videćemo šta ćemo.

*

Užarenog pogleda, mlada žena je stajala iza šupe za alat, na železničkoj stanici Kerlaja. Posmatrala je čoveka koji je na suprotnoj strani osedlavao konja. Bio je odeven u tamno, elegantno odelo i upravo je izveo konja iz furgona. Mlada žena je gledala duž voza do poslednjeg vagona. Pogled njenih očiju ostao je prikovan za jedan prozor. Jedva primetno je podigla ruku. Čovek koji je stajao na prozoru, uzvratilo je istim znakom. U tom trenutku, lokomotiva je prodorno zazviždala i kompozicija je krenula. Tamni dim lokomotive činio je dan još sumornijim. Žena se priljubila uz drveni zid stare šupe ne ispuštajući visokog, vitkog čoveka iz vida. Bila je još mlada. Kosa ticijan boje padala joj je u krupnim kovrdžama do ramena. Imala je privlačno, lepo lice, gotovo de-

tinjasto. Da nije bilo tog čudnog opasnog sjaja u očima, izgledala bi mnogo mlađa. Bio je to nekakav sjaj po kome je podsećala na umobilnika. Ta devojka zvala se Laura Higin, a čovek kraj konja doktor Džon Holidej. Laurinog oca je pre kratkog vremena Holidej ustrelio u nužnoj odbrani. Stari Higin bio je varalica na kartama, ubica i razbojnik. Otišao je na onaj svet, noseći na duši mnoge zločine. Od trenutka u kome je stari Higin pao, ubijen kockarevim metkom, lepa Laura je imala samo jednu želju i jedan cilj u životu, a to je bila smrt Doka Holideja! Sledila ga je kao senka, i najzad ga je našla. Našla je čoveka uz čiju pomoć će ostvariti svoj cilj. On je bio taj koji je stojao na prozoru poslednjeg vagona. Taj vagon bio je prazan, kao što je, uostalom, bio slučaj sa svim vozovima na Zapadu. Ti poslednji vagoni su tako vijugali i tako se tresli, da bi putnici već posle nekoliko milja osećali užasnu mučninu. Čovek koji je trebalo da bude oruđe u Laurinim rukama, zvao se Rod Vebster. Bio je ozloglašen revolveraš dobro poznat u Kanzasu. Napustio je voz u Kerlajlu 17. aprila u podne, baš u istom trenutku kada su lupeži iz Hosterove bande u Abileni nosili vezanog šerifa glavnom ulicom. Ta dva grada nalazila su se udaljena jedan od drugog gotovo četiri stotine milja. Još uvek nije bilo nikakvih veza između onoga što se dešavalo u Abileni i ovde, mnogo istočnije u Kerlajlu. Međutim, sudbina je plela svoju jezivu, neuhvatljivu mrežu i pripremala da Džordžijanaca još jednom dovede u paklenu situaciju.

Dok Holidej je upravo stavio nogu u uzengiju, s namerom da se vine u sedlo. U poslednjem trenutku, bacio je pogled

na poslednji vagon koji je upravo promicao. Ugledao je čoveka na prozoru i revolver u njegovoj ruci. Reagovao je munjevito, izvukao je nogu iz uzengije i pao na tlo. Gotovo u istom trenutku odjeknuo je pucanj. Metak je proleteo pored Dokove glave. Sigurno bi ga pogodio da je ostao na konju. Šta se dalje odigralo, nateralo je nekolicinu slučajnih posmatrača na železničkoj stanici da razrogače oči od iznenađenja. U Dokovim rukama su se munjevito stvorili njegovi čuveni „linkolni“ sa drškama od slonovače. Ispalio je pet metaka u vagon u pokretu. Svih pet metaka su nepogrešivo pogodili prozorsko okno iza koga je stojao strelac u zasedi. Nadljudski krik za trenutak je nadjačao klopiranje točkova. Dok je ustao sa zemlje, otresao prašinu sa sedla, i napunio svoje revolvere. Nipošto nije ostavljao utisak čoveka koji je trenutak ranije izbegao sigurnu smrt. Jedna ženska prilika se odvojila od šupe i prišla Doku iza leđa. Kockar je čuo korake i okrenuo se. Nije se iznenadio kada je ugledao Lauru Higin. Gledali su se neko vreme ćutke. Iz očiju žene čitala se očajna, ubistvena mržnja. Dok je izdržao taj pogled. – Zar još uvek niste odustali? – upitao je tiho. Laurino lice bilo je blede kao mesec zimi. – Nikada neću odustati, Dok Holideje. – Trebalo bi da mislite na ljude koji zbog vaše ludosti stavljaju živote na kocku. – Ja samo na vas mislim, Dok, i to dan i noć. Naći ću svoj mir tek onda kada vas budem videla mrtvog u prašini. – Činite onda ono čega se ne možete odreći, gospođice. – Možda je luda? Pogledao je još jednom lepu, vitku, visoku devojku, a onda je povukao uzde

i dodao. – Ubica koga ste najmili nije mrtav. Ja ću ga naći. Čeka ga konopac!

*

U maršalskoj kancelariji Abilene sedela su četvorica razbojnika. Kas Hoster se ustoličio u Mejtonovu naslonjaču. – Izmenio sam odluku, momci! Ostaćemo u Abileni. Promenio sam mišljenje. U svakom slučaju dugo ne ostajemo. Nekoliko dana najviše. Velim vam, biće to najveći potez našeg života. – Razbojnici nisu bili zadovoljni ovim predlogom. Pat Džekson, koji je najčešće govorio u ime ostalih, pokušao je da odvrati vođu. – U Abileni nećemo dočekati starost. Imam loš predosećaj, Kase. Sada su se svi okupili na nekom tajnom mestu i podmazuju oružje. Konačno, samo smo četvorica protiv celog jednog grada.

Hoster se nasmejavao prezrivo. – Imam ovog momka u rukama, a pridobićemo još nekolicinu talaca. Videćeš da niko od tih vašljivaca neće se drznuti da na nas ispali metak. – Džeksona nije uspeo da ubedi. – Sve je to lepo, gazda, ali, šta mi uopšte tražimo ovde? Možda da izigravamo vlast? – Baš to. – Ništa ne shvatam – umešao se Gordon Bentli. Verujem da ništa ne shvataš – rugao se Hoster. – No, ja sam blagonaklon i strpljiv i objasniću ti. U gradu postoji banka, tri saluna i još nekoliko radnji. Shvataš li sada? – Nije uspeo da iznese svoje planove do kraja, jer su se vrata kancelarije otvorila. Ruke četvorice razbojnika kliznuše prema revolverima. Brzo su ih na njih naslonili, kada su videli starca na pragu. Bio je to doktor Harvers. Stari lekar je još uvek držao kvaku u rukama i posmatrao prisutne jednog po jednog. Najzad je

zatvorio vrata i prišao pisaćem stolu, za kojim je sedeo Hoster. – Vi ste dakle novi maršal Abilene? – u glasu mu se nije osećala ironija, već samo ogorčenje. Razbojnik nije znao šta da odgovori. Nije voleo da ima posla sa ljudima koji izgledaju kao predsednik Linkoln na slikama koje su mu bile dostupne. Oklevao je i najzad uzvratio bestidno. – Vidite i sami. – Pri tom je pokazao na zvezdu. Harvers se obema rukama naslonio na pisači sto. Bile su to uzane ruke, finih zglobova, nešto uvele. Ruke stvorene da leče i neguju.

U zločinačkoj glavi Kasa Hostera stvarali su se novi planovi. Do besa ga je, pre svega, dovodio čovek s ovakvim rukama, osoba koja nije morala da radi. Naravno, nije mu ni padalo na pamet da ljudi mogu časno da zarađuju za hleb, a da ne rade grube poslove. Doktor je osetio tu mržnju. – Šta tražite ovde? – brecnuo se vođa bande. – Za poker sada nemamo vremena. Gubite se! – Šta hoću, pitate? Hteo sam da vam predložim ono što vi upravo meni predlažete. Izgubite se oдавде! – Razbojnik je skočio kao oparen. – Napolje! – urlao je iz sveg glasa. Doktor je uzmicao prema vratima. – Iako niste osoba koja prihvata dobre savete, ponavljam, napustite Abilenu! To je dosta dobar savet. – Rekavši to, pošao je prema vratima. U tom trenutku, Hosteru je sinula paklena ideja. – Samo trenutak, starče, ko ste vi, u stvari? Treba da saznam, jer i vi znate ko sam ja. – Doktor se okrenuo. – Znam, vi ste novi maršal u Abileni. – Pogled mu je pao na ćeliju u kojoj je ležao Mejton. Razbojnici su ga grubo bacili na kameni pod. – Mogu li da ga pogledam? – upitao je starac Hostera i prišao ćeliji. – Ja sam lekar. – Šta

imate da gledate? – Zluradi osmeh je zaigrao na licu vođe bande. – Tako dakle, pa, izvolite, pregledajte ga. – Uzeo je svežanj sa ključevima i dobacio ih Patu Džeksonu. – Hajde, otvori mu. – Bacač noža je uhvatio svežanj i značajno namignuo vođi. Ovaj je klimnuo glavom. Džekson je otvorio čeliju, propustio je lekara, a onda je brzo zaključao vrata. – Jesi li to mislio, gazda? – Hoster je prasnuo u grohotan smeh. – Baš to. – Sada ćeš, stari, imati mnogo vremena da svog bolesnika pregledaš. – Šta to treba da znači? – upitao je lekar, ispunjen zlom slutnjom. – Zadržaćemo te ovde, prijatelju. Bez brige. Doći će veliko društvo. Ukoliko ne bude pucao na mene i moje ljude, onda... – Stari lekar je kleknuo kraj maršala i oslobodio ga veza. Daglas Mejton je bio u dubokoj nesvestici u kojoj će dugo ostati. Žestok udarac revolverom izazvao je potres mozga. Harvers mu je previo glavu, podigao ga na drvenu postelju i seo kraj njega. Tri bandita su napustila kancelariju, ostavljajući u njoj Gordona Bentlija. Zavalio se u naslonjaču, podigao noge na sto i uživao u svojoj novoj ulozi. Jedva je prošao sat od kako su razbojnici ušli u grad, a već su gospodarili njime.

*

Još pre nego što je Dok Holidej stigao u Kerlajl, grad koji se nalazio milju od železničke stanice, svi su znali ko je jahač koji upravo grabi glavnom ulicom. Bio je to nemi doček. Pratili su ga mračni i veoma iznenađeni pogledi. Istini za volju, niko nije tako zamišljao čuvenog strelca i kockara. Čovek na leđima šarca daleko im je više ličio na advokata ili sudiju. Pošto je zaustavio

konja pred jednim salunom u gradu, čuo je iza sebe kotrljanje točkova lakih kola. Nije morao da se okrene, jer je znao ko je u njima. Laura Higinis! Šerif Roberts je nervozno grizao usnicu. Nije smeo da se sramoti, a morao je da pokuša da nekako prinudi Doka da napusti grad. Zbog toga je, kada je Dok naručio piće, rekao ne baš sigurnim gla-som. – Ovde nema pića za Doka Holideja. – Zbog čega to? – upitao je Dok mirno. – Zbog toga što ste vinovnik puškaranja na železničkoj stanici. – To je u svakom slučaju bila bestidnost koju je jedan od ljudi kraj šerifa Roberta, zatečen tu u salunu, uvideo. Bio je to stariji čovek i u gradu je imao prodavnicu. Kao i ovde u salunu, malopre se zatekao na stanici sasvim slučajno. – To što govorite nije tačno, šerife – umešao se. – Na Holideja je neko pucao iz voza. Da nije bio tako brz, sada bi ležao sa rupom na glavi.

Roberts je prostrelio trgovca pogledom. – Nemojte se mešati u moje poslove. – Trgovca Metjusa to nije zbunilo. – Što je pravo, pravo je, šerife. Ovde u našem gradu svako treba da ima svoja prava, bez obzira ko je i kako se zove. – Šerif je počeo da besni. – Zašto je onda pucao kada nije bio pogođen? – To je bio vrhunac. Dva kauboja su se progurala napred do šanka i obratila se čuvaru zakona. – Vi imate smisla za humor, šerife. Mi smo bili očevici puškaranja na stanici. Čudan red vlada u vašem gradu. Ovde može svako nekažnjeno da puca unaokolo. – Zavežite, goniči! – brecnuo se šerif na kauboje. – Vas se ova stvar nimalo ne tiče. – U tom trenutku se na ulazu u salun pojavila Laura Higinis. Jedan od dvojice kauboja je pokazao snažnom rukom na

devojkju. Nije se mnogo razumevao u žene, pa tako nije ni znao kakvoj se opasnosti izlaže. – Ovu bi trebalo isterati iz grada, šerife. Mi smo čuli šta je rekla Doku Holideju. Ona je bila ta koja je nagovorila čoveka iz voza da puca. – Čemu sve ovo? – pitala je Laura praveći nedužno lice. – Šta me se svi ovi ljudi tiču? Ja samo imamo posla sa Docom Holidejem koji je ubio moga oca. – Tajac! – Kako stoji stvar s mojim pićem, šerife? Ne volim da stojim za šankom dugo, jer mi trnu noge. – Nećeš morati dugo da stojiš. Uskoro ćeš visiti dva jarde iznad zemlje! – doviknuo je neko iz gomile. U očima Laure Higinse pojavio trijumf. – On je zaslužio smrt sto puta. Znae da je mnogo ljudi palo pokošeno njegovim mecima. Živ je samo zahvaljujući tome što je brži strelac. No, on je ubica, prokleti ubica koga ne treba da trpite u vašem gradu. Obesite ga, ljudi!

– Ako samo neko pokuša da mi se približi, dobiće usijano olovo u grudi. – Kralj strelaca stojao je sam s uperenim revolverima u rukama. Ljudi su ga gledali kao priviđenje. Niko se nije drznuo bilo šta da preduzme. – Šerife, recite ljudima da se raziđu! Ko me optuži ili uvredi bez obrazloženja, dobiće metak. – Šerif je prebledeo. – Nećete se drznuti, Holideje. – Laura Higinse je i dalje huškala ljude. Jedan od dvojice kauboja ju je prekinuo. – Vi ste mi, izgleda, neka jako fina dama! Huškate ovu razjarenu gomilu na linčovanje, a idioti gutaju mamac, i to samo zato što ste lepa žena. – Rekavši to, kauboj se obratio svome prijatelju. – Hajde, Džile, vinimo se na konje. U ovom smrdljivom gradu za nas nema posla. – Drugi gonič stoke, koji je do tada sve vreme ćutao,

obratio se Doku. – Ako se ne varam, mister, sami ćete s ovom gomilom izaći na kraj. Radujem se što sam vas upoznao. – Mi smo samo obični goniči krava, kao što je to šerif i rekao. O vama se mnogo priča, no, sada shvatam kako stvari zapravo stoje. Ova žena je izrekla gomilu prljavih laži. – Uprkos situaciji u kojoj se nalazio, Džordž Janac se osmehnuo. – Hvala, kauboji, i srećan vam put. – Do viđenja, Dok – uzvratili su i uputili se prema svojim konjima. Obojica goniča su napustila grad bez žurbe. Ljudi su se polako razilazili. Pred niklovanim cevima Dokovih revolvera, želja za linčom prošla je brzo. Sada su ostali samo njih troje, Laura Higinse, šerif i Dok. – Dakle, šta je konačno s mojim pićem? – upitao je Dok nemarno i vratio oružje u futrole. – Po meni, popijte koliko hoćete – promrsio je Roberts ljutito, a onda se obratio Lauri. – Šta je sa vama, gospođice? Hoćete li da ostanete večno tu da stojite? Kome čovek da veruje – mrmljao je šerif i dalje gledajući Lauru na čijem se licu ogledao gnev. – Radite šta hoćete. Uostalom, najbolje da se raspitate kod maršala u Abileni. – U Abileni je od pre nekoliko meseci novi maršal. – Zar? Znači, Radzan nije više tamo? Možda bi bilo dobro da malo pročešljate poternice koje imate u svom stolu. Nije isključeno da će se naći neka i protiv Doka Holideja. – Roberts je uzvratio zbunjeno. – Protiv vas nemam poternicu, Holideje.

*

U salunu u Kerlajlu sedeo je jedan jedini gost, Laura Higinse. Smestila se za sto do prozora i posmatrala ulicu, kada su dva čoveka ušla u lokal. Dok je stao uz šank, kako bi mogao da motri na nju.

Konačno, bilo je moguće da u džepu nosi „deringer“. Nije se moglo znati šta u svojoj besomučnoj mržnji može da učini. Jedini salun u gradu bio je veliki gotovo kao gradska većnica. Dok je naručio dva brendija. Žurno, gotovo u strahu, krčmar je doturio piće. – Izvolite, gospodo. – Donesite i meni brendi, i to dupli – doviknula je Laura Higin. Krčmar je zgranuto pogledao šerifa. U najmanju ruku, nije bilo uobičajeno da žena naručuje žestoko piće i to duplo. Roberts je dao znak krčmaru da izvrši porudžbinu. – Vi je poznajete? – upitao je šerif kockara. – Da li je i ranije pila? – Dok je odmahnuo glavom. – Bilo je preterano reći da je poznajem. Otac joj je bio opasna varalica. Mislim da ona to nije znala i da ga je slepo slušala i obožavala. Stari je imao na savesti veći broj nedužnih ljudi. Hteo je da me ustreli pošto je izgubio veliku sumu novca, a ja otkrio prevaru. – Roberts je odmahnuo glavom. – Nastavak priče znam unapred. – Stojali su za šankom ćutke i pili. – Šta sada namećete, Holideje? – Kockar se nasmejao. – Samo bez brige, šerife. Odlazim sledećim vozom na istok. – Rekavši to, odvojio se od šanka i pošao prema prozoru. Laura je čula kako se približava i okrenula je glavu. – Šta hoćete? – Glas joj nije bio više tako tvrd, a zelene oči su izgubile opasan sjaj. Bila je poražena. Dok je prišao stolu i nagnuo se. – Ko je bio čovek koji je pucao na mene? – Zašto hoćete to da znate? On vas nije pogodio. – A zašto hoćete da prećutate njegovo ime? On vam više ne može pomoći. – Odjednom, Holideja više nije bilo na mestu gde je ranije stojao. Odjeknuli su pucnji. S ulaza se zaorio krik. Bio je to Fred Baterli, na baš omiljen

u gradu. Niko nije znao od čega živi i gde se noću smuca. – To ćeš ispaštati! – siktao je gnevno.

– Gledaj da se što pre izgubiš, pre nego što promenim mišljenje – opomenuo ga je kockar. Roberts im je prišao. Uopšte nije primetio Baterlija, jer je bio okrenut leđima ulazu, kao uostalom i Dok. Šerif je osetio da je došao presudan trenutak da nešto preduzme protiv Holidejevog napadača. – Gubi se iz grada i da te više nikada nisam video. – A onda se obratio Džordžijancu. – Hoćete li možda da podignete optužnicu protiv njega? – Dok je odmahnuo glavom. – Zar niste malopre rekli da me je i onaj drugi, prethodni promašio? Pretpostavite i sami koliko bi neko cenio moju optužbu. – Laura Higin je ustala sa stolice. Dok ju je upitao sa neskrivenom porugom u glasu. – Pripada li i ovaj vašoj ekipi, gospođice? – Neka čudna, neshvatljiva promena videla se u Laurinim očima. Prišla mu je sasvim blizu, tako da je osetio njen dah. – Ne, on nije pripadao mojoj momčadi, Dok. Sada znam pouzdano da ako vas neko bude ustrelio, biće to puka slučajnost. Ja ipak ne odustajem. – Vatra u njenim očima se ugasila, a izraz lica joj je predstavljao odraz čistog užasavanja. Postala je bleđa kao kreč, naglo se okrenula i pošla prema svome stolu. Dok nije znao kako da objasni tu iznenadnu promenu. Gledao je samo njena leđa i glavu zagnjurenu u šake. Rame na su joj se tresla. Laura Higin je upravo otkrila nešto najstrašnije u životu. To saznanje bilo joj je užasnije od gubitka oca. Mržnja koju je osećala prema Doku Holideju, vremenom se preobrtila u nešto drugo, što je Lauru gurnulo u najdublje očajanje. Morala je sebi

da prizna da je bila fascinirana Dokovim stavom i ponašanjem još onoga dana kada ga je upoznala i kada ju je zaštitio od dvojice pijanih kauboja. Volela je čoveka koji joj je ubio oca! Ovo saznanje potreslo je do najskrivenijih dubina njenog bića. Od tog trenutka, Laura Higinz prolazila je kroz najgore patnje kroz koje žensko biće može da prođe. Zatražila je od krčmara sobu, i pre nego što je sa ključem krenula uz stepenice, obratila se Doku.

– Hteli ste da saznate ime čoveka koji je iz voza pucao na vas. Reći ću vam. Zove se Rod Vebster. – Rod Vebster? Za tim momkom se u mom stolu nalazi poternica! – uzviknuo je šerif. Pošto je otpratio Lauru pogledom, šerif se obratio Doku. – Hteli ste da otputujete večernjim vozom. – Izgleda da vam se mnogo žuri, šerife. – Isplatio je račun, uzeo bisage i napustio lokal. Napolju je odvezao konja i vinuo se u sedlu. Glavna ulica bila je pusta. Osetio je pogleda na leđima dok je jahao prema železničkoj stanici. Bio je to pogled Laure Higinz!

*

U poslednjem vagonu sedeo je čovek bledog lica. Nisko čelo bilo mu je orošeno sitnim kapima znoja. Zatvorio je oči i ječao tiho. Bio je to Rod Vebster, ozloglašeni revolveraš. U Kanzasu je za njim raspisana poternica, jer je u Dalasu ustrelio blagajnika banke. Previo je svoju bolnu ranu kako je znao i umeo. Iskusan revolveraš nikada nije kretao na put bez zavoja. Rame mu je bilo smrskano i niko na svetu ga više neće moći da zakrpi. Nesvestica samo što ga nije savladala. Moram da ostanem budan, moram da ostanem pri svesti, dobova-

lo mu je u glavi. Taj prokleti kockar mora da je sam đavo u ljudskom obliku. Otvorio je oči i kroz prozor pogledao. Sledeći grad je Abilena, ali, tamo će stići tek oko ponoći. Šta da radi u Abileni? Tamo sedi maršal i u njegovoj fio-ci se sigurno nalazi poternica za njim. Šanse su mu bile veoma loše. Ako nastavi dalje, iskrvariće. Lekar mu je bio neophodan. Imao je dovoljno novca u džepu, novca zbog koga je blagajnik banke u Kanzasu morao da umre. Neko-liko trenutaka kasnije, izgubio je svest.

*

Kasa Hostera i njegovu družinu više nije bilo lako prepoznati. Vođa je nosio golubijeplavo odelo dugih peševa, belu košulju i kockasti prsluk jarkih boja. Elegantne lakovane čizme bile su mu za dva broja manje, ali je zbog elegancije ovaj bol podnosio stoički. I ostala trojica su izgledala slično. No, ovako odeveni, izgledali su istovremeno i veoma čudno, jer uz ta odela, koja su sada nosili, nikako nisu odgovarala surova, razbojnička lica. Najnezgrapnije među njima delovao je džinovski Gordon Bentli. Za njega nisu našli odgovarajuće odelo. Ograničenom gorostasom, međutim, bilo je pitanje časti da se ne razlikuje od ostalih. Želeo je da po svaku cenu spolja izgleda kao džentlmen. Nabavio je odelo boje rđe koje mu je pucalo po šavovima. Pantalone su mu bile pedalj kraće. Uz sve to, nosio je teksaške čizme, jer drugu obuću za sebe nije mogao da nađe. Da u Abileni nije bilo tako zastrašujuće i opasno, građani bi sigurno od sveg srca mogli da se smeju ovoj razbojničkoj četvorki. Međutim, ljudima nije bilo do smeha. Vlasnik trgovine, kome su pripadala

ova odela, ležao je podbulog i krvlju umazanog lica, poluonesvešten u zatvoru. Kasa mu je bila opljačkana, a žena i kćerka u paničnom bekstvu napustile su grad. Nisu, uostalom, bile jedine koje su pobile iz Abilene. Krčmaru Baliyu su lupeži uništili lokal, jer nije hteo da im kaže gde drži novac. Sada je krčmar ležao više mrtav nego živ u ćeliji. Već puna četiri sata ležao je iza rešetaka ne dolazeći svesti. Razbojnici su držali grad u svojim rukama. I gradonačelnik je bio u zatvoru. Sudiju Henriha su bukvalno za kosu dovukli u zatvor. Ne zbog toga što se čovek opirao, već zbog toga što su gajili bezgraničnu mržnju prema sudijskom pozivu uopšte. U pošti su uništili telegraf, a poštara su pretukli gotovo do smrti i to bez razloga. Ono malo dolara što se zateklo u kasi pošte, predao im je dobrovoljno. Divljali su kao horda pijanih zveri. Iz sata u sat bivalo je sve gore. Vlast i moć su ovu četvoricu razbojnika pretvorile u furije.

Kas Hoster nije zaboravio da zaposedne i železničku stanicu. Tamo nije mogao da uništi telegraf, jer bi se to odmah saznalo u drugim stranicama. Međutim, Pat Džekson, bacač noža, brnuo se za to da železničar ne dođe slučajno na neku ludu misao. Razbojnik je sedeo na stanici i motrio železničara. Izuzev „Metropolitena“ svi ostali lokali bili su zatvoreni. Još od podneva niko živi nije izlazio na ulicu. Sedeći tako u kućama, ljudi su grčevito stezali pesnice u nemogućnom gnev, prebacujući sebi da su sav posao prepustili maršalu. Sada su se zbog toga gorko kajali. Razbojnici su s njima mogli da čine šta su hteli. Zatvorenici su bili ostavljeni sami sebi. Hoster je smatrao suvišnim da ovde

postavlja stražu. Dok su nesrećnici, najugledniji građani Abilene, sedeli pretučeni iza rešetaka, razbojnici su se nalivali viskijem. Zidni časovnik je pokazivao jedanaest. – Ne ločite toliko, momci – upozorio ih je vođa i pozvao svoje ljude za jedan sto u uglu. Kada su se smestili, počeo je da izlaže svoj plan. – Sutra ćemo očistiti banku. Neće baš biti jednostavno. To je masivna kuća od kamena, sa okovanim vratima i prozorima zaštićenim rešetkama. – Pa, kako misliš onda da uđeš tamo? – Ući ćemo, ne brinite. Otvorićemo iznutra, a onda ostajemo do večeri u gradu. – Jesi li poludeo, gazda? – uzviknuo je Gordon Bentli. – Zašto se ne izgubimo odmah posle akcije u banci? – Nisam ja lud, nego si ti ograničen, moj prijatelju. Ako usred dana umaknemo, imaćemo gomilu za sobom. Ako se pak izgubimo noću, dobićemo nekoliko sati prednosti. Dakle, ja sada odlazim, a vas dvojica napustite salun i budite na ulici dok se ne vratim. Ustrelite svakoga ko promoli nos napolje.

*

Tek kada je voz prelazio drveni most preko reke Salamon, Rod Vebster se trgao. S mukom je otvorio oči. Desno rame ga je bolelo užasno. Bio je jedan sat pre ponoći. Tada je, posle dužih muka, uspeo da levom rukom izvuče iz džepa časovnik. Odahnuo je s olakšanjem. Već se bio uplašio da je prespavao Abilenu. Najzad se voz zaustavio. Ustao je sa klupe jedva se držeći na nogama. Kada je pogledao kroz prozor, osim železničara nije bilo nikoga. Kakva sreća! S mukom se dokopao izlaza i posrćući krenuo napred. – Šta je sa vama, jeste li pijani? – upitao je Hoster

koji je sa zvezdom na grudima došao da dočeka voz. Revolverašu je odjednom sve postalo svejedno. – Ja sam ranjen. – Hoster mu je pritrčao, izvukao mu revolver iz futrole i prihvatio ga ispod ruke. Poveo ga je u prostoriju gde se nalazio telegraf. Pat Džekson je išao za njim. Čim je ugledao ranjenikovo lice, uzviknuo je. – Prokletstvo, pa to je Rod Webster! – Šta to pričaš? – iznenadio se „maršal“. – U tvom писаćem stolu sam našao poternicu za njim. Pljačka banke u Dalasu. – Revolveraš je od iscrpljenosti i gubitka krvi sklopio oči. – Potreban mi je lekar, a onda me možete obesiti. – Bacač noža prišao je bliže stolici i podigao revolverašu bradu. – Hej, Rode, otvori oči! Pre nego što te obesimo, moraš da upoznaš ljude koji će ti staviti omču na vrat. Maršal u Abileni je Kas Hoster, a njegov pomoćnik je Pat Džekson. – Dejstvo je bilo neočekivano. – Prokletstvo, šta se ovde dešava? Zar nisam u Abileni? – Tačno tako – cerio se Džekson. – Ništa ne shvatam – procedio je ranjenik i zavalio se u stolicu. – Ne sumnjam – uzvratilo mu je Hoster. – Nas dvojica se još nismo videli, ali sam dosta slušao o tebi. Dobrodošao u moj grad, burazeru! – Webster je za trenutak zaboravio na bolove. – Grom i pakao, kako ste to izveli? – Ništa ne brini, sve ćeš saznati – uzvratilo mu je vođa bande. – Nego, smatram da ti je lekar zaista potreban. – Hoster se obratio svom čoveku. – Dovedi doktora iz zatvora. – U redu, gazda. – Hoster je odveo revolveraša u salun. – Najbolje bi bilo, rode, da legneš na sofu, a ja idem po viski. – Ulažeći u salun, doktor Harvers je pogledao krčmara ispod oka. – Dakle, da li i vi pripadate ovom društvu? – Vlasnik

saluna pomodre. – Opljačkali su mi sav gotov novac i piju moj najbolji viski. Sam đavo zna... – Prekinuo je, jer je primetio da ga Hoster posmatra. Harvers je spustio torbu na pod, skinuo kaput i zavrnuo rukave. – Vi ga morate držati. – I hoćemo – uzvratilo je Hoster grubo.

– Kaži Rode, ko te je udesio? – Ko bi mogao? Pogođen sam sa preko dvadeset jardi rastojanja. To može samo Dok Holidej! – Kas Hoster je zviznuo kroz zube. Stari lekar je pri pomenu Holidejevog imena uplašeno podigao glavu. U poslednjem trenutku uspeo je da savlada osećanja. Taj Holidej nam nedostaje, razmišljao je lekar. On bi bio čovek sposoban da s ovom bandom razgovara na ravnoj nozi. No, građani Abilene su ga svojevremeno prognali iz grada. Hoster je govorio. – Nemaš razloga da se smeješ, Webster, ukoliko ti je Holidej zaista za petama. On ima vremena da te traži, pa će te i naći. – On se neće nositi sa mnom revolverima. – Otkuda ti to tako pouzdano znaš? – pitao je Džekson sumnjajući. – Holidej se ne bori sa čovekom koji više nije u stanju da puca. – Kosti će ti srasti – umirivao ga je Džekson. Doktor je držao skalpel u ruci. – Više neće moći da koristi desnu ruku – kazao je odlučno. – Ne govorite to valjda ozbiljno, doktore? – uzviknuo je revolveraš. – Zar mislite da se šalim? Do toga mi uopšte nije stalo. – Webster je uhvatio sjaj u doktorovim očima, a onda je pomoć pogledom zatražio od Džeksona. – Nemoj to dozvoliti, Pate. Ovaj stari lupet to čini namerno, samo da više ne bih mogao da pucam. – Lekar ga je prekinuo grubo. – Samo još jednu sličnu reč, pa ću vas ostaviti ovde da ležite.

Koliko ćete u tom slučaju još živeti, izračunajte sami. – Ućuti, Rode – govorio je Džekson. – Stari uopšte ne izgleda kao neko sposoban da iz čiste pakosti bilo kome odseče ruku. – Bićeš prisutan, pa pazi – ječao je ranjenik. – Saspi mu olovo u telo ako pokuša nešto loše. – Lekaru je prekipelo. – Čuj me dobro, momče! Pre nego što se budem onesvestio pogođen metkom, ovim ću ti preseći grkljan. Toliko vremena bih našao da budem pogođen i pravo u srce. – Govoreći to, poturio je Vebsteru oštar skalpel pod nos.

*

I u Abileni je svanuo novi dan. Lica ljudi pritajenih iza zavesa bila su siva kao oblačno nebo. Glavna ulica je opustela. Zar nema izlaza? Ne, izlaza ne bi bilo, pa čak i da se neko od građana krišom iskrade iz grada i da iz susednog potraži pomoć. Trajalo bi predugo, jer su svi bili uvereni da će razbojnici baš toga dana da napuste grad i odnesu plen. Tek onda bi mogli nešto da preduzmu i da slede razbojnice. Sada su im, međutim, ruke bile vezane, jer nikako nisu smeli da zatvorenike, taoce, izlažu opasnosti. Jedan jedini čovek nikako nije hteo da se pomiri sa sudbinom, to je bio advokat Moris. Doktor Harvers se preračunao što se tiče sredstava za umirenje koja je dao advokatu. Ovaj se probudio u kasnu noć. Tako je rano ujutru sledećeg dana od svoga suseda saznao šta se dogodilo. Stojao je na prozoru svoje kancelarije i posmatrao zatvor. – Moram nešto da preduzmem – mrmljao je sebi u bradu. – Bilo šta. – Lupeži će samo sačekati veče, a onda će odmagliti. – Moris je za razliku od svojih sugrađana, tačno zaključivao.

Znao je da razbojnici neće usred dana napustiti grad. Nipošto ne bi smeo da nastupi otvoreno, jer bi time doveo u opasnost taoce. Šta da preduzme? Još dok je o tome razmišljao, vrata maršalske kancelarije su se otvorila. Prvi koji je izašao bio je Kas Hoster. Zastao je i posmatrao glavnu ulicu na način na koji bogati rančer ujutru, pun ponosa, posmatra svoje prostrane pašnjake. Na levoj strani grudi svetlucala mu je maršalska zvezda pričvršćena za ukradeno odelo. Za njim su išli Pat Džekson i Kris Kampel.

Moris je držao „kolt“ u ruci. Ako sada i četvrti izađe, onda je moguće da će odmah napustiti grad. Međutim, četvrti nije izlazio. Gordon Bentli je ostao da čuva zatvorenike. I šesti talac se nalazio u zatvoru, jer je sledeći voz stizao tek u deset. Razbojnici su išli sredinom ulice, kao ljudi svesni svog značaja i svoje snage. Osećali su poglede koji ih prate iza zaves. Zaustavili su se tek pred Karson bankom, masivnom kameonom zgradom sa prozorima zaštićenim rešetkama. Stari bankar je odmah uz prostoriju sa šalterima imao stan. Izuzev njega, u kući su se u tom trenutku nalazili njegova domaćica i jedan crni sluga. Karson je još prethodnog dana očekivao posetu razbojnika. Preduzeo je sve mere predostrožnosti i jedan deo novca zakopao u dvorište. Znao je ipak da protiv ovih razbojnika neće uspeti mnogo. Da nije bilo zatvorenika, talaca, čiji su životi u opasnosti, zabarikadario bi se u kuću i ne bi ih pustio. Karson banka je već dva puta bila opljačkana, istina pre mnogo vremena. Prilikom poslednjeg napada, pre sedam godina, napadači su ubili Karsonovu ženu. Bankar je stojao na prozoru svoje

radne sobe i video razbojnikе kako nailaze. – Dakle, kucnuo je čas. – promrmljao je stari čovek duboko uzdahnuvši. U redu, daću im novac koji se još nalazi u sefu. Nadajmo se da će tada napustiti grad. – Ostavio je u sefu toliko novca da ne izazove sumnju razbojnika. Video je kako lupeži stoje pred kućom i osmatraju vrata i prozore. Međutim, nije mogao da čuje šta razgovaraju. Odjednom je stari Karson razrogačio oči. Razbojnici su se okrenuli i pošli niz ulicu. Šta je to trebalo da znači? Da nisu možda odustali? Ne, nisu odustali. Jednostavno, nije im se žurilo.

– Prvo ćemo se okrepiti, momci – predložio je Hoster svojim pratiocima – a posle toga ćemo izvući staroga i očistiti banku. – Ovaj predlog propraćen je grohotnim smehom. – Nadajmo se da je onaj krčmar već otvorio lokal – dobacio je Džekson. – Ako nije, mi ćemo ga otvoriti. – Ponovo su prasnuli u smeh. Smejali su se tako kao da im pripada ceo svet. Bili su odlično raspoloženi i sanjarili su o tome šta će početi sa tolikim novcem. Već i ovo što su sada opljačkali bilo je dovoljno da godinama lepo žive. Bili su međutim pohlepni i nadali su se da će pljačka banke biti najveći plen njihovog života. Kris Kampel je posmatrao pustu ulicu, a onda je iznenada žmirnuo. – Kase, nešto smo zaboravili! Šta će biti ako neki stranac dođe u grad? Čudi me da juče nije niko stigao. – Hoster se osmehnuo prezrivo. – Juče je pljuštalo kao iz kabla, Krise. Kada je takav dan, nijedan kauboj se ne bi vinuo u sedlo. Danas će možda doći. I šta misliš, šta nam valja činiti? Ili ćemo im sasuti usijano olovo u telo, ili ćemo ih najuriti iz grada. Ne zabo-

ravi na naše drage prijatelje u zatvoru. Dok su nam oni u rukama, sigurni smo. Večeras ćemo se izgubiti. Naravno, pre nego što krenemo, obezbedićemo se rezervnim konjima. Kada sutra ujutru građani budu dremljivo trljali oči, mi ćemo već biti u Nebraski. Tako stoje stvari, Krise. Imaš li još nekih briga? – Trojica razbojnika su zastala pred „Metropolitan“ salunom. – Jedan od nas mora da ostane napolju – naložio je Hoster. – Smenjivaćemo se svakih pola sata. – Koliko ćemo još morati da čekamo do ulaska u banku? – raspitivao se Kampel. – Ja mislim da ćemo to srediti oko podne – odgovorio je Hoster posle kraćeg razmišljanja. U stvari, imamo vremena do večeri. No, mislim da je podne vreme kada neće svi posetiti na prozorima. – Kakve to veze ima? – pitao je Kampel. – Ne baš mnogo. Verujem da će pljačka banke veoma uzbuditi ljude, pa ne znaš na šta to može da izađe. Konačno, svi drže novac kod Karsona.

– I ti veruješ da bi mogli da podivljaју? – Možda baš ne svi, ali, neki sigurno. Ti bi mogli da povuku ostale, a tada bi nam bilo vruće pod nogama. – Ali, mi imamo taoce u rukama – podsetio ga je Džekson. Vođa zločinačke grupe dobacio je bačacu noža. – Sa taocima bismo veoma malo mogli da počnemo kada bi nas ostali napunili olovom. Dovoljno je da jedan od njih izgubi nerve, pa da nas sa svih prozora zaspu mecima. – Dakle, vođa bande nije bio ipak tako siguran. Pat Džekson je prvi preuzeo stražu pred salunom. Krčmar je za svaki slučaj rano otvorio lokal. Istina, opljačkali su mu sav gotov novac, ali, on nije hteo da dobije još i metak među rebra. U toku noći koju je proveo bez sna, krčmar

je grozničavo razmišljao da krišom napusti grad i ode na svoj ranč. Odustao je od takve namere iz straha da će mu razbojnici uništiti lokal kada otkriju da ga nema. Hoster je prišao šanku i cinično se nasmejao. – Dobro jutro, momče! Uvek tako rano otvaraš lokal? – Vlasnik lokala je pokušavao da govori šaljivim tonom, što mu nije baš naročito uspevalo. – Ne baš uvek, ali, za tako značajne goste treba nešto učiniti. – To je prijatno čuti – uzvratio je vođa. – Bar neko zna šta duguje novom maršalu. – Pošto su obilato doručkovali i popili flašu najboljeg viskija, Kris Kampel je primetio. – Vraški lep život, gazda. Šteta što nam nije uvek ovako. – Ti si pravi idiot – breкнуo se Hoster. – Čim odmaglimo preko granice, svaki od nas će živeti kao guverner. – Da, kada budu prešli granicu. No, granica je bila daleko a dan se još nije završio.

*

U jedanaest sati pre podne razbojnici su napustili salun. Verovatno bi tu ostali duže, da upravo u glavnu ulicu nije ujahalo sedam kauboja. Zaustavili su konje pred salunom „Metropolitan“ i sjahali. Bili su krajnje iznenađeni što je grad tako pust. Kada su ugledali trojicu i maršalsku zvezdu na grudima jednog od njih, razrogačili su oči. – Šta se ovde zbiva? – upitao je visoki mršav kauboj čekinjastih obrva, svog nadzornika. – Maršal Abilene stoji pred vama. A sada, da skratimo priču, bilo bi bolje da se što pre izgubite iz grada. – Samo trenutak! Šta sve ovo znači? – negodovao je najstariji kauboj. – Došao sam ovamo s ljudima u kupovinu. – Kao što ste došli, tako ćete i otići. – To je prevršilo svaku meru. Nadzornik se

obratio svojim ljudima. – Hej, momci, šta vi mislite o svemu ovome? Ovde nešto zaudara! Pre dva dana Mejton je bio još ovde. Isto tako u ovo doba sve radnje i svi saluni bili su otvoreni. Ja mislim da ćemo mi ovo malo ispitati... – Kada se ponovo okrenuo prema trojici razbojnika, nadzornik je video uperene cevi revolvera. – Ruke uvis, momci! – naredio je Hoster. – I to odmah! Mi ne znamo za šalu. – Kauboji su bili tako iznenađeni da nisu pružili nikakav otpor. Uvideli su odmah da je to besmisleno. Ova trojica s uperenim revolverima očigledno zaista nisu znali za šalu. Bili su sigurno okoreli razbojnici. Goniči goveda bili su neustrašivi ljudi, odlučni i tvrdi, navikli da barataju oružjem kada je to potrebno, ali, ovoj trojici razbojnika nisu dorasli. – Podignite ruke! – rekao je nadzornik svojim momcima. – Ova runda pripada trojici džentlmena. – Hoster se nasmejao ironično. – Vidiš, momče, da umeš da budeš razuman. – Onda je doviknuo svome čoveku preko ramena. – Pate, oduzmi im „koltove“, a onda ih smesti u zatvor! – Šta se u Abileni dešava, kauboji su saznali tek kada su se našli iza rešetaka.

*

Čini mi se da bi trebalo da počnemo, gazda! – opomenuo je Pat Džekson Kasa Hostera kada su se opet našli na polju. – Tlo nam se sve više zagreva pod nogama. – Ne govori besmislice, nego reci Bentliju da izvede starog lekara. – Kada se Harvers našao među razbojnicima, upitao je. – Šta hoćete od mene? – To ćeš odmah saznati – uzvratio mu je Hoster. Stavili su lekara u sredinu i krenuli niz ulicu. Prolazili su mimo kuća iz kojih su ih ljudi pritajeni

u svojim kućama, streljali pogledima, punim nemoćnog gneva. Prošli su i pored kuće advokata Morisa. Ovaj je sve vreme stojao na prozoru. Kada je video svoga prijatelja Harversa između dvojice razbojnika, zamalo nije izgubio kontrolu i izleteo na ulicu. Šta li samo smeraju sa doktorom? To je utvrdio samo nekoliko minuta kasnije. Razbojnici su išli dalje do banke, što je Moris mogao sa svoga prozora da prati. Hoster je kucao na ulazna vrata drškom revolvera. – Hej, Karsone, otvaraj svoju štalu. Hoćemo da te posetimo. – Stari bankar je stojao na prozoru, lupajući glavu pitanjem šta će Harvers među razbojnicima? Morali su po svaku cenu da poveruju da je sav novac u trezorima. Zbog toga je i dalje ostao kraj prozora. Hoster je još žešće udarao drškom revolvera. – Vi izgleda loše čujete, Karsone. – Bankar mu je odgovorio mirno. – Naprotiv, čujem odlično, iako mi je sedamdeset godina. – Zbog čega onda ne otvarate? – Otvaram vrata svoje kuće onda kada to meni odgovara. – Odgovaraće vam da to učinite odmah, Karsone. – To ćemo još videti. – Čini mi se, Karsone, da vi dobro poznajete starog doktora Harversa? – Prekinuo ga je sam lekar. Pogledao je svoga prijatelja bankara i osmehnuo mu se kao da ga ohrabruje. – Nemojte dozvoliti da vas ovaj momak ucenjuje. Svi mi imamo svoj novac kod vas. Uostalom, o sebi ne govorim, ja sam star. Treba misliti na druge. Ako ne otvorite vrata, niko ne može da uđe u vašu banku, pa ni silom. – Vođa bande je naslonio revolver na lekareva leđa. – Šta o tome mislite, Karsone? – Bankar je prebledeo. – Ono što vi smerate, to je podmuklo ubistvo. – A vi ne smete da zatvarate svoju

banku usred dana, kada pristojni ljudi hoće da podignu novac. – Ovu surovu šalu dvojica Hosterovih pratilaca pratili su grohotnim smehom. Doktor je stojao mirno. – Nemojte popustiti, Karsone. Ne otvarajte ni u kom slučaju. – Ne mogu to da učinim – ječao je bankar. – Ne mogu nikako. Moram im dati naš novac. S njim u svakom slučaju ne mogu stići daleko.

*

Džek Moris je sa svoga prozora sve posmatrao. Kada je video naslonjenu cev revolvera na lekareva leđa, izgubio je svaku kontrolu, potegao „kolt“ i izleteo napolje. Ljudima pritajenim iza zavesa zastao je dah. Zar je advokat poludeo? Moris je već stigao na dvadeset jardi iza razbojnika. Sada ga je i Karson već primetio i trudio se svim silama da ne oda njegovo prisustvo, iako je želeo da više glasno. Ne, to se ne sme dogoditi! Dolari nisu toga vredni! Njima se ne može platiti ljudski život. – Otvoriću vrata! – viknuo je neprirodno glasno. – Nećete otvoriti, Karsone! – opomenuo ga je lekar. – Mislite na ostale ljude, na građane koji su vama poverili krvavo zarađeni novac. – Bankar je očajan kršio ruke. – Budite razumni, Harverse! Nema svrhe suprotstavljati se ovim ljudima. – Ponovo je pogledao u pravcu iz kojeg je dolazio Moris. Graške hladnog znoja orosiše mu čelo. – Gospodo, budite razumni! – vikao je tako glasno da ga je advokat morao čuti. Međutim, advokat kao da je bio gluv. Šta da čini? Morao je da odvrati Morisa od tako lude namere... Vođa bande je počeo da odbrojava. Hoster je taman zaustio da kaže odlučujući broj pet, kada je iza leđa čuo povik. – Ruke uvis! – Ne-

koliko sekundi se nije dogodilo ništa. Pat Džekson i Kampel su se lagano okrenuli. Po načinu kako su to učinili, bilo je jasno da im nije bilo prvi put da se nađu u takvoj situaciji. Podižući ruke, Džekson je neprimetno izvukao nož iz pojasa. Hoster je još uvek držao u ruci „kolt“ kojim je udarao u vrata. Učinio je pokret kao da hoće da ga baci na zemlju. Odjeknuo je pucanj, a istovremeno je i nož sevnuo.

Hrabri advokat, jedini čovek u Abileni koji se suprotstavio razbojnicima, klonuo je na zemlju. Oštro sečivo noža i usijano olovo zarili su mu se gotovo istovremeno u srce. U tom trenutku, vazduhom se prolomio zvižduk lokomotive. Tri puta. Međutim, na to niko nije obraćao pažnju. Svi pogledi su bili uprti u mrtvog advokata. Doktor je, ne obraćajući pažnju na zločince, prišao mrtvom prijatelju i kleknuo kraj njega. Oprezno, kao da bi mogao da povredi Morisa, izvukao mu je sečivo iz grudi, a onda je nož bacio daleko od sebe. – Za ovo ćete ispaštati, Džeksone – rekao je tiho, a onda je sklopio Morisu oči. Porazen i ravnodušan, bankar se odvojio od prozora i otvorio vrata. Razbojnicima je scena na ulici bila sasvim obična. Ušli su u banku. Tačnije rečeno, Hoster i Džekson su ušli, dok je Kris Kampel ostao na ulici da čuva stražu, sa revolverima na gotovs. Kada je Harvers pokušao da podigne mrtvaca i odnese ga, bacač noža mu je naredio. – Sklanjaj prste s njega ako nećeš da doživiš istu sudbinu! Zaboravljaš da si naš zarobljenik. – Onda je pokazao na mrtvaca. – Ako se ne varam, njemu možeš da zahvališ što si živ. – Ovo je pogodilo lekara kao udarac groma. Razbojnik je bio u pravu. Moris je samo nje-

ga radi izašao na ulicu. Hteo je da mu pomogne i to je platio dolarima. – Stari čovek je sada bio potpuno ravnodušan, apatičan. Izvršavao je razbojnikova naređenja kao u snu. Trezor je bio ispraznjen za manje od pet minuta. Kas Hoster, srećom nije posumnjao, čak je bio dovoljno bestidan da pruži Karsonu novčanicu od sto dolara. – Popijte viski u moje zdravlje, Karsoni! – Banditi su se povukli i povelili lekara nazad u zatvor. Na ulici je ostao da leži ubijeni advokat.

*

Dok Holidej je upravo izvodio svoga ždrepcu iz furgona. – Hajde, kreći ami-go – govorio je životinji blago. Mašinovođa je izašao iz stanične zgrade i prišao Holideju. – Vi ostajete u Abileni, mister? – Možda. – Čudno mesto – zaključio je železničar. – Na stanici nema ni žive duše. Hoćete li biti ljubazni da o tome obavestite maršala? Trebalo bi da se pobrine da ovde neko bude bar kada vozovi dolaze. – Reći ću mu, ne brinite! – Hvala, mister. Moramo dalje, ionako već kasnimo. – Kockar je već osedlao konja. Sačekao je da voz napusti stanicu, a onda se uputio prema staničnoj zgradi. Sve prostorije delovale su kao da su tek nedavno napuštene. Pod je, na primer, bio pun opušaka. Kockar je već dugo živeo na Zapadu, ali, do sada još nikada nije video stanicu u kojoj nije bilo žive duše. Slegao je ramenima i krenuo dalje. Šta ga se, uostalom, tiče što je železnička stanica napuštena? Ipak, neki crv sumnje počeo je da ga kopka. Setio se da nikoga od građana nije bilo na stanici. Niko nije bio radoznao da vidi ko će doputovati u njihov grad. Prosto neve-

rovatno! Kockar se vinuo u sedlo i krenuo prema gradu. Prolazio je pored prvih kuća koje je poznavao. Poznavao je glavnu ulicu, krčme, banku, maršalsku kancelariju. Bili su to vreli dani, koje je ovde preživeo. Dani koje neće zaboraviti. Sada se već nalazio na početku glavne ulice. Nesvesno je zaustavio konja. Ulica pred njim bila je kao izumrla. Ovde nešto nije u redu! Stanica pusta, glavna ulica pusta, a desno na uglu berbernica zatvorena. Još nešto nije promaklo oštrom oku Doka Holideja. Lica iza zavese i pogledi koji su ga pratili. Jahao je dalje. Levo se nalazila banka, a pred njom je ležao čovek. Dok je sjahao, poveo konja do mrtvaca, podigao ga i sklonio sa sredine ulice na pločnik. Ispod oka je bacio pogled na zgradu banke i video razbijen prozor i otvorena vrata. Jedno je bilo sigurno, banka je bila opljačkana, a razbojnici su još uvek u gradu.

– Prokletstvo, Džone! – govorio je samom sebi. – Opet si krenuo pogrešnim pravcem. Đavo bi ga znao da li je Rod Vebster uopšte u gradu. – Trgao ga je grub glas. – Hej, gradski kicošu, šta njuškaš tu po ulici? – Bio je to Kas Hoster koji je potpuno zaboravio da je i sam odlično odeven. Vođa bande je s ulaza „Metropolitan“ saluna već neko vreme posmatrao Džordžijanca. Dok se okrenuo i video unakaženo razbojnikovo lice. Odmah mu je bilo jasno s kojom vrstom ljudi ima posla. Odgovorio je kratko i prilično hladno. – Sklonio sam mrtvaca s ulice. – Hosteru se ovaj čovek nije dopao. Hteo je odmah da mu skrene pažnju na obeležje zakona koje je nosio i počeo je rukama da glača zvezdu. To nije smeo da učini, jer je Doku sada još mnogo toga bilo jasno. – Vi ste maršal u Abileni? – Jedva primetna

ironija u ovom pitanju nije promakla Hosteru. Počinio je drugu grešku. – Zar možda sumnjate u to? – Dok se nasmejao. – Zbog čega bi trebalo da sumnjam? Konačno, vi nosite zvezdu. – Hoster je buknuo. U svom gnevu nije znao kako da reaguje. Bilo mu je jasno da ga je ovaj čovek raskrinkao. Kako bi prikrrio zbunjenost, upitao je oštro. – Odakle dolazite? – Dok se smeja na neobičan način. Zvučalo je kao zveckanje metala. – Mislim da maršalu treba dati odgovor. Dolazim sa napuštene železničke stanice. – Razbojnik se ujeo za usnu. Prokletstvo, na to je zaboravio! Vozovođa će obavestiti železničku stanicu u Topeki. Dok je prekinuo vođu bande u razmišljanju. – Imate nevolje? Mala provala u banku? Popijte jedno piće. Sve će biti brzo zaboravljeno. – Hosterove oči su sevale opasno. – Kako vam je ta besmislica pala na pamet? – Iznenada se Pat Džekson stvorio iza leđa svoga gazde i čuo poslednju rečenicu. Zbog onoga što je bacač noža sada rekao, Hoster bi mu najradije razbio glavu.

– Ustreli ga, gazda, možda je to najbolje. Taj momak izgleda vraški radoznao. – Hoster nije mogao da se savlada. Udario je svoga čoveka pesnicom posred lica. – Gubi se! – Džekson se povukao, bacivši još jedan pogled na Holideja. – Jedan od vaših pomoćnika? – upitao je Dok kao uzgred. Hoster ga je odmeravao oprezno. Još uvek nije znao šta da misli o ovom čoveku. – Ne – uzvratilo je tek da nešto kaže, a onda je upitao. – A sada mi konačno recite šta tražite u gradu? – Hteo sam da igram poker. – Hoster više nije znao šta da uzvрати, a još manje šta da pita. Ni samom mu nije bilo jasno zašto ovog stranca nije odmah strpao u zatvor kao kauboje. – U redu, odigrajmo onda neku partiju – bilo je sve što je kazao. Dok

se osmehnuo ljubazno. – Ol rajt! – Kampel i Džekson su se iznenadili kada su videli stranca kako ulazi sa njihovim gazdom u salun. Dok je prišao šanku. Krčmar ga je odmah prepoznao. Lice mu je oblilo rumenilo. Žaustio je da nešto kaže, a onda je samo promrsio. – Helou, mister. – Brendi – naručio je Dok. Primetio je da ga je krčmar prepoznao. Isto tako, činilo mu se da zna razlog zbog čega se ovaj čovek pretvara da ga ne poznaje. Znači, trebalo je po drugi put da vadi vruće kestenje iz vatre za građane Abilene. Sedajući za kockarski sto, Dok se trudio da mu izraz lica bude što bezazleniji. Uplašen i opljačkan, krčmar je jedva mogao da prikrije osmeh, sluteći šta će se sada dogoditi. U početku, Dok je gubio. Igrali su markiranim kartama, koje je Hoster izvukao iz svoga džepa. Odjednom, „žutokljunac“ je počeo da pokazuje zube. Bilo je to u trećem deljenju. Razbojnici su gubili. Gubili su i u šestom, sedmom i osmom deljenju. Hoster je počeo da se žesti. S ovim markiranim kartama do sada su uvek dobijali. Pat Džekson je zaškrgutao zubima. – Ja mislim da ovaj bratac vara. – Dok se pretvarao da nije čuo ovu primedbu. Veštim pokretom promešao je markirane karte i rekao kao uzgred. – Udvostručujem ulog. – Prihvatam! – I ja! – oglasio se Džekson. Kampel nije rekao ništa, ali, prihvatio je igru. Ovoga puta dobili su razbojnici, ali bolje rečeno, Dok je pustio da dobiju i to namerno. Hoster je pogledao pobednički svoje ljude. Nije mogao da ne kaže. – Sada ćemo mu pokazati! – Dok se osmehivao bezazleno. – Ovoga puta ste vi na redu. Uostalom, dosta sam zaradio, maršale. – igra je nastavljena. Na zelenom stolu „Metropolitan“ saluna nalazila se čitava kula dolarskih novčanica. Čitavo bogatstvo. Džordžijanac je držao tri

karte u ruci. Lice mu je bilo kao od kamena, a izraz ravnodušan. Lice pokeraša Doka Holideja. Secovao je na sve, i dobio.

Vođa bande je disao teško. Grlo mu je bilo suvo. Pogled je prikovao na novčanice koje je Dok mirno privlačio. – Hoćemo li da igramo dalje? Možda bismo mogli sa drugim kartama? Ove oznake sam već upoznao. – Zavladata je mučna tišina. Dok je držao jednu kartu i pažljivo posmatrao poledinu. – Prilično loše markirano. – Hoster je poskočio sa stolice. Lice mu je bilo crveno od gneva. – Šta to treba da znači? – Dok ga je pogledao iznenađeno. – Hteo sam samo da kažem da ste kupili loše karte. Možda ste ih samo uzajmili. – Vođa bande je hteo da se ustremi na stranca, ali ga je Džekson zadržao. – Ne uznemiravaj se, Kase. Dobićemo mi nazad naše dolare. – Pritom je lupio šakom o dršku „kolta“. Nastavili su igru s istim kartama. Kas Hoster i njegovi ljudi su gubili stalno. Udvostručivali su i gubili. Za dva sata su prokockali sav plen koga su se dokopali. Međutim, što su više gubili, sve su bivali ravnodušniji. Uverenje da će uzeti od stranca svaki cent nazad, činilo ih je mirnim. Onda je došlo poslednje deljenje. Kas Hoster: njegovi ljudi nisu imali više šta da ulože. Imali su, istina, još novca, ali, ne kod sebe. Ono što su prethodnog dana opljačkali, nalazilo se u bisagama u maršalskoj kancelariji.

Dok je predložio. – Ulažem dve hiljade dolara, a vi vašu zvezdu, maršale. Bio je to pun pogodak!

– Dve hiljade dolara za komad pleha, gazda! – kikotao se Kampel. – Nije loš posao. – Maršalska zvezda i dve hiljade dolara ležali su sada na stolu. Dok je dobio. Privukao je svoje dolare i zvez-

du. – Tako brzo niko nije postao maršal – rekao je, glačajući zvezdu o zelenu čuju. Lica razbojnika bila su mračna. Kampel i Džekson su posmatrali svoga gazdu, očekujući napregnuto njegov mig. Hoster je sedeo nasuprot strancu, ne znajući šta da čini. Odjednom, kao da se trgao iz nekog omamljujućeg sna i uzviknuo. – Vratite zvezdu! – Nešto ste rekli, mister? – Razbojnikova ruka je kliznula prema dršci „kolta“. U pola pokreta zinuo je u čudu. Stranac je već držao niklovan revolver u desnoj ruci. Kako je samo uspeo da ga izvuče iz futrole, Hosteru nije bilo jasno. Nije uopšte registrovao taj munjeviti pokret. Čuo je ironičan strančev glas. – Uzmite moj revolver, mister. Noviji je. – Hoster nije bio sposoban da se pokrene. I ostali razbojnici su sedeli kao skamenjeni. – Dok je okrenuo svoj „linkoln“ oko srednjeg prsta, a onda ga je vešt看im pokretom ponovo ubacio u futrolu. – Ja sam vam ponudio, mister – zaključio je hladno i ponovo se mašio za karte. – Hoće li još neko? – Razbojnici su se gledali međusobno. Vođa je slegnuo ramenima, a onda se zavalio na stolici. Ne ispuštajući stranca iz vida, rekao je Džeksonu: – Idi po Bentlija i uzmi novac. – Bacač noža je poslušno ustao, odmahujući glavom. Nije kazao ništa. Vratio se za pet minuta i spustio svežanj novčanica na sto. – Misli na to da je ovo i naš novac, gazda – opomenuo ga je prilično oštro. Sav gnev koji se sakupio u Hosteru, iskaljen je na Džeksona. Vođa bande je skočio. Nije dao prilike Džeksonu da zaštiti lice. Obasut udarcima, sručio se na pod, a Hoster je nastavio da ga udara. Tek kada se melez onesvestio, Hoster je odustao. Stao je ispred Kampela.

– Hoćeš li i ti nešto da mi kažeš? – Ne, ja nemam šta da kažem, gazda. – Dok je u sebi odao Hosteru priznanje za jednu stvar, način na koji je držao svoje ljude. – Dakle, hoćemo li još koju partiju, mister – upitao je Dok. U tom trenutku, čulo se lupanje na prvom spratu. Hoster je podigao glavu prema tavanici, a onda doviknuo krčmaru. – Idi gore i vidi šta Vebster želi. – Dok je promenio izraz lica čuvši ime čoveka za kojim traga. Dakle, nije uzalud došao u Abilenu. Vlasnik hotela uzeo je flašu viskija i jednu čašu i pošao uz stepenice, a Hoster je promrsio za njim. – Taj bi nam najradije stavio otrov u viski. – Ako to toliko žesti krčmara, da odustanemo od dalje igre – predložio je Dok, pripaljujući cigaru. – To bi vam izgleda odgovaralo! No, ja neću ustati od stola sve dok svi moji dolari ne budu ispred mene. – Nije potrajalo više od pola sata, a novodonešeni novac nalazio se ispred Doka Holideja! Kada je prokockao i poslednju novčanicu, Kas Hoster je bez reči ustao i prišao šanku. U prolazu je Kampelu dao znak. Razbojnik je pošao za svojim vođom. Dok je ostao da sedi. Nemarnim pokretima trpao je novac u svoje džepove, zavalio se u stolicu i položio obe ruke na sto. On nije imao nameru da zadrži novac. Bilo mu je jasno da mu sve to razbojnici opljačkali u gradu. U međuvremenu, krčmar je došao sa sprata. – Ima groznicu, morate pozvati lekara. – Hajde, izvuci starog i dovedi ga ovamo! – naredio je vođa Kampelu. Dok se pretvarao da uopšte ne prati razgovor ljudi za šankom. Ustao je od stola i pošao prema vratima, osećajući Hosteraov pogled. Zastao je na samim vratima, obraćajući se krčmaru. – Idem da

smestim konja u konjušnicu, pa ću se vratiti. – Vođa bande se ujeo za usnu. Bio je gnevan na samog sebe. Zašto jednostavno ovog stranca ne ustreliti s leđa? Konačno, mora da se dočepa svojih dolara. Ispod oka je pogledao zidni časovnik. Bilo je tri i trideset. Namerali su da za četiri sata napuste grad.

*

Dok je vodio konja niz ulicu. Znao je da se odmah iza maršalske kancelarije nalazi konjušnica. Kada je prolazio pored maršalske kancelarije, Kris Kampel je upravo izvodio starog lekara. Doktor je odmah prepoznao Holideja, ali, to ničim nije pokazao. Značajno je pogledao Džordžijanca, a onda je s Kampelom krenuo prema „Metropoliten“ salunu. Doku je bilo jasno da građani Abilene računaju s njegovom pomoći. Sa pomoći čoveka koga su nedavno proterali iz grada. Vlasnik konjušnice je takođe prepoznao Doka. – Mislim da ste se kod mene uputili, Dok – rekao je obazrivo gledajući niz ulicu. – Uđite! – Čim su ušli u dvorište, vlasnik konjušnice Korner je oprezno stavio rezu na kapiju. – Vi svakako znate šta se kod nas dešava, mister? – Ja ne znam ništa. – Ali, bili ste sve vreme sa razbojnicima? – Da, bio sam. Nego, gde je maršal? – Korner se osmehnuo gorako. – U stvari, tamo je gde mu je i mesto. U zgradi šerifske kancelarije. Međutim, nalazi se iza rešetaka. Oni su ga pretukli, a onda su ga zatvorili. Pored maršala, iza rešetaka je još nekoliko najuglednijih građana. – Tako je sada Dok saznao sve što se u Abileni odigralo u poslednjih dvadeset i četiri sata.

*

Pat Džekson se u međuvremenu osvestio. Ustao je, jedva se držeći na nogama. Kris Kampel je silazio niz stepenice sa doktorom. Kas Hoster je bio na prozoru. Čuvši korake, osvrnuo se. – Šta je s njim? – upitao je mračno. – Neće moći da jaše sa nama. – Pa, onda neka ostane ovde – uzvratio je vođa bande hladno. – Ali, gazda, obesiće ga! – Bolje njega nego nas. – Stari lekar nije mogao da se uzdrži. – Vi ste gori od zveri. Vukovi ste koji se međusobno proždiru. – Kas Hoster je prišao lekaru pola koraka. Glas mu je zvučao preteći. – Ne volim da se kačim sa starim ljudima, no, ako budete tako drski, dobićete po njušci. – Učinite ono što hoćete. Možete se smeјati, ali ja sam uveren da ću dočekati dan kada će vas obesiti. – Vođa bande je zamahnuo pesnicom. Ostao je u pola pokreta, jer ga je sa vrata presekao oštar, metalni glas. – Vi ste izgleda veoma jaki kada treba udariti starog čoveka, mister. – Razbojnik se okrenuo. Dok je stojao na vratima i ruke držao iznad svojih „linkolna“. – A, vratili ste se! Na vašem mestu iskoristio bih priliku i uhvatio maglu. – Ne znam zbog čega?

Svi su dejstvovali u istom trenutku. Sva trojica razbojnika. Pat Džekson je izvadio nož iz pojasa, Kris Kampel je stojao kraj starog lekara i hteo da potegne „kolt“. Hteo je, ali nije stigao to da učini. Uostalom, kao ni Pat Džekson što nije uspeo da koristi nož. Dva pucnja zaorila su se jedan za drugim. Meci su zviždali salunom kao otrovni insekti. Patu Džeksonu je metkom izbijen nož iz ruke leteo kroz ceo salun, do muzičkog automata, a Kampelov revolver je sa treskom pao na pod. – Imate

li još nekih želja, momci? – Holidejevo pitanje zvučalo je tako opasno, da je u samom Hosteru zastao dah. Ko li je taj stranac u crnom odelu? Stari lekar je izgovorio to ime, međutim, razbojnici su još uvek bili pod utiskom onoga što se dogodilo, pa im nije doprlo do svesti. Doktor je prišao i stao uz Doka. – Moram da vam zahvalim, mister Holideje. No, nemojte se radi mene izlagati opasnosti. – Hoster je bio zelen od gneva. Snažne šake su mu drhtale, ali se nije usudio da se maši oružja. – Ustreliću te, gradski kicošu! – siktao je. – Ti si nas već dva puta namagarčio. To će ti biti i poslednji put u životu. – Dok je prezrivo razvukao usta. – Ne razmeći se toliko, razbojnice. – Reč je bila izgovorena. Bilo je čudno do koje mere su razbojnici njome bili pogođeni. Hoster je dao Džeksonu znak. – Odvedi ponovo lekara u zatvor – naredio je. Dao je takvo naređenje, jer je bio zbunjen i u tom trenutku nije znao šta da učini. Dok je podigao oružje i uperio cevi na razbojnice. Ne puštajući Hostera ni za trenutak iz vida, rekao je doktoru.

– Idite kući, doktore. – Vođa bande je kipteo od besa. – Vi ovde nemate šta da naređujete. – Trebalo je odmah da ga likvidiraš, gazda – mrmljao je Kampel. – On će nas još... – Samo vi idite, mister Harverse. Niko vas u tome neće sprečiti. – U redu, odlazim, ali, vi možete računati na mene, Dok. Istina, mnoge godine su prošle od kada sam poslednji put držao oružje u ruci. Imam „kolt“ negde u fioci pisaćeg stola. Naći ću ga. – Hoster je prostrelio starca ubistvenim pogledom. – Bolje bi bilo da se ostaviš tih besmislica, starče. U tim godinama treba se držati po strani. A što se ovog tiče – dodao je pokazujući

na Holideja – s njim ćemo izaći na kraj, bez obzira kakav je strelac. – Idite! – opominjao je Dok lekara. – Ovo ovde je sada moj posao. Razumem se u to bolje od vas. – Znam to, Dok Holideje – uzvratio je starac i odmah je požalio što je izgovorio to ime. Dok nije reagovao. Međutim, to ime je imalo neshvatljivo dejstvo. – Dok Holidej! – mucao je vođa bande. – Prokletstvo, kako se toga ranije nisam setio? – Dok Holidej! – gotovo je jeknuo Pat Džekson. – Samo nam je on nedostajao, gazda. – Hoster je skovao plan. Sve je sračunao i predvideo. Izostavio je samo jedno, Doka Holideja. – Sada mi je jasno zbog čega smo izgubili sav novac. To je mogao samo kockar njegovog kova. – Samo vi recite. Kako bi bilo da sada odigramo jednu partiju u ključeve zatvora? – Vođa bande se malo pribrao. Prvi strah je prošao. Pohlepa je učinila svoje. Još uvek mu se u ruci nalazio najjači adut: sredstvo za ucenu. – Taj ćete ključ dugo morati da čekate, Dok Holideje. Ako samo pokušate da bilo šta preduzmete pre nego što napustimo ovaj grad, ovim ključem ćete moći iz zatvora da iznesete leševe! – Zar zaista veruješ da će ti to uspeti, razbojnice? – Hoster kao da je ovo prečuo. – Hajdemo, ljudi, odlazimo! – A onda je preko rame na dodao Džordžijancu. – Nas dvojica ćemo još razgovarati, Dok Holideje! – Razbojnici su napustili salun, ali, ne više uspravljeno i gordo kao gospodari Abilene.

*

Doktor Harvers nije napustio lokal. Dok je vratio oružje u futrolu i zamolio krčmara. – Dajte mi jedan brendi. – Obratio se zatim starom lekaru. – U

Abilenu sam došao s određenim razlogom. Doktor je bio inteligentan čovek. – Razlog je ranjenik koga sam upravo obišao. – Kako mu je? – Ne tako da bi s vama mogao da izađe na dvoboj, mister Holideje.

*

Razbojnici su otišli u maršalsku kancelariju da tamo sačekaju več, mrak. Prežalili su dolare koje im je Dok uzeo na kartama. Po načinu kako su međusobno razgovarali, osetilo se da su uplašeni i zabrinuti. Daglas Mejton, maršal Abilene, stojao je kraj rešetaka i čuo sve što su razgovarali. Dok Holidej je dakle u gradu. Čuvar zakona se čudno osećao. Nekako postidjen. Preko hiljadu ljudi živelo je u Abileni. Od tih hiljadu, bar tri stotine moglo je da nosi oružje. Pa ipak, nisu uspeli da izađu na kraj sa šakom razbojnika i prognaju ih iz grada. Dozvolili su da ih strpaju u zatvor kao pse. Hoster je seo za pisaci sto i nervozno premeštao s kraja na kraj usana ugašeni opušak. – Moramo ga likvidirati – mrmljao je. – Moraćemo da nađemo neki način. – Da ga ustrelimo ako izađe na ulicu! – predložio je Kampel. – Uhapšeni kaubojski su se smeškali, samo je njihov nadzornik bio ozbiljan. Stezao je pesnice tako da su mu zglobovi pobeleli. – Ne možete večno ostaniti u gradu – rekao je glasno. – Mi ćemo vas goniti i uhvatiti, u to budite sigurni. – Bilo bi bolje da je nadzornik ćutao. Ovako je navukao na sebe gnev razbojnika. Maršal je naslutio do čega može da dođe. Počeo je da trese rešetke kao pomahnitao. – Nemojte činiti ludosti, Hostere! Kaubojski vam ništa nisu učinili. Nestanite konačno iz grada, i nemojte više da stvarate nevolje.

– Pokazaću vam svima kako se razgovara sa Kasom Hosterom. Nateraću vas da igrate onako kako ja sviram. – Igra je počela, surova, zločinačka. U njoj su učestvovali svi razbojnici. Meci iz njihovih „koltova“ zviždali su kroz ćelije u kojima su se nalazili zatvorenici. Uplašeni ljudi su poskakali kao pomahnitali. Maršal se nije ni pomerio čak ni onda kada ga je zakačio komad usijanog olova. Gradonačelnik se onesvestio od straha. Još jedan čovek je klonuo na tlo. Nadzornik kaubojski. Metak ispaljen iz Džeksonovog revolvera pogodio ga je u grudi. U maršalskoj kancelariji ponovo je zavladała tišina. Vazduh je bio ispunjen ljutim barutnim dimom. Razbojnici kao da su se odjednom otreznili. Nisu smeli jedan drugoga da pogledaju u oči. Ovo što su upravo uradili, bilo je i po njihovom shvatanju bedno. Maršal Mejton je posmatrao čizmu iz koje se prelivala krv. – Zašto se ne nosite sa Dokom Holidejem? – upitao je žustro. – Izgleda da vam nedostaje hrabrosti? – Hoster je još jednom podigao „kolt“. Iz očiju mu je sevala mržnja. Povukao je obarač, ali je magacin bio prazan. – Možda bi trebalo da živiš još nekoliko minuta, policijsko njuškalo. Dok Holidej će proći kao i ti, budi siguran. – Dovedite ponovo lekara ovamo – prekinuo je Mejton Hostera u razmišljanju. Pri tom je pokazao na ljude koji su ležali u susednoj ćeliji. Pat Džekson je prišao ćeliji. – Kome je potreban lekar? – upitao je i hladno izvukao nož iz pojasa. U tom momentu su se otvorila vrata maršalske kancelarije. Doktor Harvers je stojao na pragu. Stari čovek je čuo puškaranje i smogao je snage i hrabrosti da dođe pravo u lavlju jazbinu. Bez straha je prišao ćeliji i rekao

vođi bande. – Otvorite ćelije. – Harvers je pregledao nadzornika. – Morao bih da mu izvadim metak iz grudi. – A onom drugom treba da odsečeš nogu – dodao je Hoster, pokazujući na maršala. Doktor je pogledao razbojnika.

– Možda ne bi bilo gore da mislite na svoj vrat, Kase Hostere. – Bilo je to upravo ono što zločinac nije mogao da podnese. Izvukao je oružje iz futrole. – Ni ti ne smeš sve sebi da dozvoliš, doktore – rekao je starcu. Dogodilo se prvi put da vođu bande urazumljuje neko od njegovih ljudi. Pat Džekson je stojao kraj njega i rukom mu pritisnuo oružje nadole. – Možda je bolje ako ne pucaš, Kase. On nam ne može naškoditi. – Hoster je progutao pljuvačku i pošao prema vratima. – Kris i Džek, vi pođite sa mnom. A ti, Gordone, ostaješ ovde. Neka tu ostane i doktor. Za jedan sat napuštamo grad. – Tri razbojnika su napustila maršalsku kancelariju. Samo je Bentli ostao u njoj. Dok Holidej je sada bio jedini gost u salunu i takođe je čuo pucnjavu. Maršalska kancelarija nalazila se na sto jardi rastojanja od saluna. Džordžijanac nije izlazio. Zatražio je od krčmara sobu. – Idite gore, Dok. Sve sobe su slobodne, izuzev broja sedam. – U toj sobi je ležao Rod Webster, revolveraš koji je u Kerlajlu pokušao da ustrelji Doka iz zasede. On je ujedno bio i jedini čovek u Abileni koji nije znao da se Dok Holidej nalazi u gradu. Webster je ležao u groznici. Kao kroz san, čuo je da se otvaraju vrata sobe i kroz maglu je prepoznao čoveka koji je prišao postelji. – Dok Holidej – promrmeljao je ranjenik. – Dakle, ipak ste me našli? Mislio sam vi ćete... – Trebalo je ranije da mislite, Vebstere – prekinuo ga je. – Sada je prekasno. –

Dok nije osećao sažaljenje prema ovom čoveku, ali, nije osećao ni mržnju. Rod Webster, revolveraš, bio je gotov. – Bila je to moja poslednja šansa da umaknem iz grada, Dok – govorio je isprekidano ranjenik. – Ona mi je pomogla da pobegnem posle napada na banku. Da je stari Kas, blagajnik, na vreme podigao ruke, sigurno ga ne bih ustrelio. – Još i to, pomislio je Dok. Okrenuo se i napustio ranjenikovu sobu. Vrata za njim su se s treskom zatvorila. Rod Webster je odahnuo s olakšanjem, iako je znao da je sve prokockao. Ipak, silno se plašio ovog susreta. Doka Holideja je zamišljao potpuno drugačije. Sada, kada ga je video izbliza, gotovo da je bio razočaran. Tako znači izgleda kralj svih strelaca? U stvari, pre liči na sudiju ili advokata. Razmišljajući o tome, ranjenik je ponovo utonuo u duboku nesvesnicu.

Dok je odjednom shvatio da je njegov dolazak u Abileni bio besmislen. Nema potrebe da kažnjava Websteru. Taj čovek je već kažnjen i obeležen za čitav život. Uostalom, obesiće ga čim se oporavi od rane. Dok je stojao na prozoru svoj sobe i posmatrao ulicu. Kiša je ponovo počela da pada. Nebo i fasade kuća u Abileni imali su istu sumornu, sivu boju. Kockar je video trojicu razbojnika kako nailaze ulicom.

*

Bilo je tačno pet sati kada je Bob Halverson stavio poslednju flašu viskija na sto. Ne zbog toga što su mu zalihе bile iscrpljene. Ne. Razbojnici više nisu imali prilike da piju. Hoster je posle drugog gutljaja viskija gnevno pljunuo na pod. Promenio je mišljenje. Dok Holidej ne sme da zadrži novac. – Gde

je on? – upitao je gotovo režeći. Krčmar se pravio nevešt. – Na koga to mislite? – Ne pravi se glup. Znaš tačno na koga mislim. – Vlasnik saluna je naravno znao, ali se i dalje pravio nevešt. – Misлите li možda na mog crnog slugu? Vi najbolje znate gde je. Konačno, vi ste ga zaključali. – Razbojnik se nagnuo nad šank i uneo se krčmaru u lice. – Gde je on? – Krčmar je spustio pogled. – Ako mislite na Doka Holideja, on je gore. Uzeo je sobu. – Sobu? – ponovio je Hoster i natočio viski. – Koji broj? – Četiri – uzvratilo je krčmar. – Sobu pored Vebsterove – umešao se Kampel. – Hoćeš li... – Vođa bande ga je prekinuo u pola rečenice. – Na vreme ćeš saznati šta hoću. – Neko vreme su ćutali. Bob Halverson je najednom obratio pažnju na otkucavanje sata iza svojih leđa. Pogledao je brojčanik koji je pokazivao da je počeo sedamnaesti sat toga dana. To će biti sat koji će stočarski grad Abilena nikada neće zaboraviti. Bio je to ujedno i poslednji sat razbojničkog života Kasa Hostera. Metak, koji će uništiti život višestrukog ubice, već je čekao spreman u magacinu velikog revolvera.

*

Još jedan čovek trebalo je da umre u tom sedamnaestom satu kišnog aprila. Biće to rančer Bil Milton. Rančer je bio neustrašiv, ali miran čovek. Pre četiri dana je proslavio pedeseti rođendan. Nije to bilo neko naročito veliko slavlje, jer, za takve stvari Milton nije imao vremena. Retko se pojavljivao u gradu, a još ređe je zalazio u salune. Voleo je svoje pašnjake i goveda i vetar koji talasa bujnu bufalo travu i rashlađuje znoj sa čela. Rad je bio smisao ranče-

rovog života. I on je nekada došao u ovaj kraj kao kauboj. Dirinčio je mnoge godine pre nego što je kupio komad zemlje. Trud mu se isplatio. Krda u njegovim koralima bivala su iz godine u godinu veća. Imao je veliku sreću i u izboru kauboj. Mogao je da se osloni na svoje ljude. Sve do ovoga dana! – Projahao je pored maršalske kancelarije ne sluteći da njegovi ljudi sede iza rešetaka, zaključani, i da se nadzornik bori sa smrću. Bil Milton je jedino znao da mu je nadzornik odjahao u Abilenu i poveo sa sobom pet kauboj. Trebalo je da obave neke kupovine, i u rano popodne da se vrate na imanje. Kada je veče počelo da se spušta, napustio je ranč loše volje, što mu se i na licu videlo. Bio je čvrsto uveren da njegovi momci negde podupiru neki šank, što se inače do sada nije događalo. Istina, Miltonovi kauboji su navraćali u krčme kada bi se našli u Abileni. No, to su učinili kada je sav posao na imanju bio obavljen. Rančer je još izdaleka primetio da su konji njegovih kauboj vezani za prečku ispred „Metropolitan“ saluna. – Prokletstvo, to sam i mislio – opsovao je ljutito. – Čekajte samo momci, potprašiću ja vas!

Jedan od tih „momaka“ ležao je zavijenih grudi u maršalskoj kancelariji. Bio je samrtnički bleđ. Doktor nije gajio velike nade da će nadzornik preživeti. Uprkos tome, nije više molio razbojnika da mu dozvoli da odnese ranjenika u svoju kuću. Na svojoj koži je osetio do koje mere su oni nemilosrdni. Ni maršalu nije bilo dobro. Ispostavilo se da rana na nozi nije bila tako bezazlena. Čuvar zakona je sam sebi previo nogu. Sedeo je na drvenoj klupi iza rešetaka i posmatrao Gordona Bentlija,

koji je upravo prišao prozoru. Razbojnik je čuo topot kopita i video jahača kako promiče pored maršalske kancelarije. – Taj je trebalo da stigne sat kasnije – rekao je cereći se. Njegov maler. Viski koji namerava da popije, skupo će platiti. – Bil Milton je ispred saluna kliznuo iz sedla. Bio je toliko ljut da nije ni primetio praznu glavnu ulicu. Bio je razočaran u svoje ljude, posebno u nadzornika Barta Kantlija, na koga je dosada uvek mogao da se osloni. Bart je nekada i sam bio rančer i gore u državi Utah, posedovao je veliki komad zemlje. Bil Milton je znao kako je Kantli izgubio posed i stoku. Uostalom, nije bilo njegovo da raspravlja o tome. Cenio je svoga nadzornika kao pouzdanog i dobrog radnika. Do sada se nikada nije dogodilo da Kantli ne izvrši nalog. Rančer je vezao konja za prečku. Još jednom je pogledao niz ulicu, a onda krenuo niz stepenice preko trema do ulaza u salun. Razbojnici su ga, naravno, primetili. Hoster je već krenuo niz stepenice kada ga je Kampel pozvao. – Hej, gazda, evo posete! – Ko je to? – upitao je Hoster. – Otkuda bih ja to znao? Zar sam se rodio u ovom bednom gnezdu? – Hoster je zastao na petom stepeniku i napregnuto posmatrao vrata. Istovremeno je naćulio uši, osluškujući šta se gore na spratu dešava. Dok je bio jedini čovek od koga je zazirao. Veoma se ljutio na sebe zbog tog straha. Uopšte, u poslednje vreme, odnosno poslednja dva sata, bio je krajnje nezadovoljan sobom. Kako je samo mogao da dozvoli da ga taj čovek namagarči! Svakog drugog bi i ne trepnuvši odavno ustrelio.

Vođa bande je sačekao da se vrata zatvore za rančevim leđima, a onda

ga je osmotrio. Bio je već dovoljno dugo razbojnik, pa je umeo da oceni da na vratima saluna ne stoji kauboj, nego rančer. Bil Milton je stojao na ulazu i pogledom kružio po lokalu. Krčmar ga je poznavao, iako je Milton retko navraćao kod njega. – Helo! – pozdravio je krčmar. U glasu mu se osećala bespomoćnost. Čovek na vratima nije slutio ništa. Upitno je posmatrao Kasa Hostera, trudeći se da ne pokaže odbojnost. Onda je primetio i ostalu dvojicu razbojnika. Milton ih do tada nikada nije video u Abileni. Najednom se setio da su ulice grada tako čudno puste. A ova lica ovde? Zar tako nisu izgledali ljudi koji su krali stoku sa njegovih pašnjaka? Isti tipovi, kao i konjokradice koje je uhvatio na delu. Rančer je prišao šanku, osećajući napetost koja je vladala. Duboko je udahnuo vazduh, spustio svoje snažne ruke na šank i upitao Halversona. – Gde su moji momci? Konji su im vezani tu ispred vašeg lokala. – Bob Halverson nije imao prilike bilo šta da izusti. Samo je zinuo. Način na koji je Hoster sprečio krčmara da bilo šta izusti, bio je tako zapovednički, da je Halverson prosto zatvorio usta, kao pas za muvom koju je promašio. – Koje ljude tražite? Ko su ti ljudi? – Bil Milton nije navikao na takva pitanja, a pre svega ne na taj način, i na taj ton. Možda bi starom ocu dozvolio, ali on je već odavno bio mrtav. Ko li je ovaj čovek unakaženog lica, koji sebi uzima za pravo da krčmaru naređuje da ćuti. Bil Milton prezrivo je odmerio razbojnika. – Ne mogu da se setim da smo vi i ja razgovarali, mister – rekao je kratko, a onda ponovo upitao krčmara. – Gde su moji ljudi? – Halverson je značajno pogledao prema Hosteru. Ovaj

je upravo polako silazio niz stepenice i približavao se šanku. Odnosi koji su vladali između krčmara i vlasnika „Metropoliten“ saluna i rančera Milтона, ne bi se mogli nazvati srdačnim. Retko se dešavalo da Milton svrati u salun i popije viski. No, sada su odjednom osetili da su u istom taboru i da se moraju držati jedan drugoga.

Krčmar je uzeo čašu i natočio viski. Spustio je piće na šank, što dalje od čaša iz kojih su pili banditi. – Milton – rekao je gledajući razbojnika ispod oka – vaši ljudi su u zatvoru. – Rančer nije video čašu, a ni opominjući krčmarev pogled. Samo je jedno doprlo do njegove svesti, a to je da su mu ljudi zatvoreni. – Šta su učinili? – upitao je krčmara. Ovaj je zbunjeno slegnuo ramenima, žaleći što je uopšte bilo šta rekao. Kas Hoster se stvorio kraj rančera, naslonio se drsko i izazivački na šank. – Želite da znate šta su momci učinili? – rekao je cereći se. – Zatvorio sam ih, jer su lupeži i razmetljivci. – Milton je pogledao razbojnika. Ovaj se s mukom uzdržavao, osećajući odjednom kojoj vrsti ljudi njegov sabesednik pripada. – Upravo sam vam rekao, mister, da nisam zainteresovan za razgovor sa vama. – Stvari bi se daleko bolje razvijale da je čovek, navikao da radi od zore do mraka, sada uzjahao konja i otišao. Nažalost, nije to učinio. Kris Kampel je iznenada uperio revolver u rančerove grudi. Učinio je to kao najprirodniju stvar na svetu. – Na kom mestu da ga izbušim, gazda? – Hoster je naredio Kampelu. – Sklanjaj tu pucaljku! – Onda se zagledao rančeru pravo u oči i nastavio. – Ovog momka ću ja sopstvenim rukama srediti, momci. Napraviću iverke od njega. Upravo

sam u takvom raspoloženju. – Da, upravo se vođa bande nalazio u najboljem raspoloženju za takav poduhvat. Prvo je svoj gnev iskalio na zatvoreniciima, a sada hoće da ga iskali na nedužnog rančera. – Možda bi bilo bolje da sada odete – rekao je krčmar Miltonu. – Vratite se za jedan sat, onda će vaši ljudi biti ovde. – Rančer se nasmejao. – Treba da idem? Možda zbog ovih ljudi ovde? – pri tom je pokazao na Kasa Hostera. Bob Milton bio je snažan čovek i umeo je da se koristi pesnicama. No, nije dorastao razbojniku. Ne po snazi, nego po spretnosti i lukavstvu. Razbojnik je udario rančera snažno u stomak. Bio je to žestok udarac pesnicom, ali, snažni stočar je ostao na nogama i zamahnuo da vrati udarac. Međutim, Hoster ga je vešto izbegao, tako da je rančerova pesnica uletela u prazno.

Tada je rančer načinio najveću grešku svoga života. Možda to i nije bila greška što se mašio oružja, pošto se odjednom osetio ugroženim. Nije imao nameru da nekoga ubije, samo je u ogledalu iza bara primetio razbojnika sa revolverom u ruci. Okrenuo se i uperio oružje u grudi Kasa Hostera. – Recite onom čoveku koji mi stoji iza leđa da baci oružje. – Pat Džekson se zakikotao i namignuo svome gazdi. Hoster je samo klimnuo glavom, a onda rekao. – Pre nego što povučete obarač, imaćete metak u leđima. – A vi moj metak u svojoj proklesoj glavi – uzvratio mu je rančer hladno. Hoster je posmatrao protivnika kao što otrovnica gleda kunića. Znao je dobro da je to čovek koji ga nipošto ne bi ustrelio, čak i ako ovoga trenutka izvuče svoj „kolt“. Ta lica je poznavao iz iskustva. Često je gledao u oči takvim ljudima. Nije bilo

teško izaći kao pobjednik iz sukoba sa njima. Krčmar je još jednom pokušao. Čelo mu je bilo orošeno graškama znoja dok je govorio. – Taj čovek vam ništa nije učinio, Hostere. Recite onom momku – pri tom je pokazao na Džeksona – da spusti oružje. – Međutim, rančero-va sudbina je već bila određena. Hoster mu je izbio oružje iz ruke. Metak je zazviždao salunom. Rančer, Bil Milton bio je na mestu mrtav. Metak mu je ispod leve plečke ušao u srce. Pao je na tlo kao pokošeno stablo. Pat Džekson je mirno pogledao „kolt“ a onda ga dopunio na mesto ispaljenog metka. – Da li je ovaj put bar u redu, gazda? – upitao je Hostera. Razbojnik je klimnuo glavom. – Ol rajt, bilo je u redu. – Krčmar je netremice piljio u mrtvog rančera ispred šanka. – Ne, to se nije smelo dogoditi – mrmljao je, očajnički odmahujući glavom. Hoster se nasmejao resko. – Šta hoćete vi? Pa, rančer je prvi potegao revolver. – Halverson je zabravio na opasnost u kojoj se nalazio. Ono što se u poslednjih dvadeset i četiri sata dogodilo u Abileni, bilo je za njega previše. Ne, on nipošto nije bio vitez, niti junak, pa čak ni dobar čovek. Celog života interesovalo ga je samo to kako da zaradi što više dolara. Uprkos tome, nipošto nije pripadao vrsti kojoj su pripadali ljudi pred njegovim šankom.

– Da, on je prvi potegao – uzvratilo je krčmar. – No, kada je metak ispaljen, on više nije imao oružje u ruci. – Kampel je stojao iza Hostera i potapšao gazdu po ramenu. – Mogu li ovog ja da preuzmem? – upitao je nemarno i izvukao „kolt“ iz futrole. Onda su svi čuli šum na stepeništu. Staro, isušeno drvo je škripalo pod teretom visokog čoveka koji je upravo silazio. Razbojnici su

okrenuli glavu i videli kockara kako zastaje na poslednjem stepeniku. Hoster je osetio kako mu se grlo suši. Nije ovako zamišljao svoj poslednji susret sa Dokom Holidejem. Hteo je da ga napadne u njegovoj sobi. Stojao je pred njim, spuštenih ruku i ledenog pogleda. Čuli su njegov glas, ali, reči nisu razumeli. Holidej je rekao: – Ovde niko nikoga neće da preuzima. – Bio je to u stvari odgovor na pitanje Krisa Kampela. Dogodilo se nešto što je izmenilo situaciju u salunu. Gordon Bentli je stojao na pragu i bacio kratak pogled na ubijenog rančera, a onda se iscerio. – Ja sam se već uplašio da je on nekoga od vas ustrelio. – Hoster se okrenuo prema Bentliju. Bilo mu je na neki način lakše što više ne mora da posmatra Holideja. Tada je tek shvatio kakvu je grešku učinio Bentli, ostavljajući zatvorenika bez nadzora. Konačno, sva četvorica su zavisili od tih talaca. – Ti, idiote, kako si mogao da napustiš zatvor? – Sa Bentlijevog lica nestalo je glupog osmeha. Ličio je na prerijskog vuka, kome su izbili zube. – Konačno treba da znam kada da poubijam one momke. Čuo sam pucanj i hteo... – Zaveži i gubi se odavde! – naredio mu je Hoster. Ponovo je odjeknuo metalni glas Doka Holideja. Još je stojao na poslednjem stepeniku. – Ne samo on, svi da se gubite! – Sada je Gordon Bentli primetio Doka. Zakoračio je nekoliko koraka u salun u iznenađeno odmerio stranca. – Zar ovaj ovde ima nešto da kaže? – Hoster je priskočio Bentliju i svom silinom ga udario pesnicom po glavi. Ovaj neuračunljivi čovek morao je uvek da ima žrtvu na kojoj će iskaltiti svoj gnev. – Ovde samo ja imam nešto da kažem, a sada se gubi.

– On će ostati! – rekao je Dok. Te tri reči zvučale su kao lomljava stakla. U salunu je vladao tajac. Čulo se kako Hoster škrguće zubima. Razbojnici nisu više znali šta da kažu. Četiri zločinca su u vlasti držali čitav jedan grad, sada su stajali nemi i ukočeni pred jednim čovekom koji ih je motrio svojim ledenim opasnim očima i bili su samo svesni tih ledenih očiju. Krčmarevo lice se kupalo u znoju. On, koji je svaki okršaj u lokalu pratio s mirnim osmehom na licu, izgubio je sada nerve. Možda da ga nervi nisu izdali, sve bi se dogodilo drugačije. Stegao je pesnice i počeo da viče kao ludak. – Sada je gotovo, došao je kraj! Vi, psi jedni, nećete s njim izaći na kraj. Sve će vas mecima izbaciti iz čizama, sve! – Lice mu je bilo crveno, skoro se gušio. – Bili su to moji dolari koje ste izgubili s njim. Moj novac za koji sam godinama dirinčio, slušajući iz noći u noć vaše glupe priče. Priče zločinaca, razbojnika, ubica. Sada je gotovo, sve će vas izbaciti iz čizama. – Nož Pata Džeksona pogodio ga je, poput indijanske strele, visoko u grudi. Krčmar je podigao ruke u vazduh kao davljenik. Pokušavao je da se levom rukom uhvati za ivicu šanka, a desnom iščupa nož iz grudi. Džeksonov pogodak nožem ovoga puta nije bio smrtonosan. Oštrica je promašila cilj, ali rana je bila dovoljno teška da krčmara više nedelja priveže za postelju. Klonuo je iza šanka kao probušeni brod u bari. Dok je lagano stupio u lokal. Četiri para očiju ga je posmatralo netremice. U „Metropolitan“ salunu u Abileni situacija nikada nije bila opasnija...

Napolju na pločniku, još uvek je ležao mrtvac, advokat Džek Moris. Građani su kroz prozore posmatrali ulicu kako

lagano tone u mrak. Videli su rančera Miliona kako stupa u salun, a kasnije su čuli pucanj. Međutim, niko nije napuštao kuću. Strah im je sledio krv u žilama. Nisu želeli da umru kao stari advokat! Hteli su da žive. U Abileni je bio čovek koji ništa od svega ovoga nije video. Zapravo, nije znao šta se za poslednjih dva sata odigralo. Kuća mu se nalazila i suviše daleko da bi čuo pucnje u „Metropolitan“ salunu. Bio je to vlasnik konjušnice Korner. Oprezno je zatvorio za sobom kapiju i pogledao duž ulice. Bila je pusta. Samo su konji bili vezani za prečku ispred saluna. Krenuo je ulicom ne obazirući se na kišu. Nije osećao kako mu čizme upadaju u blato. Više nije mogao da podnese sramotu i pritisak koji su kao mora već dva dana mučili grad. Džul Korner je poneo „sačmaricu“. Podmazivao ju je pun sat. Cev je bila zardžala, jer je prošlo mnogo godina od kada je poslednji put držao pušku u ruci. U ono vreme, u doba Indijanaca, koristio se njime. Onda, kada su divlje horde Sijuksa napadale grad i zasipale kuće zapaljenim strelama. Tada je poslednji put pucao iz dvocevke. Korner je upravo prolazi pored maršalske kancelarije i primetio da su teška okovana vrata otvorena. Gordon Bentli je u žurbi zaboravio da ih zatvori. Vlasnik konjušnice je znao da su mnogi građani zatvoreni iza rešetaka. Međutim, bilo mu je nepoznato da Bentli više nije u kancelariji. Uostalom, kako je mogao da zna da je zločinac otrčao svojim prijateljima? Došao je do vrata i oslušnuo. Pošto nije čuo ništa, oprezno je pomolio glavu. Maršal Mejton ga je odmah primetio. – Čoveče, Kornere, uđite brzo! – Stari čovek je stao na prag i uplašeno

pogledao oko sebe. Prednja prostorija je bila prazna. Ugledao je maršala. Mejton je imao samo jednu čizmu, dok mu je druga noga bila zavijena komadi-ma košulje. – Dođite konačno unutra, Kornere. Ovde nema nikoga od razbojnika, ali svakog trenutka mogu da se vrate. – Korner je ušao u kancelariju i iznenađeno pogledao oko sebe. – Šta? Nikog od razbojnika? Od koga to?

– Ne pitajte mnogo, Kornere, nego zatvorite vrata za sobom i navucite rezu pre nego što razbojnici dođu ponovo. – Stari čovek je učinio što mu je naređeno. U tom trenutku, Hosterova banda je izgubila svoje taoce. Ubrzo su svi zatvorenici bili slobodni. Najednom su se trgli. Ništa od osвете koju su tako priželjkivali. Razočarani, opipavali su prazne futrole. Šta mogu ovako bez oružja protiv razbojnika, protiv ljudi koji još samo jedno mogu da izgube, život. Imali su samo jednu pušku koju je Korner držao u rukama. – Šta će sada biti? – brižno je upitao stari lekar. – Ranjenici moraju što pre u moju kuću. – Mejton je odmahnuo rukom. – To mora da sačeka, doktore. Ono što nam je sada potrebno, važnije je, to je oružje. – Za mene su samo ova dvojica važna – uzvratio je doktor. – Ništa drugo. – Maršal se obratio vlasniku konjušnice. – Dajte mi vašu pušku. – Šta će dalje biti? – pitao je Korner, pružajući maršalu oružje. – Vratću se. Idem da nabavim oružje – uzvratio je Mejton i pošao hramajući prema vratima. – Možda bi bilo bolje da neko od nas pođe – predložio je jedan od kauboja. Mejton je odbio. – To je moja stvar. Ostanite ovde i zaključajte vrata za sobom. – Idem i ja sa vama – rekao je doktor odlučno. – Imam u svojoj kući „kolt“. – To je

samo moj posao, doktore. Već je jedan čovek platio životom zbog toga što je hteo da pomogne zakonu. Ne želim da se to dogodi još jednom. – Doktor je oborio svoju sedu glavu. Da, jedan čovek je umro. Ustreljen je kao pas zbog toga što je baš njemu hteo da pomogne. Ljudi u maršalskoj kancelariji nisu znali šta se u međuvremenu događalo. Videli su samo kako je Bentli istrčao na ulicu kada je odjeknuo pucanj. Da su kauboji znali da njihov gazda leži mrtav ispred šanka u „Metropolitan“ salunu, maršal ih sigurno ne bi mogao da zadrži. Nasrnuli bi na razbojнике golim pesnicama. Ni čovek sa zvezdom nije morao da dođe. Pakleni posao preuzeo je drugi, odbačeni kockar Holidej!

Stojao je kao isklesan od granita ispred ubice Kasa Hostera. Nije držao oružje. Naprotiv, prekrstio je ruke na grudima. Odmerio je prezrivoubicu i upitao. – Zar još uvek nisi primetio da si proigrao sve šanse, razbojniče? – Izgovorio je to tako tiho, da bi samo Hoster mogao da čuje. Međutim, svi su čuli. Nisu više gledali u Hostera, pogledi su im bili prikovani za Doka Holideja. Šta li je sa Hosterom, proletelo je Džeksonu kroz glavu? Zar će da dozvoli da ga ovaj Holidej i dalje vređa? Nešto se mora desiti! Pokušao je da neupadljivo izvuče nož. Ruka mu je neprimetno kliznula niz kaput, sve dok nije mogao da dodirne dršku noža. Džordžijancu nije promaklo ništa. Osim toga, već je računao s tim da će razbojnici sve pokušati. – Pre nego što izvučeš nož iz pojasa burazeru, bićeš mrtav. – Ovo je govorio Dok još uvek držeći ruke prekrštene na grudima. Džeksonova šaka ostala je zgrčena iznad drške noža. Bila je to ruka višestrukog ubice. Prvi put u ži-

votu stojao je nasuprot čoveku kome nije bio dorastao. Hoster je disao teško. U njemu je sve kiptelo od gneva, ali nemoćnog. Ni za trenutak, naravno, nije pomišljao da je sve ovo sam zakuvao. Naprotiv, proklinjao je sudbinu što je u pogrešnom trenutku dovela Doka u Abilenu. Još su on i njegovi ljudi možda imali malu, majušnu šansu. Da su sada krenuli, vinuli se u sedla, možda bi uspeli da umaknu i dokopaju se države Kansas. Možda! Ali, nisu pošli. Gordon Bentli je stao uz svoga gazdu. – Šta je sada, gazda? Da idem ili ne? – Ići ćeš – uzvratilo je Hoster muklo. – Otići ćeš i poubijati sav onaj šljam u zatvoru. – U sledećem trenutku Hosterove ruke kliznuše nadole, a u istom je i Džekson potegao nož iza pojasa. Bio je to trenutak kada je došao kraj Hosterovoj bandi.

Niklovani „linkolni“ Doka Holideja poleteše uvis i počеше da pevaju svoju ubistvenu pesmu. Pali su tamo gde su i stajali. Pat Džekson se sručio preko svoje žrtve koju je bedno ustrelio s leđa. Kas Hoster je pri padu udario u šank. Ostala dvojica zločinaca uplašeno su podigli ruke.

Maršal Mejton je gurnuo pomoćna vrata saluna. U rukama je držao „sačmaricu“. Ispred samih vrata čuo je pucnjavu. Zastao je na pragu i posmatrao lokal. Video je razbojнике na podu, a onda mu je pogled kliznuo prema dvojici koja su držala ruke iznad glave. Iza gustog barutnog dima opazio je kako stoji čovek koga nije poznao. Stari časovnik na zidu iza šanka kucao je šest puta. Onda je ponovo zavladała tišina. Daglas Mejton je potpuno zbunjen s nevericom gledao ljude na podu. Kada je sreo ledeni pogled strančevih

očiju, upitao je. – Vi ste Dok Holidej? – Da, ja sam taj. – Maršal je pokazao rukom na razbojнике na podu. – Jesu li mrtvi? – Samo jedan – uzvratilo je Dok umorno. – Mislim da se zove Hoster. Nije se moglo drugačije. Svi su odjednom potegli oružje... – Svi su odjednom potegli oružje – ponovio je Mejton muklo, ne skidajući pogled s ovog zagonetnog čoveka. Svi odjednom, a Dok Holidej živ i zdrav. Dok je navukao „stetson“ na čelo, a onda se uputio prema izlazu. Zastao je na vratima i rekao, ne okrećući se, preko ramena. – Dovedite doktora. Krčmar je ranjen i leži iza šanka. – Ispraznio je džepove i položio gomilu novčanica na jedan od stolova. – Dajte ovo ljudima kojima je novac ukraden. – Odmah je napustio salun. Samo četvrt sata kasnije, kockar Dok Holidej je odjahao iz stočarskog grada Abilene. Nijedan od građana nije video usamljenog jahača kako odlazi u sumrak. Na nebu su visili teški sivi oblaci, a vetar koji je duvao sa zapada, raznosio je kišu.

*

Abilena je ostala za njim. Jahao je dalje nasumce, tražeći mir a ne nove avanture kako su novinari i hroničari pisali. Međutim, ipak su na neki način bili u pravu. Dok Holidej je svuda, u svakom gradu uletao u nove avanture iako ih nije tražio. Još mu iz sećanja nije izbledela Abilena i obračun sa bandom Kasa Hostera, razbojnika koji je ucenjivao grad, držeći u zatvoru najuglednije građane kao taoce. Uplašeni građani i bez toga nisu bili spremni da pomognu čuvaru zakona. Ovako, dobro su se čuvali da ne izlože opasnosti živote talaca. Jašući tako bez određenog

cilja, stigao je u Kansas. Ni ovaj put neće moći mirno da nastavi, niti da ostane u malom gradu Smitaunu. I tamo ga čekaju sukobi sa razbojnicima, spasavanje građana koji su se kao uplašeni zečevi povukli u kuće, sagrađene na zgarištima. Opet ucena! Razbojnici su uvukli plavokosog dečaka u svoje utvrđenje. To im je bio način da se izvuku i pobegnu, koristeći dečaka kao taoca. Ovoga puta srećom nije bio sam. Uz njega su se još borili nekada bogati rančer i njegov nadzornik, šerif i hromi mesni kovač, otac malog taoca.

*

Prerija je gorela. Ogroman plameni stub, gonjen istočnim vetrom, kotrljao se preko tla ravnog kao dlan. Inače, uvek čeličnoplavo nebo Kanzas sada je posivelo. Crni oblaci dima zaklanjali su sunce. Goveda su rikala i u panici jurila preko pašnjaka. Svako grlo, činilo se, bežalo je na svoju stranu. Kauboji su odavno odustali od pokušaja da drže krdo okupljeno. Ljudi su s mukom pokušavali da spasu sopstvene živote. Nisu mogli čak ni da gone konje pod sobom, jer su uplašene životinje grabile kao da ih sami đavoli gone. Njuške su im bile prekrivene penom, a tela pokrivena znojem. S njima je i smrt grabila preko pašnjaka. Surova, nemilosrdna smrt! Teško jahaču čiji bi se konj sapleo i pao! Bio je izgubljen ako ga drugi kauboj ne bi prihvatio na svoje sedlo. Plamen je bio brži od čoveka bez konja. Nisu samo kauboji bežali. Pridružili su im se kojoti, šakali, pume, jeleni, sva divljač. Iskonsko neprijateljstvo između ljudi i zveri bilo je najednom zaboravljeno. Svi su grabili da spasu

goli život. Ljude je na to gonio razum, a zveri instinkt.

Da spasu život mogli su samo ako se dokopaju reke, a ona se nalazila još mnogo milja na jugu. Između reke i plamene nemani nalazio se ranč Kliva Berija. „B“ ranč kako su ga nazivali u pokrajini. U Smitaunu, malom gradiću na reci, Berija su smatrali najbogatijim čovekom u celoj pokrajini. Pripadala mu je četvrtina grada. Međutim, izvor njegovog bogatstva bili su ranč i ogromna krda na beskrajnim pašnjacima. Gorela je Berijeva zemlja, a on to još nije znao. Nije ni slutio da mu se džinovskim koracima približava propast. Kliv Beri sedeo je zavaljen u stolici za lujanje na verandi svoje rančerske kuće. Svakog popodneva je sedeo tu. Ovaj radni čovek je sebi dozvoljavao kratak predah u podne. Naravno, nije znao da su četiri njegova čoveka pala pod noge izbezumljenih goveda, i ostala da leže izgažena. Još nije znao da hiljade Longhorna leže ugljenisani na opustelim pašnjacima. Isto tako nije imao pojma ni da njegov nadzornik Barton sa petoricom preostalih ljudi, samo nekoliko milja odatle beži da spase goli život. Pakao u kome je sagorelo sve njegovo bogatstvo, zaklonilo je nebo crnim oblacima. Rančer je sklopio oči i odmarao se, ne osećajući žegu pakla ni senku smrti, koja se kao kuga nadvila nad tlo. Sa crnim oblacima dima u pokrajinu je došao i strah. Jahao je na nevidljivom konju i unosio paniku. U tom trenutku još nije znao ko je podmetnuo požar.

*

Ralf Barton je jahao poslednji i osećao je na leđima vreli dah plamena. Ispred njega su jahali Bob i Red, dva tek-

saška kauboja. Ostale momke nije mogao da vidi, jer su mu oči suzile od dima. Lice starog goniča bilo je ukočeno i očajno. Već punih dvanaest godina radio je kao nadzornik na „B“ ranču. Nije samo radio za platu, voleo je taj ranč, goveda i taj kraj. I suviše dugo bio je u sedlu, gonio stoku i ograđivao pašnjake žicom, pa je tako znao da ova vatra predstavlja uništenje svega što mu je značilo život. Leto je bilo toplo i suvo, pa je bufalo trava gorela kao slama. Spasa nije bilo, čak ni zgrade ranča verovatno neće moći da spasu. I mali grad na reci bio je u opasnosti ukoliko građani blagovremeno ne budu upozoreni. To je bila Bartonova najveća briga. Doviknuo je Harisu ispred sebe. – Jaši u grad, Bobe! Ja ću pokušati da stignem na ranč. – Gonič je odmah shvatio, dao je nadzorniku znak, okrenuo konja i grabio u pravcu reke. Nadzornik mu je dao veoma opasan zadatak, jer je vatra na istoku uzela maha.

Nesrećni kauboj nije ni stigao u grad. Samo četiri kauboja i nadzornik na iscrpljenim životinjama, stigli su u veliko dvorište Berijevog ranča. Gotovo su pali ispred verande. Rančer je poskočio kao oparen. Nije mogao da veruje svojim očima, ugledavši svoje ljude i crno nebo na severu. – Šta se dogodilo? Reci Ralfe. Ja sam dremao ceo sat. – Ugaravljenog lica, nadzornik je stojao ispred svoga gazde i rukom pokazao iza sebe. Micao je usnama, ali bezglasno. Užas koji je preživio poslednjih sati kao da ga je onemeo. – Šta se dogodilo, hoću da znam? – Još nije završio rečenicu, a pred očima mu je puklo, čak nije ni čuo ono što je nadzornik najzad uspeo da mu kaže. – Pašnjaci gore, gazda! Vatra nam se približava, moramo

odmah dalje. – Da, moramo dalje – ponovio je rančer muklo, gledajući nemo svoju kuću, kaubojsku kuću, šupe, štale, ambare, sve ono što su on i njegovi ljudi stvarali godinama. Nadzornik se malo pribrao. Konji su morali iz koralu pre nego što bude prekasno. – Pustite konje napolje! – naredio je kaubojima. – Terajte ih prema reci, brzo! – Onda se obratio rančeru. – Ponesite samo najvažnije stvari, gazda. Ja ću u međuvremenu upregnuti kočiju. Moramo pokušati da se dokopamo grada. – Šta je sa stokom, Bartone? – Nismo više mogli da je držimo u krdu. Bilo je nemoguće.

Delo njegovog života bilo je uništeno. Shvatio je i pokušao da odagna misao o tome ko ga je uvalio u ovakvu nesreću. Kliv Beri je bio ugledan čovek, bogat, veoma omiljen. U celoj pokrajini nije imao nijednog neprijatelja. Beri nije spadao među bogate rančere koji vode ratove na pašnjacima, rasteruju siromašne rančere i sprečavaju doseljenike da se tu nastane. Naprotiv, uvek je pomagao doseljenike i male rančere, pozajmljivao im je novac pod povoljnim uslovima i davao stoku, kako bi mogli u prvim danima nekako da se snađu. Njegovo bogatstvo nije bilo smešteno u banku. U gradu je zidaio kuće, otvarao radnje, a i priložio zamašnu sumu za izgradnju železnice. Ko je onda taj koji je hteo da ga uništi i opustoši njegovu zemlju? Nije moglo biti reči o nesrećnom slučaju, ili nečijoj nemarnosti. Pre-rija je mogla da gori, to je jasno. Kauboji su mogli da zaborave žar logorske vatre ili neugašeni opušak cigarete. No, takvi požari su se lako gasili ili lokalizovali. Međutim, niko nije mogao slučajno da izazove požar ovakvih razmera.

Moralo je da na nekoliko mesta, na većim rastojanjima bude više ljudi, i da na dati znak pripale vatre. Zato su im bile potrebne kantice sa petrolejom ili baklje, jer im u protivnom ne bi uspeo da naprave takav pakao. Ovaj požar bilo je razbojništvo, jezivo razbojništvo! Kauboji su već napustili dvorište i terali konje prema reci. Šta će biti sa gradom? Put do Smitauna vatra je već bila presekla. Beri je terao svoga konja pored kočije, nagnuo se preko sedla i upitao nadzornika. – Veruješ li da je Taris uspeo da se dokopa grada? – Morao se dokopati, gazda. Šta će biti sa gradom ako ljudi ne budu upozoreni? I sami znate, brežuljci... – Da, brežuljci na severnoj strani grada. Tamo nije bilo kuća, prema tome, moglo je samo pukim slučajem da neko sa brežuljka na vreme opazi vatru. Na brežuljcima nije bilo nikoga. Dan je bio vruć i suv. Takvo je bilo čitavo leto. Smitaun je tog popodneva spavao. Čak i da su bili budni, ne bi mogli mnogo da spasu. Uprkos svemu, u Smitaunu je bio jedan čovek koga vatra nije iznenadila!

*

Dok Holidej je dolazio sa severa, iz pravca države Nebraska. Bio je jedini koji je video ljude koji su podmetnuli vatru. Nalazio se samo nekoliko milja južnije na Plavim jezerima. Video je kako vode tovarne konje na kojima su visile kante sa petrolejom. No, tek kada su ispraznili kante, naslutio je šta smeraju. Neočekivano, pred Džordžijancem se stvorio čovek žućkastih očiju. Njegovi ljudi su ga zvali Dakota Kid, ali, niko nije znao kako mu je pravo ime. Kid je bio visok, džinovski građen čovek, izrazito širokih ramena. Lice mu

je bilo ukočeno kao u Mongola. Najviše su padale u oči šake velike kao lopate. Bile su ne samo snažne nego i brze. Potezao je oružje munjevito. Pojavio se neočekivano iza žbuna tamariske i stao pred jahača. – Možda bi bilo bolje da se ovde ne zadržavate, mister, nego da odjašete dalje – rekao je muklo, i odjahao u galopu. To je bilo sve. U tom trenutku, prerija još uvek nije gorela. Planula je tek nekoliko minuta kasnije. Međutim, Kid je već bio nestao, a Dok je imao muke da uzmakne vatri. Bio je prvi koji je pre vatre stigao u grad.

*

Jedina ulica u gradu, glavna, bila je ovog popodneva kao izumrla. Ispred dva saluna stajalo je nekoliko konja oborenih glava. Šerif Mek Kvin je sedeo ispred svoje kancelarije u naslonjači od pruca. Čuvar zakona je spavao. Čovek koji je u Smitaunu nosio zvezdu, nije do tada imao velikih briga. Probudio ga je topot kopita. Bunovno je posmatrao jahača koji je ispred njegove kancelarije kliznuo iz sedla. – Šta je sa vama? – upitao je žmirkajući. – Prerija gori! – Šta to pričate? Prerija gori? Ali, to nije moguće... – Ako budete još ispitivali, biće prekasno. – Kako prekasno? Gde to gori? – Ama čoveče! – uzviknuo je Holidej nestrljivo. – Alarmirajte grad i to odmah! Potrebni su nam voda, pesak i ljudi koji će vam pomoći. – Samo što je to izgovorio, kada se iznad brežuljka pojavio prvi oblak dima. Nekoliko trenutaka kasnije, sunce je bilo zaklonjeno. Prvi jezici plamena već su krenuli uz brežuljak. Sve se zatim odigralo munjevito. Drvene kuće u gradu bile su isušene vetrom i suncem, kao sla-

ma. U Smitaunu je postojao samo jedan veliki bunar. Reka se nalazila čitavu milju južnije. Dok se ponovo vinuo u sedlo. – Ne bih hteo da se ugljenišem – rekao je čuvaru zakona i već okrenuo konja. Šerifove reči su ga zadržale. – Ko ste vi, u stvari? – upitao je ne skidajući pogled s oblaka dima. Dok je naglo zaustavio konja, u čudu je posmatrao šerifa i odmahivao glavom. Kakva prokleta budala? Ovoga puta su njegovi „linkolni“ zapevali bezazlenu pesmu. Dvanaest puta su se oglasili ulicom. Smitaun se probudio iz podnevnog sna. Ljudi su poskakivali iz postelja, otvarali prozore i istrčali na ulice. No, pre nego što su se raspitali šta se zbiva, osetili su ljuti dim i videli tamne oblake. Onda su pogledali jahača u crnom odelu koji je grabio ulicom kao glasnik zla i vikao. – Prerija gori, vaše kuće su u opasnosti! – Sve je bilo prekasno. Grad se nije mogao spasti čak i da nije zavladała divlja panika. Ljudi su trčali izbezumljeni u svoje kuće, izvlačili bilo šta iz njih, i ne pomišljajući da gase požar. Dok se vratio do šerifske kancelarije. Čuvar zakona je izbezumljeno pijlio u plamen koji je već zahvatio krovove prvih kuća.

Džordžijanac je zaustavio konja ispred samog šerifa. – Dovedite konačno ovu rulju u grad. Ako ovako nastave, izgorećete svi zajedno sa kućama. – Šta da učinim? – I doista, više ništa se nije moglo učiniti. Kuće su gorele kao igračke, kao kućice od karata. Čak je i nameštaj, koji su neki građani izneli na ulice, zahvatio plamen. Uz vatru je odjekivala i detonacija. Gorela je municija koju su ljudi držali u sanducima i po ormanima, tek onda je počelo bekstvo. Jedna žena je trčala ulicom noseći u na-

ručju dete. – Moramo na reku! – orio se njen glas. Ljudi su u panici napuštali grad i grabili prema reci. Dok je poslednji stigao do Arkanzasa. U sedlu, ispred sebe imao je mladu ženu. Kada je hteo da krene, ugledao ju je kako izlazi iz saluna. Skute joj je već zahvatio plamen. Ta žena bila je Laura Higin! Kakav susret! Baš on, Dok Holidej, morao je da joj spase život. Čovek prema kome je osećala mržnju i ljubav i odavno ga je sledila iz grada u grad. Laura se očajnički otimala kada je poznala ko je jahač. Čak je i pokušala da se baci s konja, ali, Dok ju je grčevito stezao. – Možete sjahati kada budemo na reci. – Kada je rasni konj stigao do reke van opasnosti, Dok je pustio ženu. Kliznula je odmah s konja i podigla glavu. – Ne dugujem vam zahvalnost, Dok. Ništa vam ne dugujem. – Od vas i nisam tražio zahvalnost – rekao je i poterao konja prema vodi. Svi su stajali uz samu reku. Svi građani Smitauna su praznih pogleda posmatrali svoje domove u plamenu. – Kome ovo možemo da zahvalimo? – promrsio je šerif Mek Kvīn glasno. Time je izrekao pitanje koje je svima ležalo na duši. Katastrofa, koja se pred njihovim očima odigravala kao da je svima oduzela moć govora. Javila se Laura Higin. Nisu je poznavali, tek pre dva dana je stigla u grad. – Možda je to učinio Dok Holidej! – uzviknula je i pokazala prstom na Džordžijanca. – On nas sve mrzi – nastavila je svoju optužbu. – On mrzi nas i celu ovu pokrajinu. Gde god prođe, seje smrt među ljude. On je moga oca... – Prekinula je u pola rečenice.

Dok se okrenuo i lagano joj prišao. – Ako ste ikada čuli za boga, onda mu se toplo zahvalite što ste na sve došli

kao žena. Inače... – Laura se smejala histerično. – Znam, inače bih imala u grudima jedan od vaših čuvenih metaka, zar ne? – Dok joj je uzvratio tako glasno da su svi mogli da ga čuju. – Ne, gospođice, prilepio bih vam nekoliko žestokih šamara. – Samo što je Holidej ovo rekao, pojavili su se jahači. Grabili su duž obale reke. Dakota Kid sa svojim razbojnicima. Jahali su, pokušavajući da svojim licima veoma surovim, daju tužan izraz. Samo to nije uspjelo jedino Dakota Kidu. Njegovo mongolsko lice imalo je uvek isti izraz. Zastavio je konja pred šerifom. – Prokleta stvar – rekao je zagrobnim glasom i bradom pokazao na ugljenisani grad. – Možemo li da pomognemo? – Tek tada je primetio Džordžijanca, ali, to ničim nije pokazao. Kliznuo je iz sedla. – Odakle dolazite? – upitao ga je čuvar zakona i odmerio svu petoricu podozriivo. – S one strane – uzvratio je Kid i neodređeno pokazao prema jugu. Samo jednom čoveku je palo u oči da njihovi konji nisu mokri, iako su navodno prešli reku. Doku Holideju. No, on je i bez toga znao da je čovek sa mongolskim licem lagao. Konačno, video ga je svojim očima gore na severu. Kockar se pretvarao da ga nikada nije video. Poslednji plamičci vatre su se ugasili. Veliki požar završio je svoj pohod na obali reke Arkanzas. Za njim su ostali samo gar, pepeo i smrt. Niko još nije znao gde je vatra počela i ko je razbojnik koji je izazvao nesreću. Jedini koji je slutio, nije izustio ni reči. Kid je sa svojim ljudima još uvek stojao ispred šerifa, kada je Džordžijanac hteo da odjaše dalje. Odvojio se od grupe razbojnika i presekao Holideju put. – Hej, mister, da li smo se mi danas već vi-

deli? – Može biti, mister. – Razbojnik nije znao šta da misli. Ovaj stranac u crnom odelu mu je bio čudan, neprijatan. Iz razmišljanja ga je trgao šerifov glas. – Poznajete li Doka Holideja? – Dakota Kid je razrogačio oči. – On... Dok Holidej? – Jeste, on je – umešala se Laura Higin. Stala je ispred Kida i pogledala ga svojim zavodničkim zelenim očima. Dejstvo tog pogleda bilo je veliko. Laura Higin je tačno znala šta čini. Ponovo je tragala za čovekom kojeg bi nahuškala na Doka Holideja. Našla ga je!

Džordžijanac je ponovo okrenuo konja da krene, ali ga je ovoga puta zadržao šerifov glas. – Zastavite konja, Dok. Mislim da bi nas dvojica trebalo da razgovaramo. – O čemu se radi? – Konačno, ovde je neko optužen da je podmetnuo vatru. – A zašto ne biste upitali gospođicu Higin šta je povod zbog koga me optužuje? – Devojka je ponosito zabacila glavu. – Zbog toga što je ubio moga oca. – Nije osetila pri tome da je ovim rečima počinila glupost. Na žalost, to ni drugi nisu shvatili. Nije im bilo jasno da se žena odala sama. Videli su samo lepu devojku i čoveka koji je bio na zlu glasu. – Tu pesmu već dobro poznajem, Lauro Higin. Setite se nečeg novog. – Mlada žena je prasnula u smeh. Stala je pored Kida, tako da je skoro mogao da oseti toplinu njenog glasa. – Verujete li sada da je on Dok Holidej? Na Zapadu se samo jedan čovek usuđuje da tako govori sa damom. – Dakota Kid je shvatio. Međutim, još uvek nije znao ni cenu ni nagradu koja ga očekuje ako ovoj ženi ispuni želju. Ko je u stvari bio čovek nazvan Dakota Kid, onaj koji je sada potegao iz futrole revolver i uperio ga u grudi Doka Ho-

lideja. Pre mnogo godina, bio je prijatelj čoveka čiju je zemlju sada opustošio. Prijatelj rančera Kliva Beri. Kid Gren je pre više godina bio poručnik u graničnom utvrđenju Randau. To utvrđenje se nalazilo na gornjem toku reke Misuri, u graničnom predelu između Dakote i Nebraske. Kliv Beri je bio komandant utvrđenja koje se nalazilo na teritoriji Sijuksa. Indijanci u ono vreme još nisu bili u rezervatima. Dogodilo se to jednog dana u leto 1859. godine, kada se utvrđenje Randau nalazilo u beznadežnoj situaciji. Sijuksi su okupili svoja plemena da zajednički napadnu utvrđenje. Okupio ih je „Crveni Oblak“, veliki poglavica, čije je ime ušlo u istoriju Sjedinjenih Država. Obojili su lica ratnim bojama i iskopali ratne sekire. Uprkos svemu, Sijuksi ništa ne bi mogli da učine. Zaustavile bi ih visoke ograde utvrđenja, da nije bilo jednog čoveka, mladog oficira, koji je izdao svoje ljude. Zbog čega je to učinio mladi poručnik Kid Gren? Niko onda to nije mogao da objasni.

Napustio je utvrđenje noć uoči napada crvenokožaca. Bio je to dan kada je Kliv Beri preuzeo komandu u utvrđenju, jer je stari pukovnik poginuo. Kid Gren se osećao zapostavljenim i odbačenim, jer je bio uveren da će on voditi akcije. Osećao se sposobnim za takav zadatak. Pošto mu se snovi nisu ostvarili, odlučio je da se sveti i postao izdajnik i razbojnik. Vratio se kasno u noć i rekao stražaru da mu otvori kapiju. Odmah iza njega uvukao se i Sijuks. Šta se posle toga dogodilo, nije teško pretpostaviti. Samo nekoliko vojnika je uspelo da preživi krvoproliv. Komandant se borio sve do zore, a onda mu je uspelo da umakne sa nekoliko preži-

velih vojnika. Beri je znao ko je krivac za ovu nesreću. Poručnik Kid Gren! Međutim, od toga dana Gren kao da je u zemlju propao. U odsustvu je izbačen iz armije i sada, posle više od dvadeset godina, došao je da se zbog toga sveti. Dakota Kid je uništio ceo jedan kraj. Sada je držao „kolt“ u ruci i uperio ga u grudi najopasnijeg strelca na Zapadu. – Dok Holideje, ja vas izazivam na dvoboj – rekao je posmatrajući iskosu Lauru Higin. Pri tom je držao palac na revolveru. Džordžijanac je sedeo mirno i posmatrao razbojnika. – Na vašem mestu bih se okanio toga, mister. – Kockar je okrenuo konja i hteo je da odjaše. Gren je još jednom pogledao devojkicu, a onda je otkočio oružje i stavio prst na obarač. Pre nego što je uspeo da zgrči prst na obaraču, Gren je ostao bez „kolta“. Holidej mu je metkom izbio oružje iz ruke. – Ja sam vas upozorio, bratac. Vi ste kukavica, bedna kukavica. Nema drugog izraza za ono što ste hteli da učinite. – Nisam pucao – pokušao je Gren da se brani. – Niste samo stigli to da učinite. – Niko nije primetio ljude koji su se sa zapadne strane približavali reci. Bio je to rančer Kliv Beri sa svojim poslednjim kaubojima. U širokom luku su obišli vatru i prešli reku sa zapadne strane. Lice mu je bilo očajno. Kada je došao do poslednjeg proplanka, ugledao je spaljeni grad. Dvanaest kuća u Smitaunu bile su njegovo vlasništvo. Onda je okrenuo glavu da ne gleda taj užas. Sa reke su odjeknula dva pucnja, tri, četiri, pet, šest. Onda je zavladala pritiskajuća tišina. Čuo se samo šum reke. Dogodilo se nešto neočekivano. Džordžijanac nije ispalio više nijedan metak, ali je stojao

na nogama. Nijedan od razbojnikovih metaka nije pogodio cilj.

Kid Gren je ispalio tih šest metaka i šest puta promašio cilj. Važio je inače za dobrog strelca koji retko promaši cilj. Šta se to zbiva s njim? Nije ni sam znao. Svaki put kada bi povukao obarač, sreo je pogled tih ledenih očiju koji ga je paralisao. Sada mu je magacin bio prazan. Pred njim je stajao Dok Holidej i u desnoj ruci držao niklovani „linkoln“ sa drškom ukrašenom slonovačom. – Pucaj konačno! – vikao je Kid, izgubivši nerve. Džordžijanac je podigao oružje. Šest puta su meci zviždali i šest puta uskovitlali pesak kraj čizama Dakota Kida. Tek onda je kockar izvukao drugi „linkoln“ iz leve futrole. Ovaj put je upravio cev u razbojnikove grudi. Lagano mu se približavao i zastao tek dva koraka ispred njega. Svima je zastao dah i svi su znali da je Dok namerno promašio protivnika. Bilo je to neshvatljivo. Sada su stajali jedan ispred drugoga, čovek sa praznim „koltom“ i drugi s oružjem u čijem je magacinu bilo šest metaka. – Nestani, razbojniče! – rekao je Holidej tiho, tako da ga je samo Gren mogao čuti.

Upravo je naišao Kliv Beri na konju. Odjednom mu se pogled ukočio. Ugladao je Kida Grena, svog nekadašnjeg oficira koji je oterao u smrt mnoge ljude. – Kid Gren – rekao je žustro, i gotovo pomodreo u licu. Posle nekoliko trenutaka okrenuo je pogled prema Doku Holideju, koji je još uvek držao svoj „linkoln“ u ruci. – Prepustite tog čoveka meni, mister! – Izvukao je „kolt“ isti, vojnički kakav je nosio i Gren. Mongolsko lice razbojnika bilo je za nijansu bleđe. Dakota Kid je već godinama očekivao ovaj susret. U usamljenim noći-

ma je sanjao o tome, a sada je konačno omraženi čovek ovde. Međutim, „kolt“ Kida Grena bio je prazan. Bacio ga je pred rančerove noge. – Ja sam bez municije – procedio je kroz zube. – Vi niste samo izdajnik, Grene, vi ste i kukavica! – povikao je rančer. – Podignite svoj „kolt“, nas dvojica treba da sredimo neke račune. – Dakota Kid je prišao svom nekadašnjem komandantu, sagnuo se i podigao oružje. Polako je punio magacin. Dok je stajao iza njega, još uvek sa revolverom u ruci i motrio na ostale razbojnike, koji su kao okamenjeni stajali ispred žbunja. Članovi Kidove bande nisu znali šta se nekada dogodilo između Grena i Berija. Vođa im je pričao da spaljenu zemlju mogu da kupe jeftino i da se za nekoliko godina obogate. Razbojnici su imali novac. Za taj novac u Ajovi su životom platile tri osobe: vozač poštanske kočije i dva putnika. Kid Gren je stajao i dalje ispred rančera i znao je da mu je Holidej za leđima. – Ne pada mi na pamet da prihvatim dvojboj sa vama, Beri. Vi ste mi pre mnogo godina učinili zlo, to je istina, ali, to je bilo davno. – Znao sam da ste kukavica – otppljunuo je prezrivo rančer. – Izdajice su po pravilu kukavice. – Sada svaljujete krivicu na mene, a vi ste onda zakazali. Trebalo je da odete iz utvrđenja, jer ste bili nesposobni da komandujete. – Ni reči više, inače ću vas ubiti golim rukama, Grene. – Grenovi ljudi su pritrčali u pomoć, iako im vođa nije dao znak. Nastalo je divlje puškanje. Pri tom je jedan od razbojnika bio pogođen rančеровim metkom. Ostao je na mestu mrtav. Šerif Smitauna, Mek Kvin ležao je u pesku. Prišao mu je Beri. – Je li opasno, šerife? – Čuvar zakona je odmahnuo glavom. – Nije tako

opasno – uzvratio je i pogledao ubijenog razbojnika, a onda je skrenuo pogled prema Doku Holideju. – Jeste li to vi učinili? – Odgovorio je rančer umesto kockara. – Ne, šerife, ovaj čovek je samo napadaču izbio „kolt“ iz ruke, a ja sam ga ustrelio. – Šerif je naredio da odmah sahrane mrtvaca, a čim to bude obavljeno, zahtevao je da Grem i njegovi ljudi napuste kraj.

Vođa bande se ponovo osetio sigurnim. Prišao je šerifu na korak udaljenosti. – Vi nemate šta da naređujete, mister, bez obzira što nosite zvezdu. – Vi ste počeli gužvu i vaša je krivica što ste izgubili jednog od svojih ljudi. – Dok se ponovo vinuo u sedlo i hteo je da krene, ali ga Mek Kvin za trenutak zadrža. – Mister Holideje, mislim da vam dugujem zahvalnost. – Ne znam na čemu zahvaljujete, šerife. – Prokletstvo, kakav čovek! – mrmljao je šerif u bradu, ali ga je Beri koji je stojao uz njega čuo. – To je dakle Dok Holidej, šerife. Čovek o kome se ispredaju tolike priče. Priznajem, zamišljao sam ga sasvim drugačije.

*

Ljudi su počeli ponovo da podižu svoj grad. Potrajalo je mnogo nedelja dok su prve kuće sagrađene. Guverner države Kansas obezbedio je novac za izgradnju naselja: To je, na, žalost, bila suma od nekoliko hiljada dolara i stanovnici Smitauna mogli su da ih dobiju samo kao pozajmicu. Samo jedan među njima nije prihvatio državni zajam. Rančer Beri. Nije bio u stanju da zadrži posed, ostalo mu je samo malo goveda. Kada ih je prodao, imao je taman toliko da isplati svoje kauboje. Sada je sedeo na ugljenisanim stepenicama zgarišta

svoje rančerske kuće i gledao za jahačima. Svi su želeli da ostanu kod njega i rade bez plate, ali, Beri nije hteo to da prihvati. Samo jedan od njih nije odjahao, nadzornik Ralf Barton. – Šta je s tobom, Ralfe? Zar nećeš da odjašeš? – Mi smo zajedno podigli ovaj ranč, gazda, a sada smo ga zajedno izgubili. Neću da maknem s ovih pašnjaka sve dok ti lupeži ne budu likvidirani. – Moraćeš dugo da tragaš za njima, Ralfe. Ne možemo nikome pripisati krivicu i dokazati, iako mislim da znam ko je to učinio. – Ko? – Razbojnik koga sam izazvao na dvoboj. – Beri je ispričao svome nadzorniku šta se pre dvadeset godina dogodilo u utvrđenju Randau.

– Dakle, tako stoje stvari? – procedio je Barton gorko. – To je maslo onog lupeža. – Ne možemo ništa da dokažemo, Bartone. Moramo da nađemo nekoga ko to može da dokaže. – Ja ću vam reći šta treba da učinimo, gazda. Moramo da priklještimo toga Grena dok ne progovori. – Kakve koristi od svega toga? Čak i da prizna, krdo je uništeno, pašnjaci i kuće spaljeni. To nam niko ne može vratiti. – Nadzornik nije odustajao. – Ja ću ga uhvatiti, nekada i negde. Taj dan će doći. – Ralf Barton je posmatrao svoga gazdu. Poznavao ga je godinama. Bili su prijatelji, iako o prijateljstvu nikada nisu govorili. – A sada odjaši – rekao je rančer. – Svuda možeš da nađeš posao. – Ne, ja ne odustajem – odgovorio je nadzornik. – Šta ćeš ovde? – govorio je rančer odmahujući glavom. – Hoćeš li da nas dvojica sve sgradimo iz početka? – Mogli bismo da pokušamo – uzvratio je nadzornik. – Možemo da prodamo jedan deo pašnjaka, a za ostatak da krenemo iz početka. – Rančer je skinuo šešir. Proseda

kosa mu je pala na izborni čelo. Položio je ruku na rame svog nadzornika. – I suviše sam star da još jednom počinjem iz početka, Bartone. Ja to uostalom i ne želim. Prodaću celo imanje ukoliko nađem kupca.

*

Protekla su dva meseca ispunjena mukotrpnim radom. U gradu su bile izgrađene prve kuće i ljudi su ponovo imali krov nad glavom. Napolju, na pašnjacima je ispod pepela nicala prva trava. Međutim, nije bilo goveda da pasu tu travu. Na beskrajnim pašnjacima ležali su ugljenisani skeleti životinja, nemi svedoci katastrofe koja se ovde nedavno odigrala. Bilo je to jednoga jutra. Magla se digla nad rekom. Šerif Mek Kvin je šetao obalom i slučajno našao sat u pesku. Imao je običaj da u rano jutro krstari pored reke, koju je veoma voleo. Tako je i ovoga jutra šetao, oslušujući šum talasa. Odjednom je primetio kako nešto svetluca u pesku. Sagnuo se i izvukao srebrni sat, sa pozlaćenim poklopcem. Mek Kvin je otvorio poklopac i pročitao ugravirane reči: „*Našem dragom sinu, doktoru Džonu Henriju Holideju, njegovi roditelji.*“ Zamišljeno je odmeravao sat u ruci i sećao se onog užasnog dana kada je grad izgoreo. Mora da je tada Holidej izgubio sat. Stavio je sat u džep i krenuo u grad. Prošao je pored nekoliko kuća, ovoga puta sagrađenih bliže reci. U jednoj od tih kuća smestio se zelenaš Kid Gren. Za novac koji je Dakota Kid pozajmljivao ljudi su morali da krvare, jer je razbojnik zahtevao jedva podnošljivu kamatu. No, nesrećnici nisu imali drugog izlaza. U Smitaunu još nije bilo banke, a novac koji je vlada obezbedi-

la nije bio dovoljan. Pogorelci su hteli da pre zime stvore krov nad glavom. Mek Kvin je slutio da su ljudi koji su došli u grad razbojnici. Zasada međutim nije imao povoda da nešto preduzme. Osim toga, izazvao bi i neprijateljstvo građana, kojima je Grenov novac bio neophodan. Razbojnici su se ponašali pitomo i mirno, što im je teško padalo, no, Kid Gren je tako naredio. Građani su zaboravili ono što su ti ljudi učinili u vreme požara. Bili su i suviše zaoкупljeni svojim problemima. Gren je počeo još jedan unosan posao. Otvorio je salun! Požar koji su podmetnuli on i njegovi ljudi, isplatio se!

*

Dok Holidej se nalazio u gradu Stop-tonu, gradiću na južnom delu toka reke Smoki. Odmah posle požara je tu došao da se malo odmori. Nameravao je da ostane nekoliko dana, ali se razboleo i ostao vezan za postelju. Njegova stara boljka se ponovo javila. Tek u Stoptonu je primetio da je izgubio sat, jedinu uspomenu koja mu je ostala od roditelja. Verovatno se Dok Holidej nikada ne bi vratio u Smitaun da nije bilo tog sata. Nije gajio veliku nadu da će ga tamo naći, jer ni sam nije znao gde ga je izgubio.

*

Rančer Beri je stojao utučen na vratima kolibe. Nalazila se na severnom delu njegovih pašnjaka i služila je nekada kaubojima kao sklonište od nevremena. Osim toga, koliba je služila i kao ostava za stubove i bodljikavu žicu. Sada je to, međutim, bio jedini krov nad glavom koji je Kliv Beri još posedovao. On nije mislio na ponovnu izgradnju

svoga ranča. Zašto bi to učinio? Dece nije imao, a žena mu je odavno umrla. Ovaj vitalni čovek je posle nesreće za kratko vreme ostario. Jedino što ga je još održavalo u životu bila je želja da pribavi dokaze da je Gren Kid podmetnuo vatru. Međutim, izgleda da niko nije video razbojнике na delu. Rančer i njegov nadzornik za sve to vreme nisu se pojavljivali u gradu. Odlučili su da tamo odu tek onda kada budu u mogućnosti da razbojнике pošalju na vešala. Rančer nipošto nije želeo da se sam obračunava sa zločincima, poštovao je zakon. Međutim, njegov nadzornik Ralf Barton nije hteo da odustane od borbe. – Odjahaćemo u grad, gazda. – Beri je odmahnuo rukom. – Znam da je to on učinio, i ja bih zbog toga mogao da ga ustrelim. Ja nisam ubica, Bartone. – Ali, gazda, ne možemo te pse pustiti da žive nekažnjeno. Nije samo u pitanju stoka koju ste izgubili, kuće neću ni da pominjem. Radi se o ljudima koji su izgubili živote.

– U redu, sutra ćemo odjahati. – Na licima građana Smitauna nije se ogleđala radost kada su sagrađene prve kuće. Dobro volje bila je samo nekolicina. Ta nekolicina je sedela u separeu saluna i s nogama na stolu ispijala viski. Gotovo se ništa nije videlo od gustog dima. – Prestanite s opijanjem – naredio je Kid Gren. – Treba da govorim sa vama. To se pre svega odnosi na tebe, Bobe, jer ćeš danas napustiti grad. – Tamnoputi razbojnik Bob iznenađeno podiže glavu. – Zbog čega treba da odjašem? Meni se ovde vraški dopada. Vođa bande je udario pesnicom o sto. – Ovde govorim ja i niko drugi. Pitanja možeš da postavljaš kasnije. Slušajte me dobro! Dopada mi se sve, izuzev jed-

ne stvari: gde je Beri? Poznajem tog starog dobro. Taj neće odustati. Ne mogu da odagnam slutnju da se nešto kuva. Ako slučajno iščeprka da smo mi podmetnuli vatru, mogao bi da nas sredi. Propašće novac koji smo sakrili u gradu. – Od koga bi mogao da sazna? – interesovao se Hal Dansbi, rošavi razbojnik koji je imao tri ubistva na savesti. – Od Doka Holideja, možda. – Prokletstvo, i to nam tek sada kažeš. – Zbog čega je trebalo da vam govorim ranije? On nas nije odao. – Ako je tako, i dalje će ćutati – zaključio je Dansbi. – I ja sam tako u početku mislio, no, u međuvremenu mi je nešto palo na pamet. Šta ako se njih dvojica, Beri i Holidej sretnu? – Mislim slučajno? Onda Holidej može da progovori. Dakle, treba likvidirati Holideja. Taj će posao Bob preuzeti na sebe. – Šta? – viknuo je Bob Norton. – Ja? Mora biti da si poludeo. Ne, amigo, ja to neću. Moraš naći drugu budalu. Ti si na reci propustio priliku da ga likvidiraš. – Dakota Kid je nabrao obrve. Najradije bi svog čoveka udario pesnicom posred lica. Međutim, to nije smeo da učini. – Slušaj me, Bobe! Saslušaj do kraja. Ne treba da ga izazivaš na dvoboj. Prosto, iz zasede treba da motriš na njega i ustreliš ga u pogodnom trenutku. Naravno, to neće biti lako. O njemu se čuje nešto tek kada napusti grad u kome je boravio.

– Trebalo je da pitamo onu ženu. Mislim da se zove Higin. Ona mu je stalno za petama. – Nije loša ideja. Ta će te nagraditi ako likvidiraš Holideja. Ima više od mesec dana kako mu se zatro svaki trag. – Trenutak, momci, ideja sa ženom nije loša. No, kako da saznamo kuda se odavde uputila? – Možda zna šerif? – ubacio je Dansbi. – Obezbedio

joj je kola, jer je ovde bilo sve spaljeno. – Zahvaljujući nama – kikota se Norton. – Mani se tih neslanih šala. Imamo preča posla – presekao ga je Gren. – Nego, Hale, idi do šerifa i upitaj ga ima li šta protiv ako nekoliko žena zaposlimo u baru? Jesi li shvatio? – Nisam uopšte – uzvratilo je rošavi razbojnik. – Čoveče, baš si glup! Ako počneš takav razgovor, lako ćeš skrenuti na priču o Lauri Higinis.

Šerif Mek Kvin je stojao na prozoru svoje kancelarije i posmatrao suncem okupanu ulicu. Gotovo nijedna kuća na suprotnoj strani nije imala ni prozore. Novca nije bilo dovoljno. Nije se mogao više izvući ni od Kida Grena. Srećom, šerifska kancelarija bila je od kamena, tako da nije mnogo oštećena požarom. Čuvar zakona je video Hala Dansbija kako se približava njegovoj kancelariji. Prokletstvo, veoma bih se rado oslobodio ovog šljama, međutim, Grenu je već pripadalo nekoliko kuća u gradu. Iskusni šerif je znao da je ovaj mir sada varljiv, i da će uskoro nastati gužva. Dansbi je stupio u kancelariju. Ušao je bez kucanja. – Bar dan, šerife! Gazda vas pita imate li nešto protiv da u baru zaposlimo nekoliko ljupkih žena? – Samo nam još to nedostaje! Ne dolazi u obzir! Ne, mister, recite vašem gazdi da od tog posla nema ništa. Vaše poslednje puškaranje zbog devojke, bilo mi je sasvim dovoljno. Bio sam srećan kada je otputovala u Vali. – Dansbi se nasmejao zadovoljno. Saznao je šta je želeo. Da ne bi bio sumnjiv, nastavio je da priča. – To je bila vraški lepa cura zbog koje je vredelo zaraditi nekoliko rupa u koži. – Razbojnik je kao slučajno dobro pogledom osmotrio pisaci sto. Primetio je srebrni

časovnik, časovnik Doka Holideja. Pošto je Mek Kvin stojao na prozoru okrenut leđima, nije ni primetio da je razbojnik strpao časovnik u džep. – U redu, idem. Što ne može, ne može.

Šerif se nije ni pomurio s prozora. Pljunuo je na pod i ljutito procedio kroz zube. – Šakali! – Vođa bande i Norton stajali su ispred saluna i nestrpljivo iščekivali Dansbija. Odjednom je mongolsko lice Dakota Kida prebledelo. Jedva je prevaleo preko usana. – Gužva počinje! Slutio sam! Dolazi Dok Holidej! – Prokletstvo, samo nam je to nedostajalo. Eno njegovog šarca. – U tom trenutku im se pridružio Dansbi. – Šta vam je? Da niste videli utvaru? Nosim vam dobre vesti, sve je u najboljem redu. – Jahač se zaustavio pred šerifskom kancelarijom, kojoj je Dansbi bio okrenut leđima. Videći svoje drugove kako se žurno povlače u salon, uzviknuo je začuđeno. – Ama, šta vam je? Uspeo sam da nađem način da se dokopamo Holideja. Može se reći da znam gde je on. – I ja – prosiktao je Kid. – Upravo silazi s konja ispred šerifske kancelarije.

*

Mek Kvin baš nije bio oduševljen kada je video Doka kako ulazi. – Koji vas đavo opet dovodi u naš grad? – Dok se osmehnuo. – Samo bez brige. Uskoro ću otići. – Šerif je progutao pljuvačku. Zažalio je što je tako kazao. Konačno, taj Holidej mu je jednom pomogao. Nikome u Smitaunu nije učinio ništa nažao. – Nisam tako mislio, Dok – promrsio je i ponudio Džordžijancu stolicu. – Kod vas izgleda sve je opet dobro. – Prizor često vara – uzvratilo je šerif ljutito. Skinuo je šešir i obrisao znoj sa čela.

la. – Vraški toplo danas, mister Holi-deje. Smem da se kladim da biste vi mogli da podnesete čašu brendija.

Čuvar zakona je oklevao da li da ispriča Doku šta se u njegovom gradu zbiva. Najzad je odlučio. – Da, Dok, izgled može da vara. Kuće stoje, guverner nam je obezbedio zajam od vlade, ali, to nije dovoljno. – Kockara nisu mnogo interesovale prilike u Smitaunu, niti to gde su ljudi nabavili ostatak potrebnog novca. Upitao je tek da nastavi razgovor. – Da niste možda opljačkali transport zlata? – šerif se nasmejao gorko. – To bi mi čak bilo draže. Bar bih znao odakle novac potiče, a ovako? – Kockar je ispio piće i spustio čašu na sto. – Pređite na stvar, šerife.

Čuvar zakona je duboko uzdahnio. – Vi se sigurno sećate lupeža sa kojim ste imali puškaranje na reci? – Mislite na onog koji je hteo na dvoboj sa mnom? Ako se ne varam, zvao se Gren. – Kid Gren je pozajmio građanima novac uz najvišu moguću kamatu. Ima u gradu svoj salun i nekoliko kuća. On... – Ne govorite to valjda ozbiljno? – upitao je Dok, doista iznenađen. Retko se događalo da se u kockarevom glasu oseti uzbuđenje. No, ovoga puta Dok je mogao tačno da oceni do koje mere je užasno ono što se zbiva u Smitaunu. Razbojnik Gren je opustošio zemlju i grad da bi dobro uložio novac koji sigurno nije stekao na pošten način. Kakva neshvatljiva podlost! – Mislim sasvim ozbiljno, Dok. Ništa protiv toga ne mogu da učinim. Suprotstavili su im se građani. – Mogu da mislim. Bili su srećni kada su dobili novac. – Šerif je do pojedinosti pričao Doku šta se sve u gradu dešavalo za protekla dva meseca. Međutim, Dok ga više nije slušao.

Tek pošto je šerif završio, postavio je pitanje. – Vi još uvek ne znate koje podmetnuo požar. – Ne zna se, ali, ja pozdozrevam. Bolje rečeno, imam razloga da sumnjam. – Kid Gren, zar ne? – Šerif je potvrdio. – On i njegova družina. – A šta je s ostalima u gradu? Gaje li i oni istu sumnju? Mora da je i njima puklo pred očima? – Svakako, verujem da sumnjaju. Moralo im je pasti na pamet kada im je Gren iznenada ponudio novac na zajam. No, znate kako je, novac je pogan, on mnogima zatvara usta. – Čitali su neko vreme, a onda se šerif lupio po čelu.

– Prokletstvo, gotovo sam zaboravio. Imam nešto za vas, Dok. – Kockar je upitno pogledao Mek Kvina. Ovaj se nasmejao široko i pružio ruku do mesta gde je toga jutra spustio sat, govoreći. – Vaš sat, našao sam ga na reci. – Sat je međutim nestao. – Prokletstvo, kako je to moguće? Svojom rukom sam ga ovde spustio. – Odjednom se trgao. – Da ga niste vi već uzeli? – Nisam valjda ukrao sopstveni sat? – Da, u pravu ste, potpuno sam zbunjen. Međutim, nije mogao sam da ode. – Baš čudno – primetio je Dok. – Uputio sam se u vaš grad, do vas, da potražim svoj sat. Nisam gajio velike nade. – Ne čudno, nego neverovatno. Jutros sam našao sat. Vi stižete istog dana i pitate za njega. Sada je opet nestao. Prokletstvo, ne shvatam ništa. – A ja shvatam. Neko ga vam je ukrao. – Šerif zazvižda kroz zube. – Do đavola, u pravu ste. – Razmislite ko je sve danas svraćao kod vas. – Bilo ih je više. Prvo je došao kovač i doveo mi potkovanog konja. Sledeći je među svojim govedima otkrio nekoliko odbeglih Berijevih grla i raspitivao se o rančeru. – Dok ga je preki-

nuo. – Beri? Je li to čovek čiji je ranč spaljen? – Tako je. Vi ga poznajete. Iza-
zvao je Grena na dvoboj. – Gde je on
sada? – raspitivao se Dok. Čuvar za-
kona je slegnuo ramenima. – U grad ni-
je dolazio. Priča se da jaše oko po
pokrajini. Navodno, traži svedoka koji
je video zločinca, mislim one koji su
podmetnuli požar. Trojica kauboja, koji
su danas takođe navraćali, videli su ga
sa nadzornikom na pašnjacima. – Mož-
da je ipak našao čoveka koji je video
razbojnika na delu. Šerif je odjednom
poskočio sa stolice. Setio se današnjeg
poslednjeg posetioca, Dansbija. – To je
mogao biti samo onaj prokleti bandit,
niko drugi. Stojao sam na prozoru sve
vreme i nisam se okrenuo. Samo on i
niko drugi! – Jedan od Grenovih ljudi?
– Da, Dansbi – uzviknuo je šerif. Onda
mu se lice ozarilo. – Sada bar jednog od
tih momaka imamo u rukama. – Doko-
pao je opasač sa zida. – Taj će me upoz-
nati. – Žurnim koracima se uputio pre-
ma vratima. Dok ga je zadržao. – Zar
mislite, šerife da Dansbi nosi sat u
džepu? Prepustite tu stvar meni. – Ne,
Dok, to je moj posao. – A sat je moj –
preseče ga Džordžijanac i napusti kan-
celariju, prošavši mirno pokraj šerifa.

*

U međuvremenu se u salunu, iza
zatvorenih vrata, silno uskomešalo. Kid
Gren je stojao za šankom ispred osta-
lih. Nisu pili. U ovom trenutku im nije
bilo do viskija. – Moramo odmah da dej-
stvujemo – saopštio je Gren. – Sve mo-
ra biti spremno kada se on pojavi. – Šta
znači, kada se on pojavi? – negodovao
je Dansbi. – Mislio sam da ćemo mi uh-
vatiti maglu. – To sam i ja pomislio –
umešao se Fred Smolvud. – Velika ste

mi vi sila. Ljudi koji vešto barataju
„koltovima“ hvataju maglu pred jednim
jedinim čovekom. Prokletstvo, zar da
sve ostavimo na cedilu? Prošli put me
je on iznenadio, sada možemo da se pri-
premimo. – Baš si mudar – rekao je
Dansbi. – Misliš, doći će u naš salun da
malo proćaska? Budi siguran, zvezdo-
nosac već zna da smo mi podmetnuli
požar. – Pa šta? S tim smo morali da
računamo, rekao sam već. Ako napus-
timo grad, možemo početi iz početka.
Ja ostajem! – Nemoj zaboraviti, gazda,
da nećemo imati posla samo sa Holide-
jem i šerifom. Ta dvojica će nahuškati
ceo grad protiv nas. – Ko ovde vodi
igru, ti ili ja? – brecnuo se Kid Gren. –
Ako budemo dugo razglabali, doživće-
mo da nam stoje pred vratima. Dakle,
Dansbi, ti ćeš osedlati konje i odvesti
ih na sporedni izlaz. Nortone, ti ostaješ
sa mnom. Kada Dansbi osedla konje,
vратиće se u lokal, a ti Smolvude izbuši
rupu na krovu i motri na ulicu. Kada
ih budeš video da nailaze, daćeš nam
znak pucnjem ili ćeš odmah sići dole,
jeste li razumeli?

Dansbi nije mogao a da ne primeti.
– Sve je to čista ludost. Doći će nam
glave. Ipak, učestvujem u igri! – Dok bi
možda već napustio grad da je srebrni
sat još uvek ostao na šerifovom stolu.
Sada su, međutim, svi bili saterani u
mišje rupe. Holidej je ostao... Fred
Smolvud se popeo na tavan, a Norton
je ostao sa svojim vođom. – Gazda, sa-
da smo sami. Ako se ne varam, ja naj-
duže jašem s tobom. Čini mi se, punih
sedam godina. – Govori šta hoćeš! –
presekao ga je Kid. – Ovoga puta smo
promašili, gazda. Nisam hteo da Dans-
biju dajem za pravo, jer je u poslednje
vreme postao prilično glasan i razmet-

ljiv. No, verujem da je ovoga puta doista u pravu. – Videćemo! Otvori vrata! – Norton je iznenađeno pogledao vođu. – Jesi li poludeo? Zar hoćeš da otvoriš salun? Ne, to valjda ne misliš ozbiljno? – Otvaraj vrata kada govorim! – Sada su svi, izuzev Smolvuda, bili u salunu. Vrata su bila otvorena. Norton i Dansbi su, svaki za svoj račun, razmišljali o vođinoj nepromišljenosti. Počeli su čak da ga mrze i sumnjaju u njegove sposobnosti. Vođa bande kao da im je čitao misli. – Ne trudite se, momci. Ostaćete ovde i boriti se. Bez mene biste se našli na vešalima.

*

Hal Dansbi je osedlao konje. Stojali su u malom dvorištu iza saluna. Siva Grenova kobila nalazila se nešto malo sa strane. Bila je to prilično divlja životinja, koju je samo Gren mogao da jaše. Dansbi je izašao u dvorište da obiđe konje. Pušio je i razmišljao mrmljajući sebi u bradu. Mogao bih da uzjašem konja i nestanem da nije tih prokletih dolara. Imam samo nekoliko centi u džepu, sa kojima ne mogu da stignem daleko. Onda je pogledao konje: Lepe životinje! – Nije loša ideja – mrmljao je i dalje Dansbi. – Već sama sedla bi donela prilično novca. Bacio je opušak, pogledao prema vratima i počeo međusobno da vezuje konje. Kada se ponovo okrenuo, video je Kida Grena na vratima. – Vezuj konje za prečku! – Prokleti đavole – procedio je Dansbi i spustio ruku na dršku „kolta“. Nije bio brz kao Gren. Cev „kolta“ već mu je bila upearena u grudi, pre nego što je potegao oružje. – Da nemamo još mnogo štošta da obavimo u gradu, ti bi bio mrtav. Za svaki slučaj, oduzeću ti oružje. Dansbi

je negodovao. – Čime da pucam kad dođe do gužve? – Kada dođe do gužve, vratiću ti „kolt“. Vratili su se zajedno u salun. – Stani iza šanka, Hale, i veži belu kecelju. Eno je, visi na ekseru. Ako neko naiđe, počni da brišeš čaše i sipaj viski. – Prokletstvo, sada sam još i krčmar. – Kid je prišao vratima i stao pored Nortona. – Da li se nešto dogodilo? – Ne. – Gren je izašao na ulicu. Dole, ispred šerifske kancelarije još uvek je bio vezan Holidejev konj. – Do đavola, on je još uvek tamo. – Verovatno igraju poker – zaključio je Norton zajedljivo. – Hoćeš li da ti izbijem još nekoliko zuba? – Kada je Gren otišao malo kroz dvorište. Norton je mogao da uhvati maglu, ali, to nije učinio. Zašto, ni sam nije znao. Čudio se što Dansbi nije iskoristio priliku koja mu se ukazala, nego je takođe ostao. Radoznalost mu je bila zadovoljena. – Bobe – naredio je vođa bande – hodi malo ovamo i zađi iza šanka. – Zar nisi rekao da motrim na ulicu? – Nećeš se zadržavati dugo. – Norton je prišao šanku. Dansbi ga pogleda značajno. – Šta ću ovde, gazda? – Pogledaj da li je „kolt“ našeg novog krčmara napunjen? – Prokletstvo, futrola mu je prazna! – Da, prazna je – iscerio se Kid. – Poverio mi je oružje za neko vreme. Zapravo, ja sam ga zamolio da tako učini kako ne bi više došao u iskušenje da uhvati maglu zajedno sa svim našim konjima. Možeš li zamisliti, Bobe, šta bi to za nas značilo? – Proketo pseto! – brecnuo se sada Norton na Dansbija. – Vođa bande se osmehnu zadovoljno. Odvijalo se onako kako je on želeo. Iznenada je podigao glavu. Šta je sada ovo? U glavnoj ulici zavladała je odjednom tišina.

– Izgleda da počinje – rekao je Dakota Kid žustro. – Evo ga, ide Dok Holidej. – Ko je s njim? – raspitivao se Gren. – Sam je. – Kako sam? To je nemoguće! – negodovao je Gren. – Prokletstvo, tu mora da se krije neka vraška stvar. – Ako ide sam, ustrelićemo ga jednostavno na vratima – predložio je Norton. – Pa, da budemo obešeni kao ubice? Čuj, čoveče, hoćemo da zadržimo svoj novac i svoje poslove, zar to još nisi shvatio? – Na gornjem kraju ulice stojao je šerif pred kancelarijom, gnevnan na samoga sebe što se upustio u sve ovo. Nervozno je pušio. Dok se nalazio udaljen od saluna još sto jardi. Niko na ulici nije ni slutio kakvoj se opasnosti ovaj hladnokrvni čovek izlaže. Kockara je od saluna delilo još pedeset jardi. Gren je sada mogao da čuje njegove korake. Obuzeo ga je jezivi strah. Osećao je kako mu dobuje u slepoočnicama. Seo je za kockarski sto i otkočio oružje. Na stolu su stajale flaše viskija i jedna čaša. Norton je preko krila pomičnih vrata provirio na ulicu. – Prokletstvo, gazda, on dolazi kod nas! – Zar si mislio da će u crkvu? – odbrusio je Gren. – Daj mi konačno moj „kolt“ – vikao je Dansbi. Gren mu je dobio oružje uz primedbu. – Nadam se da nećeš doći na pomisao da poчиниš neku glupost. – Svi su gledali prema ulazu. Tamna senka se pojavila na pragu saluna. Dok Holidej! Razbojnicima je zastao dah. Kockar je odmah primetio da ga očekuju. Nije mu promakao Grenov „kolt“ na bedru. Gipkim koracima prišao je šanku i video da je separe otvoren. – Dobro veče – rekao je nemarno i naslonio se na šank. Postavio se tako da može da motri na sve razbojnice. – Jedan brendi, krčmaru – rekao

je uz bezazlen osmeh razbojnika Dansbija. Ovaj je natočio čašu pića, uzalud se trudeći da prikrije podrhtavanje ruku. Dok je tačno znao ko stoji s druge strane šanka. Šerif mu je opisao ovog razbojnika. Lagano se okretao kao da posmatra kako je lokal uređen. – Fino ste ovde uredili, momci. Mora da je koštalo mnogo. Verujem da je ipak koji cent ostao – rekao je Dok, izvlačeći karte iz džepa. – Šta misliš krčmaru o jednoj partiji?

Razbojnik je ispod oka pogledao vođu. Ovaj je neprimetno klimnuo glavom. – Ol rajt – uzvratilo je Dansbi žustro. Tek onda se setio da u džepu ima samo pet dolara. Možda će mu biti dovoljno. Kada su Dok i Dansbi počeli da igraju poker, Kid je šmugnuo u separe. Brzo je zatvorio vrata i rekao Nortonu. – Prokletstvo, momak nije došao da sa nama igra poker. Nešto se iza toga krije. – I ja tako mislim, gazda, samo kada bih znao šta. – Odjednom se lupio šakom po čelu. – Setio sam se, Bobe! Hoće da nas drži prikovane u salunu, dok se ne okupe ostali. – Prokletstvo, možda si u pravu. Možda bi bilo bolje da ipak pobegnemo, gazda. – Dakota Kid je odmahnuo glavom. – To da više nisi pomenio. Uvek možemo da pobegnemo ako rešenja ne bude. Nego, Bobe, moraš opet napolje, treba motriti na ulicu. – To može i Fred s krova – izvlačio se Norton. – On može da vidi samo jednu stranu ulice. Nema druge, Bobe, moraš napolje. – Razbojnik je škrgutao zubima. Samo mu je nedostajalo još i to. Na stražarskom mestu pred vratima nalazi se između Holideja i ljudi od čijeg se dolaska strahovali. Kid Gren je ostao u separeu i prišao prozoru sa koga je mogao da vidi konje. – Biću prvi koji će

sedeti na leđima konja – šaputao je sebi u bradu. – No, pre toga moram da udesim tog prokletog paklenog Holideja.

*

Pakleni Holidej je upravo zaradio na kartama i poslednji Dansbijev dolar. Razbojnik je odahnuo s olakšanjem. Konačno, pomislio je, i to je gotovo i natočio je zadovoljno viski. Osetio je kako mu se košulja lepi na leđima. Te hladne ledene oči više nije mogao da podnese. – Dakle, hoćemo li još koju partiju? – upitao je Dok mešajući karte. – Ne, mister, nemam više ni probušeni cent – uzvratio je Dansbi. Džordžijanac je i dalje mešao karte. – Ne moraju baš da budu dolari. Možda imate nešto drugo: konja, revolver ili časovnik. – Sat! Na njega je razbojnik sasvim zaboravio. Što se sata tiče, može ga izgubiti, ali, konj mu je baš danas neophodan. – Da, sat imam – rekao je nepromišljeno. – U njega možemo igrati, ali, onda je gotovo ukoliko ga naravno izgubim. Konj je meni potreban.

U to ne sumnjam, pomisli Holidej, ali, nije rekao ništa. Kockar se čudio što razbojnik bez oklevanja stavlja sat na sto. Verovatno ne ume da čita, ili se nije ni potrudio da otvori poklopac. Za nekoliko minuta, džepni sat je promenio vlasnika. Dok ga je stavio na dlan i počeo da odmerava. – Prilično je težak. Mora da je bio skup? – Da, nije bio jevtin. Imam ga već godinama – slagao je Dansbi. – Kupio sam ga u Sent Luisu. Imao sam dobar posao. – U tom trenutku se Kid Gren vratio iz separea. Seo je za sto za kojim je već ranije sedeo. Holidej je stavio sat u džep. – Dajte mi jedan brendi, krčmaru. S pokerom je gotovo! – Pošto je ispio brendi, koc-

kar se okrenuo i iznenađeno pogledao vođu bande. Trljao je oči, a onda, tobože, iznenađeno upitao. – Helo, mister, zar se mi ne poznajemo? Imam istina loše pamćenje, ali čini mi se da smo negde igrali poker? – Kid Gren je baš primeo čašu usnama i nakrenuo. Viski mu je uleteo u dušnik, tako da je dobio napad kašlja. Pomodreo je od naprezanja. Kada mu se kašalj malo smirio, pogledao je Holideja na čijem se licu nije moglo ništa pročitati. Nebesa, šta sad da odgovori? Ono što je Dok upravo rekao, potpuno je neverovatno. Ipak, drugog izlaza nije bilo, trebalo je da prihvati ovu igru. Upravo to je Džordžijanac i želeo. Vođa bande je čak pokušao da se ljubazno osmehne. – Moguće je da se poznajemo, i meni se čini da sam već negde video vaše lice.

– Dakle, imao sam pravo. Simpatičnog čoveka nije lako zaboraviti. – Hal Dansbi je ispijao viski za viskijem. Zar je gazda poludeo, zar ne primećuje da ga ovaj kockar vuče za nos? Gren je iskalio svoj gnev na Dansbija. – Ne loči toliko, znaš da sam ti to zabranio! – Neko vreme je u salunu vladala tišina. Dok se odvojio od šanka i približio se Grenovom stolu. – Vraški je dosadno u vašem salunu, mister. Da li je uvek tako? – Nije baš uvek. – Jeste li možda raspoloženi za partiju pokera? – Do đavola, još i to, pomislio je Gren. No, možda je bolje igrati karte. – Nemam ništa protiv – odgovorio je i ispod oka upitno pogledao Nortona. Razbojnik mu je s vrata dao znak da je sve u redu. Dakle, doći će u toku noći, proletelo je Grenu kroz glavu. To nikako ne valja. Dokle god Holidej sedi ovde, ne mogu ništa da preduzmu, pa ni da pobegnju. Igra je počela. Dok se nije ni naročito trudio da

prepusti Grenu pobjedu, što je činio obično u početku igre. Lice Dakota Kid postajalo je sve mračnije. Konačno je izgubio svu gotovinu koju je imao kod sebe. Ako budu morali da beže, neće imati ni prebijenog centa. No, na to nije mislio u ovom trenutku. Dok je iz deljenja u deljenje povećavao ulog, a Kid Gren je gubio i gubio. Nije se usudio da primeni neke od svojih prljavih trikova, znajući s kim igra. Hal Dansbi je takođe zaboravio klopku u koju su upali. Očaran, gledao je spretne Holidejeve ruke i uživao u Grenovom porazu. Ovaj je dosada izgubio četiri stotine dolara. Gnevno je udario pesnicom o sto. – To ne mogu biti čista posla, mister. Ne možete tek tako dobijati stalno, a ja nijednom da ne privučem novac. – Džordžijanac je slegnuo ramenima. – Pa, sami vidite šta se dešava. – Prokletstvo, vidim četiri stotine dolara za jedan sat, koje sam izgubio. – Pa šta? – Kid Gren je položio obe ruke na sto i nagnuo se napred. – Hoćete li da vam kažem šta je to? – Na vašem mestu, ja bih prethodno malo promislio. – Dok se zavalio u stolicu i okrenuo prema Dansbiju. – Donosite mi flašu brendija, to sada sebi mogu da priuštim. – Dakota Kid je kipteo od gneva, počeo je da pretura po džepovima, kao da tobož traži novac. U stvari, hteo je da izvuče mali „deringer“ koji je uvek nosio u futroli pod pazuhom. Holidej je naravno to odavno primetio. Lagano je izvukao oružje iz futrole i posmatrao svoj niklovani „linkoln“. – Ne moramo više da igramo poker, mogli bismo na primer da se kladiamo. Šta mislite, koliko sam platio ovaj revolver?

Ne ispuštajući Grena iz vida, uperio ga je u pravcu šanka. – I vi možete da

učestvujete u opkladi, krčmaru. – Gren je posiveo od nemoćnog gneva. Zar je moguće poraziti ovog Holideja? Omeo mu je najveći poduhvat u životu i sedi među njima držeći ih u šahu. Ni Norton, koji je stajao na ulazu nije mogao ništa da preduzme, ugrožen jednim od niklovanih „linkolna“. S ljutnjom je mislio na vođu i njegovu tvrdoglavost. I Dansbi je psovao u sebi. Po njemu su se već mogli nalaziti u planinama. Neobična igra mačke i miša nastavila se i dalje. Holidej je rekao gotovo blago. – Izgleda da vam se opklada ne dopada, gospodo. Da igramo onda dalje poker? – Položio je oba revolvera na sto i mešao karte. Mogao je da čuje kako vođa škrguće zubima. Gren se mašio za spoljni džep u kojem su se doista nalazili dolari, poslednji novac koji je imao uz sebe. Ljutito je bacio ceo svežanj na sto i rekao. – Igramo u sve, ali, ovoga puta ja delim. – Ol rajt – uzvratilo je Holidej. Igra je trajala tačno četiri minuta i Džordžijanac je opet dobio. – Žao mi je, voleo bih da ste bar jednom dobili. Vraški je dosadno igrati sa lošim partnerom. – Rekavši to, natiočio je još jednu čašu i ispio piće naiskap. – Brendi vam, moram priznati, nije loš. Možda bi za moj ukus mogao da bude i malo jači, no, i ovo je dobro. – Dakota Kid više nije mogao da se savlada. – Vi, prokleta varalice! – povikao je preko stola i hteo da skoči. Međutim, cev jednog revolvera već je bila uperena na njega. – Vi doista ne umete da gubite, Grene. Ako ovako nastavite, izgubićete daleko više!

Vođa bande je razumeo dvosmislenost ovih reči, ali, morao je da ćuti. Džordžijanac je ustao sa stolice i revolvere stavio u futrole. Poneo je sa stola flašu sa brendijem i čašu i uputio se prema

šanku. Svu trojicu je držao na oku. – Gde li se samo četvrti sakriva? O tome je razmišljao još od trenutka kada je stupio u lokal. Najzad se i četvrti razbojnik pokazao sam. U dnu saluna su se nalazile merdevine niz koje je upravo silazio. Fred Smolvud. Bilo mu je dosadno na tavanu. Pošto je primetio da se dole ništa naročito ne dešava, napustio je svoje skrovište. Prišao je šanku i rekao. – Meni je dojadilo. – To je zvučalo kao da govori prijateljima sa kojima se igrao Indijanaca i belaca. I Kid Gren je ustao od stola. – Zatvaramo salun! – uzviknuo je i prostrelio kockara pogledom. Ovaj je mirno izvadio sat iz džepa i otvorio poklopac. – Vi ste zaboravili da navijete sat, krčmaru – rekao je Dansbiju. – Doista lep sat, mora se priznati, čak ima i posvetu na poklopcu. Žalim što sam ga zaradio od vas na kartama. Hej, možda biste hteli da ga otкупите, jer vam je dragocen zbog posvete? – „Krčmar“ je osećao da ga nešto davi u grlu. Primetio je iznenađeno lice ostalih razbojnika. Svi su znali da Dansbi nikada nije posedovao sat. Džordžijanac je držao sat, tako da može da pročita posvetu koju je naravno znao napamet. Izgovarao je poluglasno. „Našem dragom sinu, doktoru Džonu Henriju Holideju, njegovi roditelji.“ Tajac! Hal Dansbi je pozeleneo. Kid Gren je potpuno zaboravio na opreznost, prišao je Doku iza leđa i preko ramena pročitao poluglasno ponovo posvetu. – Kockar je značajno pogledao Dansbija, koji se pridržavao za šank. – To je dakle Dok Holidej? Moje divljenje, mister Grene. Zapostavili ste lekara kao točio-ca pića. Time ne može baš svaki vlasnik saluna da se pohvali.

Gren je prišao šanku. Oči su mu ličile na dva uzana proreza. Suknuo je na Dansbija. – Odakle ti taj sat, idiote? – Razbojnik nije bio u stanju da proslavi ni reč. Samo se užasno znojio. Dok Holidej je odgovorio umesto njega. – On mi je ispričao. U Sent Luisu je imao bolji posao, pa je kupio sat. – Za sve razbojnike bila je zagonetka kako je došao do sata. Ovde u salunu ga nije mogao ukrasti, jer je sve vreme bio iza šanka. Osim toga, niko od ostalih razbojnika ne bi bio tako glup da ukradeni sat da kao ulog. Dok je natiočio još jedan gutljaj brendija, a zatim je položio dolarsku novčanicu na šank i rekao uz osmeh. – Bilo je doista prijatno veče, džentlmeni. – Pri tom se potapšao po punim džepovima. – Doista, vrlo prijatno, možda ću i sutra navratiti. – Rekavši to, uputio se gipkim koracima prema izlazu, okrenuvši svim razbojnicima leđa. Gledali su za njim kao omađijani, a posle još nekoliko trenutaka piljili u krila pomičnih vrata.

*

Džoržijanac je išao niz glavnu ulicu, utonulu u mrak i tiho se smeškao. Nebo nad Kanzasom bilo je vedro, pokriveno hiljadama zvezda. Dok je voleo ovakvu noć. Naročito mu je bila draga napolju u preriji. Udahnio je vazduh punim plućima i osetio prijatan miris bufalo trave i vlažne zemlje koji je vetar donosio. Kakvo divno veče! U većini slučajeva nije imao razloga ni povoda da se osmehuje onome što je doživio. Stigao je do šerifske kancelarije i hteo je dalje do konjušnice po konja. Tamo je morao da prenoći, jer u gradu nije bilo hotela. Mek Kvin je ugasio svetlost u kancelariji i stojao je na vratima čekajući

Holideja. – Dok! – pozvao je tiho. – Šerife! – Džordžijanac je pošao prema njemu. – Šta je bilo? – upitao je šerif. – Ništa naročito, igrali smo poker. – Šta, poker? – iznenadio se čuvar zakona. – A vaš sat? – I u njega smo igrali. – Mir ovoga čoveka bio je gotovo neshvatljiv. Dok je šerif stojao ovde i pušio nervozno cigaretu za cigaretom očekujući puškanje, Holidej je igrao poker.

– Prokletstvo, pa, to je bio vaš sat! – Znam, ali, veoma je bio skup. – Kako to mislite? – Lopova je stajao dosta novca. – Ja smem da se opkladim, Holideje, da će vam doneti metak. – Ne znam šta će posle biti šerife, ali, zasada mi je doneo sedam stotina dolara. – Vi se šalite sa mnom, Holideje! U toliku sumu se još nikada ovde nije igralo. A sada mi, molim vas, ispričajte od koga ste dobili novac. – Od Dansbija i od Grena. – I tako, Gren je to dozvolio? Zar razbojnici nisu pokušali da vas spreče? Konačno, njih je četvorica! – Holidej se nasmejao gorko. – A u vašem gradu stanuju četiri stotinak ljudi. Laku noć, šerife!

*

Kada je kockar napustio salun, Kid Gren se izbezumio od besa. – Nemojte tu stojati kao idioti, nego zatvarajte vrata. Tri čoveka i nijedan u stanju da stavi tom tipu „kolt“ pod nos. – Ni sam nije bio svestan besmislice koju govori. – Znate li još da nemamo ni centa gotovine? – Da, članovi njegove bande su to znali, jer je, konačno njihov vođa sav novac i prokockao. Međutim, nisu se usudili ni da pisnu. Dakota Kid se lagano smirivao. – Hajde, natoči nam po jedan viski i reci odakle ti onaj sat? – Imam ga od šerifa. – Zar je Dansbi pijan? – Svi su uzviknuli uglas. – Od šerifa? – Dakota

Kid je obišao šank i stao raskoračen ispred svog čoveka. Dansbi je iz neposredne blizine mogao da vidi kako mu oči opasno sevaju. – Ponavljam još jednom, odakle ti sat? – Prokletstvo, pa, već sam vam kazao, danas sam ga doneo od šerifa. – Vođa je dokopao Dansbija za grudi i počeo da ga trese. – Praviš od nas budale. Otkuda šerifu ideja da baš tebi da sat Doka Holideja? – Dansbi je pokušavao da se otme. – Pusti me, udavićeš me. – Odgovaraj kada govorim.

– Ležao je na šerifovom pisaćem stolu. – Znači, ti si ga dakle... I zašto ga nisi odmah izvadio iz džepa? A sada mi još jednu stvar objasni, kako je sat Doka Holideja uopšte stigao u šerifsku kancelariju? – Pa, to je doista bilo pitanje na koje niko nije znao odgovor. – Grom i pakao, sve je to tako mutno. Ni đavo to ne bi prokljuvio. Rančer se ne pojavljuje u gradu, a Dok Holidej dolazi, pritom ga još njegov sat čeka u šerifskoj kancelariji. – Možda je baš zbog toga došao – rekao je Dansbi. – Zagonetku sa tim prokletim satom ne možemo rešiti – zaključio je konačno Gren. – Imamo važnijih stvari o kojima se treba dogovoriti. Holidej nije ništa pisnuo o požaru, no, ja sam ipak uveren da se pretvara. Možda je došao da nam to znanje proda. – Pa, ne bi se moglo reći, gazda – primetio je Dansbi. – Sami smo danas doživeli da novac lakše zarađuje od nas. Nego, možda bismo mogli da se ukotvimo negde blizu grada. – Umuknu Hale – presekao ga je Gren. – Noćas nema spavanja. Stražarićemo na smenu.

*

Svanuo je novi dan, dan kao i ostali, a ipak dan koji će biti sudbonosan za

mnoge u gradu. Na salunu su vrata bila otvorena, jer je tako Gren naredio. Želeo je da niko u gradu ne primeti da se nešto dešava. Dakota Kid je toga popodneva čak prošetao glavnom ulicom sa jednim od svojih pajtaša. Glasno su se smejali, mada izveštačeno, želeći da ostave utisak da su bezbrižni i da pričaju viceve. U stvari, želja im je bila da svi veruju kako ih dolazak Doka Holideja nije uopšte kosnuo. Ljudi su naravno naseli.

Dok Holidej je još rano ujutru osedlao konja i odjahao u pravcu severa. Mek Kvin je stojao na prozoru kancelarije i gledao za njim dok je odlazio. – Još je samo to nedostajalo – promrsio je i ušao u kancelariju i tako tresnuo vratima da je cela ulica odjekivala. Džordžijanac je krenuo bez ikakvog cilja. Prosto je zaželeo da odjaše u preriju, daleko od ljudi, koji su ga danas molećivo gledali, da bi se sutradan već radovali što mu vide leđa. Hteo je još i da razmisli o tome da li da šerifu poveri ono što je znao o podmetanju požara. Prevalio je već nekoliko milja kada je na horizontu ugledao dvojicu jahača. Zaustavio je konja, oklevajući da li da skrene drugim pravcem i da se sretne sa njima. Ipak, nastavio je istim putem. Pola sata kasnije, jahači su bili već prilično blizu. Holideju se učinilo da poznaje gologlavog starijeg čoveka, čija je seda kosa leljala na vetru. Kada su se malo približili prepoznao je rančera Kliva Berija. Onaj drugi mora da je njegov nadzornik. Video ga je na reci na dan požara. Kada su mu se približili, jahači su zaustavili konje. – Mi se poznamo, zar ne? – upitao je Beri. Kockar je bio iznenađen, videvši koliko je rančer za kratko vreme ostario. – Da, mi

se poznajemo, vi ste rančer Beri. – Ja sam bio rančer Beri – uzvratio je stari čovek umorno, pa je nastavio. – A vi ste Dok Holidej? – Kockar je potvrdio. – Dolazite iz grada, mister Holideje? – Da. – Kako tamo stvari stoje? – Kako mogu da stoje stvari, mister Beri? Smi-taun liči na grad koji se podiže iz pepela. – Je li on još tamo? – Vi mislite na Kida Grena? Da, on je još tamo i ako ga uskoro ne oterate do đavola, ostaće u gradu. – Nadzornik je značajno pogledao gazdu. – Zar ja to nisam odavno govorio? – Dok se u tom trenutku setio šta mu je šerif govorio o Berijevim govedima. Stari čovek je upravo izgledao tako kao da mu je dobra vest neophodna.

– Šerif mi je pričao da je jedan od rančera navratio do njega i saopštio mu da se među njegovom stokom nalazi veći broj vaših goveda. – Rančer podiže glavu. – To je prva dobra vest koju sam u poslednje vreme čuo. Hvala vam, Dok. – Šerif mi je još pričao da ste u potrazi za tragovima i svedocima. Jeste li šta pronašli? – Tragove smo našli, veći broj kanti za petrolej. Nažalost, živih svedoka nema. Taj prokleti lupež mora da je radio veoma oprezno. Dakle, svedoka nije bilo.

Zapravo, on, Holidej je bio jedini. Šta sada da učini? Zar mu nije dužnost da rančeru poveri svoju tajnu? Ne, ne bi smeo to još da učini. Mora prvo da govori sa šerifom. Mek Kvin bi prvo trebalo da uhapsi Grena i tako spreči još veće nevolje. Holidej je pretpostavio da bi rančer, saznavši istinu, izbezumljeno odmah odjurio u salun. To bi moglo da ima kobne posledice. – Idem i ja sa vama nazad u grad – rekao je kockar i okrenuo konja. Lagano su jahali prema

Smitaunu čuteći sve vreme. Tek kada su prevalili nekoliko milja, Dok je upitao rančera. – Odakle poznajete Kida Grena? – Taj lupez je bio u ratu moj adutant. – Zatim je ispričao Doku celu priču. Dok je odahnuo s olakšanjem, zadovoljan što on nije ništa poverio Beriju. Sada mu je sve bilo jasno. Kid Gren je sve ovo učinio iz osвете, besmislice, umobolnosti. Hteo je da svoga nekadašnjeg pretpostavljenog uništi. Morao je u sebi da prizna da je sve to lukavo smislio. Kada su se približili prvim kućama grada, rančer se obratio Holideju. – Hoćemo li se još videti, Dok, ili napuštate ovaj kraj? – Da li ovaj stari čovek sluti nešto, proletelo je kockaru kroz glavu. Posmatrao je nekako čudno, ispitivački. – Moraću još da ostanem – uzvratilo je Dok dvosmisleno. – Tako, moraćete još da ostanete? – ponovio je rančer, naglašavajući reč morati. – U tom slučaju ćemo se još videti. Barton i ja moramo prvo do kovača, a onda ću skoknuti do Mek Kvina da se raspitam za svoja goveda.

*

– Holidej dolazi sa Berijem u grad – šaputali su između sebe građani. – Šta li to znači? – Hej, gazda, šta je sada? – vikao je Dansbi. Gren se u trenutku stvorio kraj njega i žestoko opsovao. – Znao sam. Ne mogu samo da shvatim zbog čega je tako dugo čekao? – Njegovo mongolsko lice bilo je izobličeno od gneva. Želeo je da se sveti, uništavajući Berijev ranč, ali, ne samo to, nego i mnogo više. Hteo je da uništi Berija, a onda da likuje nad njim. On, odbačeni oficir, hteo je da postane gospodar nekadašnjeg rančerskog poseda. A šta je postigao? Na njegov račun grad je

ponovo podignut, a sada hoće njega da likvidiraju, onaj prokleti kockar i rančer Beri. To se ne sme dogoditi, mora da nađe neki izlaz. Kid Gren je stupio na sredinu ulice i video kako Beri i njegov nadzornik stupaju u kovačevo dvorište. Video je isto tako kako Dok zaustavlja konja ispred šerifske kancelarije, skače iz sedla i penje se na trem. Brzo se povukao u salun. – Nortone, ti ćeš ostati ovde i javiti ako se nešto dogodi. – Dansbi i Smolvud su ga gledali upitno. – Sada više ne možemo da odmaglimo, moramo se boriti. – Imamo dobre konje, gazda – podsetio ga je Norton. – Neće nam mnogo koristiti, Holidej i Beri imaju bolje životinje. Skoro će podne, a dan je dug. Moći će da prate naše tragove čak i ako se razdvojimo. Ima dovoljno ljudi koji će pratiti tragove nas četvorice, gotovo ceo grad. – Gazda je u pravu – složio se Smolvud. – Moramo da nađemo neki drugi izlaz. – Moramo se boriti – ponovio je Gren. – Nije potrebno da se borimo protiv celog grada, nego zasada samo protiv četvorice: Holideja, šerifa, Berija i njegovog nadzornika. Ostali se neće mešati, u to sam uveren. Ti se izvlače iz svojih rupa kada vide da je opasnost prošla. – Kako tu borbu zamišljaš? Treba li da napadnemo? – interesovao se Smolvud. – To bi bila ludost. Ljudi istina neće izlaziti iz svojih kuća, ali ne mogu s prozora pucati u leđa. – Dakle šta si smislio, gazda? – Odmah ću vam ispričati.

*

Mek Kvin je uzbuđeno šetao gore-dole po kancelariji. Stari drveni pod škripao je pod njegovim nogama. – Znao sam, još od samog početka sam znao.

Da sve to nije tako jezivo, čovek bi mogao da se smeje. Prvo je spalio grad, a onda ga je podigao svojim novcem i pri tome je pravio odlične poslove. – Dok je stojao na prozoru i pušio. – Šta ćete sada da učinite, šerife? – Taj šljam ću, naravno, uhapsiti. Ili ste možda mislili da ću tu bandu pustiti da slobodno šeta po gradu, Dok? – To svakako ne, ali, razbojnici neće tek tako dozvoliti da ih uhapsite. – Mek Kvin se češao po bradi. Dok se nasmejao tiho. – To bi bila poslednja dužnost koju obavljate šerife. – Neće se drznuti da pucaju na čuvara zakona. – U zabludi ste. Zar ste zaboravili dan kada je vaš grad goreo? – Šerif se nesvesno uhvatio za rame. – Zaboravio sam to, Dok, za trenutak sam zaboravio. U pravu ste, ti lupeži neće dozvoliti da ih uhapsim. Prekinuli su razgovor jer je u tom trenutku ušao rančer sa nadzornikom. Holidej nije računao da će Beri tako brzo stići. Želco je da malo duže razgovara sa šerifom i uveri ga da rančeru ne treba odmah ispričati istinu. Sada je, međutim, bilo prekasno. Mek Kvin je odmah posle pozdrava počeo. – Sada ga imamo, mister Beri. Dok Holidej je tog prokletog razbojnika video, odmah sam znao... – I ja takođe – rekao je rančer mirno. Dok mu se divio. Verovao je da će stari čovek odmah poleteti prema vratima, pravo u sopstvenu propast. Međutim, bilo je sasvim drugačije. – Izvešćemo Grena i ostale razbojнике pred redovni sud. – Prvo ih se moramo dočepati – opomenuo ga je Dok. – Da, prvo moramo da ih uhvatimo – ponovio je Mek Kvin, sada otrežnjen.

– Kako bi bilo da ih u njihovom utvrđenju, onoj krčmi, iznenadimo? – predložio je rančer. – Za to je prekasno. –

Otkuda znate? – Beri se začudio. – Zbog toga što je banda već upozorena. – Ko ih je pobogu upozorio? – Mi smo sami to učinili ulazeći u grad. Kid Gren je stojao na sredini ulice i video nas. – Rančer je klimnuo glavom. – Shvatam, video nas je zajedno, a ostalo je mogao sasvim lepo da pretpostavi. – Ne smemo im dozvoliti ni po koju cenu da umaknu – rekao je Mek Kvin. – Oni to neće ni pokušati. – Po čemu to zaključujete, Dok? Oni osećaju da im je odzvonilo. – Baš zato – objašnjavao je Džordžijanac. – Bekstvo bi predstavljalo ludost. Tek je početak dana, lako bismo im sledili tragove. Osim toga, oni i ne žele da beže. U Smitaunu je sav njihov novac. – Šerif je opet češao bradu. To je uvek činio kada je uzbuđen. – Šta mislite, šta će učiniti? – Pokušaće nas četvoricu da likvidira, a onda će mu sve ostalo biti lako. Ili možda možete računati sa nečijom pomoći u gradu, šerife? – Pod drugim okolnostima možda bih i mogao da nađem pomoć – uzvratio je čuvar zakona. – Međutim, pitanje je, hoće li hteti da se suprotstave Kidu Grenu. – Nemojte dalje govoriti – prekinuo ga je Dok suvo. – Najveći broj građana je od njega pozajmio novac. – U kancelariji je zavládala tišina. Šerifa su prvog izdali nervi. Glasnije nego što mu je to bio običaj, rekao je uzbuđeno. – Prokletstvo, ne možemo ovde sedeti večito i čekati da se desi čudo! – Ralf Barton, Berijev nadzornik, do toga časa nije izustio ni reč, iako je sve vreme lupao glavu šta da učini. Zaključio je da postoji jedna jedina mogućnost i to je rekao glasno. – Moramo da idemo i uhvatimo ih. Drugog načina nema. – To je šerif već predložio – objašnjavao je

Dok. – Ja smatram da Gren i njegovi ljudi čekaju samo na to.

Mek Kvin se naljutio. – Dok, vi ste protiv svega što se ovde predloži. Izgleda, gotovo, kao da hoćete da zaštitite razbojнике. – U istom trenutku kada je izgovorio tu rečenicu, čuvar zakona je požalio. Bilo je kasno.

Džrodžijančevo lice se pretvorilo u masku. Oči su mu bile ledene da je šerif okrenuo glavu. Rančer Beri se ljutio na čuvara zakona. To ovaj nije smeo da kaže, jer, ako je iko u stanju da sa razbojnicima izađe na kraj, onda je to Holidej. Mek Kvin je tražio reči da popravi stvar, ali mu ništa nije palo na pamet. Bio je u stanju da samom sebi odgrize jezik, ali, reči su pale. Dok je već bio na vratima. – Mnogo sreće, gospodo! – rekao je i izašao. – Recite konačno nešto! – vikao je nervozno Mek Kvin posle izvesnog vremena. – Znam da sam kriv. Prokletstvo, reči su mi prosto izletele. Nisam mogao da znam da je tako osetljiv. – I ja bih otišao, iako uopšte nisam osetljiv – rekao je rančer muklo. – Bilo je jasno da je hteo da nam pomogne. Pravo da vam kažem, šerife, mislim da nam je ta pomoć bila neophodna. – Treba li da trčim možda za njim i da ga na kolenima molim da se vrati? – To vam ne bi koristilo. Ljude kakav je Dok Holidej ne vredi moliti. Čine ono što smatraju ispravnim, i to je sve. – Nadzornik takođe nije mogao da čuti. – Čudim vam se, šerife, jer ne znam da li biste sada bili živi da Holidej na dan požara nije bio tu. – Nema nikakve svrhe da se sada prepiremo – upozorio ih je Beri. – Moramo se pomiriti s tim da je Holidej otišao. Konačno, njega se ta stvar ništa i ne tiče. To su, najzad, naši problemi. Da budem iskren, dosta je žalosno da

očekujemo od stranca da za nas vadi ugljevlje iz vatre. – Mister Beri, ja sada idem po Grena. Ukoliko mi se nešto dogodi ne preduzimajte ništa, osim što treba da obavestite guvernera. Možda će poslati nekoga iz svoje garde.

– Ne dolazi u obzir – uzvratilo je Beri. – I mi idemo sa vama... – O tome vi ne odlučujete. Ja sam šerif Smitauna i za to sam plaćen. – Kid Gren nije vaš lični neprijatelj, nego razbojnik koji se teško ogrešio o zakon. Pošto vas nisam postavio za svoga pomoćnika, sa hapšenjem razbojnika nemate nikakvog posla. – Stari rančer se nasmejao gorko. – Ne govorite gluposti, Mek Kvine. Biće samo sahrana i ništa više. – I to nije vaša stvar. Vi i Gren ste neprijatelji, doći će do puškaranja ako krenete. – Rasprava je bila sve ogorčenija. Rančeru je bilo jasno da Mek Kvin hoće da ispravi svoju grešku. Međutim, način na koji je hteo da učini bio je ravan samoubistvu. – Vi nam ne možete zabraniti da pođemo sa vama, šerife. – I te kako mogu da zabranim. Ako mi ne obećate da ćete ostati ovde, ja ću vas uhapsiti. – E, ovo je prevršilo, šerife! Možete da zatvarate razbojнике ali, ne i nas. – U zabludi ste. Ja imam pravo da vas uhapsim radi vaše sopstvene sigurnosti. – Ralf Barton je stojao na prozoru. Rekao je okrećući se. – Pusti ga da ide, gazda. Svako mora da zna šta čini. – Vaš nadzornik izgleda razumniji od vas, mister Beri. Dakle, ostajete ovde dok se ne vratim? Ukoliko se ipak ne vratim, znate šta vam valja činiti. – Kada je čuvar zakona napustio kancelariju, nadzornik se okrenuo od prozora. – Mi ćemo ga naravno slediti, gazda. – Rančer Beri je potvrdno klimnuo glavom.

*

Dok Holidej je dojahao do reke i mesta gde se sukobio na dan požara sa Dakota Kidom. Odlučio je da napusti grad i upravo je hteo da obode Miga, ali, životinja se opirala odlasku. – Ti imaš bolji njuh od mene. Trebalo bi ovoga puta da me odvedeš u neki grad gde bismo obojica mogli da ostanemo. – Dok je jahao obalom. Nije prevaleo ni nekoliko stotina jardi, kada je začuo dečacki glas. – Ruke uvis, Dok Holideje! – Spretno je podigao ruke, naravno, držeći u njima revolvere. – Odlično! – ponovo se začulo iz žbuna, zatim se grane razmakoše. Pred Džordžijancem je stajao plavokosi deran. – Helo, Dok Holideje! Kada to budem pričao svojim prijateljima, pući će od zavisti. Koliko da znate, mi se uvek igramo Vajata Erpa i Doka Holideja. To nam je najmilija zabava. – Kockar je kliznuo iz sedla i pomilovao dečaka po kosi. – Kako se zoveš, momče? – Nik Frenči. Ja sam sin kovača. Rado bih pomogao u borbi protiv Kida Grena i ostalih razbojnika, kada bih imao oružje. – Otkuda ti znaš da su Gren i njegovi ljudi razbojnici? – Otac to kaže. Naravno, to govori samo u kući. Svi se boje Grena, jer im je dao novac na zajam.

– A tvoj otac, on nije uzajmio novac od Grena? – Ne, čak je rekao da će Grena ubiti čekićem samo ako kroči u njegov dvorište. – Ima li tvoj otac revolver i ume li da rukuje s njim? – pitao je Dok. – Umeo je da rukuje s oružjem, ali ga je bacio kada je rat završen i kada je izgubio nogu. Uvek priča da bi trebalo doneti zakon u Sjedinjenim Državama kojim bi se zabranilo nošenje oružja. – Čime bi se tvoj otac borio ukoliko hoće da mi pomogne? – Naravno,

svojim čekićem. – Pošto je završio razgovor sa dečakom, Dok se vinuo u sedlo i vratio u grad. Sunce se lagano spuštalo prema zapadu.

*

Mek Kvin se teškim koracima približavao sredini ulice koja je bila pusta. Išao je tako sam gradom u kome je predstavljao zakon. Osećao se kao da korača pustinjom Ljano Estakado. Još izdaleka je na vratima saluna ugledao razbojnika naslonjenog na stub trema. Bio je to Bob Norton. Čim je spazio čuvara zakona, šmugnuo je u lokal. Mek Kvin je zastao. Tačno na sredini ulice nasuprot pomičnim vratima. Izvukao je revolver, otkočio ga i uperio cev prema ulazu. – Grene, izlazite napolje, treba da govorim sa vama. – Odgovora nije bilo. Mek Kvin je osetio kako mu znoj teče sa leđa. – Grene, ako ne dođete, moram da dođem po vas! Opet tajac! Nije protekao ni pun minut od kako je stao uz šank, a činilo mu se da je tu više od sata. Sada se opet čuo neki neobičan šum, ali odozgo sa zidova. Živci su mu bili napeti od kidanja. – Izlazite konačno napolje, Grene! – počeo je da viče. Grobna tišina. Posle nekoliko trenutaka zaorio se gromoglasan smeh. – Tu ti je kraj životnog puta, šerife Mek Kvine – čulo se iz separea. Bio je to glas vođe bande. – Ovu prostori ju više nećeš napustiti živ. – Bolji su i ovaj pakleni smeh i pretnja nego ona pritiskajuća tišina, mislio je šerif. Brzo se pribrao. Nadlanicom leve ruke obrisao je znoj sa čela i pribio se uz šank. – Kome je ovo kraj životnog puta tek će se ispostaviti, Grene! – Tvoj, šerife, obećavam ti, i ne samo tebi, nego i trojici ostalih. Čuvar zakona se ujede

za usnu. Holidej je dakle bio u pravu. – Spasa vam nema, Grene, čak i da vam uspe da ubijete nas četvoricu. Doći će državni jahači, guvernerova garda. Jedan čovek već grabi na konju prema Topeki, noseći moj izveštaj – vešto je slagao šerif. – Imate dosta vremena da pobegete. Dajem vam poslednju šansu i ako to ne bih smeo. Uzjašite konje i hvatajte maglu. – Ove reči Mek Kvina nisu bile rečene uzalud. Čulo se šaputanje iza separea. – Dakle, šta je, Grene? – U tom trenutku se s ulice začuo glas rančera Berija. – Mek Kvine, kako stoje stvari? – šerif je opsovao kroz zube. To nije smelo da se dogodi. – Je li to poslednja šansa, šerife? – pitao je Gren. – Mi bismo u svakom slučaju odjahali, prijatelju. Ne nasedamo tako lako na vaše glupe trikove. Dok tvoji državni jahači stignu, Smitaun više neće postojati. Ja ću ga po drugi put spaliti, budi siguran. – Mek Kvin je do te mere bio iznenađen ovim što je čuo da nije našao reči. – Šerife, odgovarajte! – ponovo se oglasio rančer. – Nestrpljiv je da čuje odgovor – gotovo zareža Dakota Kid. – Hajde, momci, zbrisite tog policijskog psa. – U salunu je nastao pakao. Odjednom, kao da je bio osvetljen ogromnim fenjerom, vatra iz revolvera je sevala, pucnjava je bila zaglušujuća, a barutni dim terao je suze na oči. Mek Kvin se bacio na tlo i prilepio uz prljave daske. Odlučio je da skupo proda svoju kožu. Odgovarao je vatrom i čuo krike i psovke. Hteo je da ustane tek kada ispali poslednji metak iz magacina. Grabio je prema izlazu ne obraćajući pažnju na usijano olovo. Gotovo je pao kroz pomična vrata i kroz maglu video rančera.

– Bežite odavde brzo! – promrsio je jedva razumljivo, a onda se sručio na žutu prašinu. Rančer je kipteo od besa. Pre nego što je uspeo da učini bilo šta, jedna snažna ruka ga je povukla na zemlju. On i njegov rančer kotrljali su se prema zidu kuće. Ralf Barton je u poslednjem trenutku video iznad vrata cev revolvera. Da nije povukao svoga gazdu, Beri bi ležao mrtav ispred saluna. No, tamo gde su sada ležali, bili su kao u klopci. Ništa nisu mogli da učine. Iz tog mrtvog ugla nisu mogli da pucaju na bandite, doduše, ni oni na njih. Na nesreću, sledeća kuća je bila udaljena čitavu jardu, tako da se nisu mogli odavde izvući. Morali su da ostanu tu gde su se zatekli. Jedino ih je tešilo to što su onemogućili razbojнике da izađu na glavnu ulicu. – Kada bi Holidej bio ovde – šaputao je rančer i bacio pogled prema šerifu. – Da li je Mek Kvin mrtav? – Ne znam gazda, ali pretpostavljam.

*

Kovač je stojao ispred vrata svoje radionice i posmatrao glavnu ulicu. U ruci je držao težak čekić. – Dakle, momče – obratio se sinu – gde je taj tvoj prijatelj? Da me nisi možda slagao? – Nisam oče, sigurno. Videćeš, doći će – ubeđivao ga je deran. – Došao on ili ne, nešto treba učiniti. Beri i nadzornik su upali u neprilike. – Ali, zar sa čekićem, oče? – Da, sa čekićem, jer nemam drugog oružja. – Mali Nik je oklevao pre nego što je procedio. – Oče, ja sam nabavio jednu pušku. – Pušku? Ko je tebi dao pušku? – Dečak je pocrveneo kao krv. – U stvari, niko mi nije dao. – Znači, ukrao si je. – Ne, samo sam pozajmio. Možemo je opet vratiti. – Zaveži, neću ništa da

znam. Donesi je! – Dečak je hitro utrčao u kuću i vratio se, noseći staru „kentaki“ pušku i punu šaku municije. – Ti si se baš dobro snabdeo. Odlično, s tim ćemo potražiti razbojнике. – Stari kovač je počeo hramajući ulicom prema salunu, dovikujući preko ramena. – Ne mrđaj od kapije, Nik!

*

Dok Holidej je jahao iza kuće i čuo prvi pucanj. Bila je to puška. Brzo je skrenuo u glavnu ulicu i pred šerifskom kancelarijom skočio je iz sedla. Kancelarija je bila prazna. – Proklete budale, razbojници će ih ustreliti kao zečeve. – Ponovo se vinuo u sedlo i grabio prema salunu. Još izdaleka je primetio telo na ulici. Poterao je konja desnom stranom, a onda je zastao, ponovo sjahao i vezao Miga za jedan od stubova trema. Nastavio je pešice, priljubljen uza zidove. Samo što je prešao dvadeset jardi, kada se puška ponovo oglasila. Tek tada ga je video. Stojao je između dve kuće, bradati čovek sa drvenom nogom. To može biti samo kovač. Izgleda da je uvideo da teški kovački čekić nije pravo oružje protiv razbojnika. Dok je pažljivo posmatrao fasade kuća. Dobro je osmotrio svaki prozor. Nigde ništa, ni puške ni „kolta“. Izgleda da je kovač zaista jedini u gradu bio spreman da se suprotstavi razbojnicima. Sad je i Frenč ugledao Holideja, osmehnuo se i povikao s olakšanjem. – Dok Holidej, grom i pakao, sada ćemo ih potprašiti!

Kockar je klimnuo glavom i nastavio dalje. Približio se toliko salunu da je mogao da prepozna čoveka u prašini. Šerif! Dok je odmahnuo glavom. Zbog čega li je taj čovek otvorenih očiju srljao u smrt? Zar je verovao da će lupeži

respektovati njegovu zvezdu? Gde li su Beri i njegov nadzornik? Nije mogao da ih vidi. Vratio se nazad i doviknuo kovaču. – Ispalite još jedan metak, vraćam se do vas. – Čim je krenuo preko ulice, razbojници su otvorili vatru. – Prokletstvo, vi ste ranjeni Dok – psovao je kovač. – Ne, prvo treba da nauče da pucaju. – Odmerio je kovača i upitao. – Vi ste Nikov otac, zar ne? – Jesam. – Kako su oni dospeli tamo? – upitao je za Berija i Bartona koje je tek tada primećio. – Hteli su da pomognu šerifu i gotovo su uspeli. Nego, nešto drugo, Dok Holideje. Na ovu dvojicu pucaju s krova. Nisam znao da se tamo smestio jedan od razbojnika. – Situacija je bila prilično ozbiljna. – Mek Kvin sada izgleda kao običan početnik, koji nije bio dorastao svom poslu. Otkuda mu uopšte pomisao da uleti tako lakomisljeno u lavlju jazbinu? – Ni ja to nisam mogao da shvatim. On nije neznalica ni početnik, tvrdim vam. No, kada sam ga video kako ulazi u tu rupu, znao sam da je s njim gotovo. – Dok je bacio pogled prema suncu. Ne, do mraka nipošto neće moći da čeka. Konačno, ne može da ostavi rančera i nadzornika da tamo leže. Sam đavo zna šta još može razbojnicima pasti na pamet. Kovač je prekinuo Doka u razmišljanju. – Biće vraški teško da im pridemo. Moraćemo da sačekamo do večeri. – To ne ide – uzvratilo je Dok i objasnio razlog. Kovač je pogledao prema rančeru i njegovom nadzorniku i složio se. – Da, u pravu ste, Dok. – Ponovo su odjeknuli pucnji. – Dajte mi tu pušku – zamolio je Holidej kovača. – Najzad sam otkrio rupu na krovu iz koje razbojnik puca. Za moj revolver je to predaleko. – U redu, Dok. Izbušite mu kožu. Imaćemo jednog pro-

tivnika manje. – Razbojnici su primetili cev puške, koju je Holidej držao, i počeli su da pucaju kao podivljali. Kockara to nije odvratilo od namere. Nišanio je mirno i najzad je povukao obarač. Zaorio se pucanj i istovremeno i krik. Kovač se osmehnuo zadovoljno. – Sada ih je još samo trojica. – Dok je vratio pušku. – Nije loša ta stara puška. Je li vaša? – Frenč je zbunjeno počeošao bradu. – Ja nemam oružja, Nik... taj mangup je ovu stvar, kako kaže, negde „pozajmio“. – Sada se i Dok osmehnuo. – To i liči na derana. Nego čujte, mister Frenč, ostaviću vas sada samog. Držite razbojнике pod vatrom, a ja ću pokušati da nađem mogućnost da se približim salunu. – Pružio je kovaču i jedan od svojih „linkolna“ i šaku municije. – Uzmite ga. Spretniji je za rukovanje od puške. Ostanite na ovom mestu dok se ne vratim.

*

Barton i rančer su ležali priljubljeni uza zid kuće. Bio je to beznadežan položaj. Odahnuli su s olakšanjem već kad se kovač pojavio, no, kada su opazili i Doka Holideja, radosno su uzviknuli. – Taj će naći put! Budite u to uvereni, gazda – rekao je nadzornik sa takvom sigurnošću kao da Holideja poznaje već godinama. – Ni za njega to neće biti baš tako lak – tvrdio je Beri. – Razbojnicima ne pada napamet da izlaze, pogotovu ne sada kada je on došao. – U svakom slučaju, on je ovde, a to vredi zlata. Ja verujem u njega, gazda, bez obzira šta vi govorili. Ne znam šta me podstiče na to, no, u tom čoveku ima nečega što me nagoni da mu verujem bez ostatka. – Nadzornik je nadlaničnicom obrisao čelo i nastavio. – Zna-
te,

s njim je slično kao i sa Vajatom Erpom. Erpa sam video jednom u Koloradu. Tamo je grupa razbojnika sa granice držala u šahu ceo grad. Onda je došao Vajat Erp, sasvim slučajno. No, čim sam ga ugledao odjednom mi je bilo jasno da će uspeti. To isto sam osetio kada se pojavio Holidej. – Kliv Beri je čutao izvesno vreme. – Mene zapravo čudi što je uopšte došao natrag – promrsio je zamišljeno. Iznad njih sa prozora ponovo su se oglasili „koltovi“. S druge strane ulice odgovor je odmah došao. Nije proteklo ni pun minut, a s obe strane ulice sevali su meci. Kovač je činio tačno ono što mu je Dok naložio.

*

– Nebesa, drvena noga više nije sama. Dok Holidej je tamo blizu – procedio je Kid Gren. Stojao je kraj ulaza iza stuba i motrio na ulicu. Norton je klečao ispod prozora, glave zavijene marom natopljenom krvlju. Bio je to poslednji pozdrav šerifa Mek Kvina. – Budi srećan ako stari ostane tamo da stoji, jer, on nije opasan. Gde li je Dansbi? – Vođa je poslao Dansbija na tavan da vidi šta je sa Smolvudom. Čuli su njegov krik. Konačno je Dansbi sišao u salun. – Šta je s njim? – prosiktao je Gren. – Nije bio mrtav kada sam stigao kod njega. Opasno ga je zakačilo. Izdahnuo je pre jednog minuta – saopštio je razbojnik potresnim glasom. Dakota Kid je nestrpljivo odmahnuo rukom. – Nemoj da držiš posmrtno slovo! On je mrtav i s tim je svršeno. Idi na prozor, jer bi bila ludost ono mesto gore ponovo držati. – Kovačevi meci su zviždali kroz salun. Usijano olovo zarivalo se u drvenu policu. Staklo na polici iza

šanka bilo je polupano, a i ogledalo. Lokal je bio ispunjen barutnim dimom. Sve je zaudaralo na spaljeno drvo i petrolej. Obe lampe iznad šanka bile su razbijene mecima, a petrolej je istekao. Svaki od razbojnika imao je pored sebe flašu viskija. Gren je pokušao to da spreči, ali mu je Norton odbrusio. – Bilo bi bolje. Kide, da se takve zabrane okaneš. – Na to je i vođa bande uzeo flašu, međutim, žestoko alkoholno piće ovoga puta kao da nije imalo dejstva. Mogli su da se nalivaju, a da ih ne ošamuti. Svest o propasti, održavala ih je treznima. Kada je za trenutak zavladao zatišje, Norton je rekao muklo. – Gazda, mi sedimo na svom sopstvenom grobu u koji si nas ti zakopao. Pod drugim okolnostima, Gren bi reagovao oštro. Međutim, sada je uzvratio. – Jedan od njih je likvidiran, a dvojica su izbačeni iz stroja. Ne mogu ni napred ni nazad. Ostao nam je samo četvrti, a toga ćemo se dokopati, uveravam vas.

– Da, kovača možda, a Holideja? – Gren je zaškrgutao zubima. – To prepusti meni, ja ću ga srediti. Dakota Kid je do sada sradio svakog protivnika. – Njegove reči baš nisu zvučale uverljivo, bar ne dvojici razbojnika. – Holidej nije Mek Kvin, gazda – opominjao je Norton. – Nemoj misliti da je tako lud da nam stane pred cevi. Smisliće taj nešto bolje. – Pre nego što padne mrak, neće ništa moći da smisli. Ostaće da stoji iza ugla i čeka, drugo mu ne preostaje. – Ponovo je odjeknuo pucanj. – Šteta za metke koje taj pas rasipa. Zar on misli da mi glave držimo u policama? – Dansbi je počeo da puzi prema šanku. – Kuda ćeš? – upitao je Gren. – Dansbi je procedio kroz zube. – Viski! – Ne nalivaj se toliko. – Osećam kao da

pijem vodu. – Vođa bande nije uzvratio ništa. Ni on više nije gajio velike nade da će ovu borbu dobiti. Poslednjih nekoliko minuta, jedna misao mu nikako nije izlazila iz glave. Pri tom nije ni slutio da se Dansbi i Norton bave istim mislima. Hteo je da beži i to sam. Ova dvojica neka pucaju i dalje, tako da izgleda da su svi na okupu. Naravno, moraće da sačeka da se spusti mrak. Bekstvo po danu je opasno. Izuzev nekoliko dolara, nije posedovao ništa. Moraće dakle da počne iz početka, ma koliko to bilo teško. Kada je došao u Smitaun bio je gotovo bogat. To mu nije bilo dovoljno. Hteo je da tu udvostruči novac. I šta je postigao? Baš ništa. Sve je izgubljeno. Dobar deo nalazi se u džepovima Doka Holideja. Srećom, svuda u Sjedinjenim Državama ima poštanskih kočija i banaka. I dolara je bilo dovoljno, samo treba znati pribaviti ih. Dakota Kid je podigao „kolt“ i nanišanio prema uglu, gde je pretpostavljao da se nalazi Holidej. Znao je da je to besmisleno rasipanje municije, no, činio je to zbog Nortona i Dansbija. U poslednjem trenutku pre nego što je povukao obarač, zastao je ukočen. Daleko dole, na desnoj strani ulice, ugledao je dečaka. Bio je to Nik Frenč. Deran nije poslušao oca i iznenadio se što Dok Holidej nije uz njega. Na bledom mongolskom licu Kida Grena zaigrao je satanski osmeh. – Izmaknite se malo od prozora i pogledajte ulicu. Tako, vidite li onog dera-na? – Je li taj dečak lud! – procedio je Dansbi. – Prokletstvo, približava se.

Nik je stojao samo dvadeset jardi udaljen od oca, ispred vrata jedne kuće. Kovač ga nije mogao videti čak i da je gledao u tom pravcu. – Srećan momak – promrmlija je Dansbi, misleći pri tom

da je dečak daleko od usijanog olova i da mu ne pretila opasnost. – Taj deran je srećan i vredan zlata – procedio je Gren. – Kako to misliš, gazda? – Onako kako sam rekao, balavac vredi zlata. – Za koga? – Za nas, budalo! – Dva razbojnika su začuđeno gledali svoga gazdu. – Kako ne shvatate? Taj dečak je ključ kojim ćemo otvoriti ovaj naš zatvor. – Još uvek nisu shvatili. Naprotiv, sumnjali su da im je vođa pijan. – Tebi možda nije dobro – ispitivao je Bob Norton, iskosivši glavu. – U poslednja dvadeset i četiri sata mi nije bilo tako dobro kao sada. – Govori konačno šta smeriš? – Privući ću tog derana ovamo – rekao je Gren otegnuto. – Onda se više niko neće drznuti da ispali na nas ni metak. – Dok su kovali ove paklene planove, meci su počeli da zvižde ulicom. Mali Nik je razrogačenih očiju gledao prema salunu. Bio je strašno ponosan na svoga oca, jedinog koji je pritekao u pomoć. Nije obraćao pažnju na znake koje su mu davali Beri i njegov nadzornik. Bilo je prekasno. Gren je dao Nortonu znak. – Čuj Bobe, postavi se ovde na moje mesto i nanišani na dečaka. Ustrelićeš ga bez milosti ako ne bude učinio ono što mu ja kažem. Dan-sbi, to važi i za tebe. – O keji, gazda. – Dakota Kid je stao na vrata i podigao „kolt“. – Ako sada neko ispali jedan jedini metak, dečak koji stoji preko puta biće mrtav. Naši „koltovi“ su upereni u njegove grudi. – Ljudima na ulici se sledila krv u žilama. Kovač nije mogao da vidi svoga sina, ali, znao je da je u pitanju Nik.

Vođa bande bio je pun samouverenosti. Vikao je s vrata. – Dečko, nemoj se usuditi da makneš s mesta, jer će to biti poslednja borba koju si posmatrao. –

Norton je došapnuo svome vođi. – Ne idi napolje, Kide. Možeš mu narediti odavde da dođe. – Idem napolje – uzvratio je Glen glasno. – Neka vide da ih se ne bojimo. – Kovač je drhtao celim telom. Sin, jedina, njegov ponos, sada je izložen na milost i nemilost ovim zločincima! Zakoračivši na ulicu, Kid Gren baci iskosa pogled na ugao iza koga je sumnjao da se nalazi Dok Holidej. Nastavio je dalje, sve dok nije stigao ispred dečaka. – To si lepo izveo, dečko. Doista ti ništa bolje nije moglo pasti na pamet. – Nik nije sklanjao pogled. Gledao je razbojnika pravo u lice. – Ne gledaj me tako drsko, dečko. – Ja vas se ne bojim! – Bledo mongolsko lice Dakota Kida oblila je rumen. Zamahnuo je da udari dečaka pesnicom po licu. Mali Nik se vešto izmakao, tako da je razbojnik udario u vrata. – Da tučete decu, to možete. Hajde, borite se sa Dokom Holidejem, kao onda na reci. – Ovaj izazov je izbezumio zločinca. Uhvatio je Nika za mišicu i preveo ga preko ulice, a zatim ga je ugurao u salun. Onda je prišao Beriju i nadzorniku. – Ustajte i upadajte i vi u salun! – naredio je s upere-nim revolverom. Barton je imao neodoljivu želju da se baci na Grena. Rančer kao da je to osetio. – Ralfe, to nema svrhe! – Gren se nasmejavao pakosno. – Pogledajte još jednom sunce, to će vam biti poslednji put. – Norton je podsetio vođu. – Zar ne bi trebalo da neko stražari na ulici? – Gren je uživao u svojoj pobedi. – Odmah! Prvo bih hteo da ispijemo po čašicu, zaslužili smo. – Gde li se samo skriva? – pitao je Norton. – Imam neodoljivu želju da ga ustrelim kao šugavog psa. Ne shvatam... – Nije završio rečenicu. Gren je upravo držao flašu sa viškimom u ruci, nije imao pri-

like da natoči. Pala mu je iz ruke i razbila se u stotine komadića.

– Potežite „koltove“ momci, inače će vas šugavi pas ustreliti kao zečeve. – Dok Holidej je stojao kraj sporednih vrata mirno, kao od kamena isklesan. Čak nije ni potegao oružje. Ruke su mu visile niz telo. Prvi se pribrao Gren. Mu-njevito je potegao revolver i uperio ga na Nika Frenča! No, pre nego što je otkočio oružje, pogodio ga je Dokov metak. Klonuo je kao lutka od krpe. Nik je uzviknuo radosno. Norton je takođe izvukao oružje, pogodio ga je Holidejev

metak. Opalio je ipak, padajući na zemlju. Tada je tek Hal Dansbi podigao ruke. Lice mu je bilo sivo, a brada drhtala. – Gotovo je! – procedio je muklo. Džordžijanac je pomilovao dečaka po kosi. – Da bi neko bio junak, nije mu dovoljno da bude samo hrabar nego i oprezan...

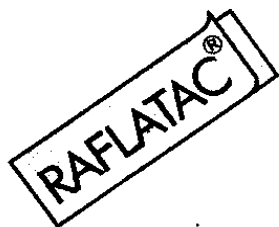
*

Sledećeg jutra, obasjan izlazećim suncem, odjahao je iz grada. Bradati kovač i Nik su stajali ispred radionice i videli kako skreće prema reci.

KRAJ

samolepljivi materijali

dekor-art

21000 Novi Sad
Narodnog fronta 73
Tel/Fax: 021/368-772
Tel.: 021/367-344
E-mail: mor@eunet.yu

DRUGI BROJ NAŠEG NOVOG SPECIJALNOG IZDANJA

NALAZI SE U PRODAJI NA SVIM KIOSCIMA

ŽENA NOVOG MILENIJUMA

PRAVILNA ISHRANA PUT KA IDEALNOJ TEZINI

UPOZNAJTE SEBE
ISTINE I ZABLUDE
O DEBLJANJU
IZMENITE SVOJ IZGLED
NAJZDRAVIJI NAČINI
PRIPREMANJA HRANE

SUPER DIJETE

MARKETPRINCE

Žena u bikiniju stoji na platformi pored velike plave vaga. Vaga ima veliki okrugli brojnik na vrhu. Žena ima ruke podignute u zrak.

**CENA
20,00
Dinara**

Austrija 14,00 ATS; Slovenija 200 SIT; Makedonija 35,00 DEN; BiH 1,20 KM; R. Srbija 1,20 KM; Crna Gora 0,90 DEM

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00314

